SPIRIDON VANGHELI

ISPRĂVILE LUI GUGUŢĂ

Cu Radu şi nepotul Ştefan

'''Z"',⁶"*"*" f^M ,rarf, ʼs " *3S de limbii (77 de ediţii). Scriitorul e dis-*
(19X01. Premi'h /"“"'‘''A'", "Se ı(R ıo ‘ic/lI ıle ıro. *1974), Premiul de Stat al*
Moldovei (1982, 1990, 2000, 2007 2010^ P‘}I ",,Steri,lui Im ʼʼ~Uământului din
Moldova Academiei Române (1996) p’.ʻ ʻ URSS (19SS)> Premiul ʼʼIon
Creangă”al

Premiul Rusiei i/ a / ■ ",ˡ" ʻ *Scriitorilor din România (2002K*
f> alte prerni, 4 *I„ʻI* (2 oI3) ʼ Prc ı,l ı,,l *Naţional al Republicii Moldova (2013)*

..... 1 l,e ''n Meda ''1 d '_Ai '' (odio. mst.
Io leuevn.,

SPIRIDON VANGHELI

ISPRĂVILE LUI GUGUŢĂ

Desene: Boris Diodorov

Design, machetare
şi procesare imagini: Radu Vangheli

Responsabil de ediţie:
Rodica Conţu-Vangheli

E D I T URA P E N T R U COPII

Chişinău, 2014

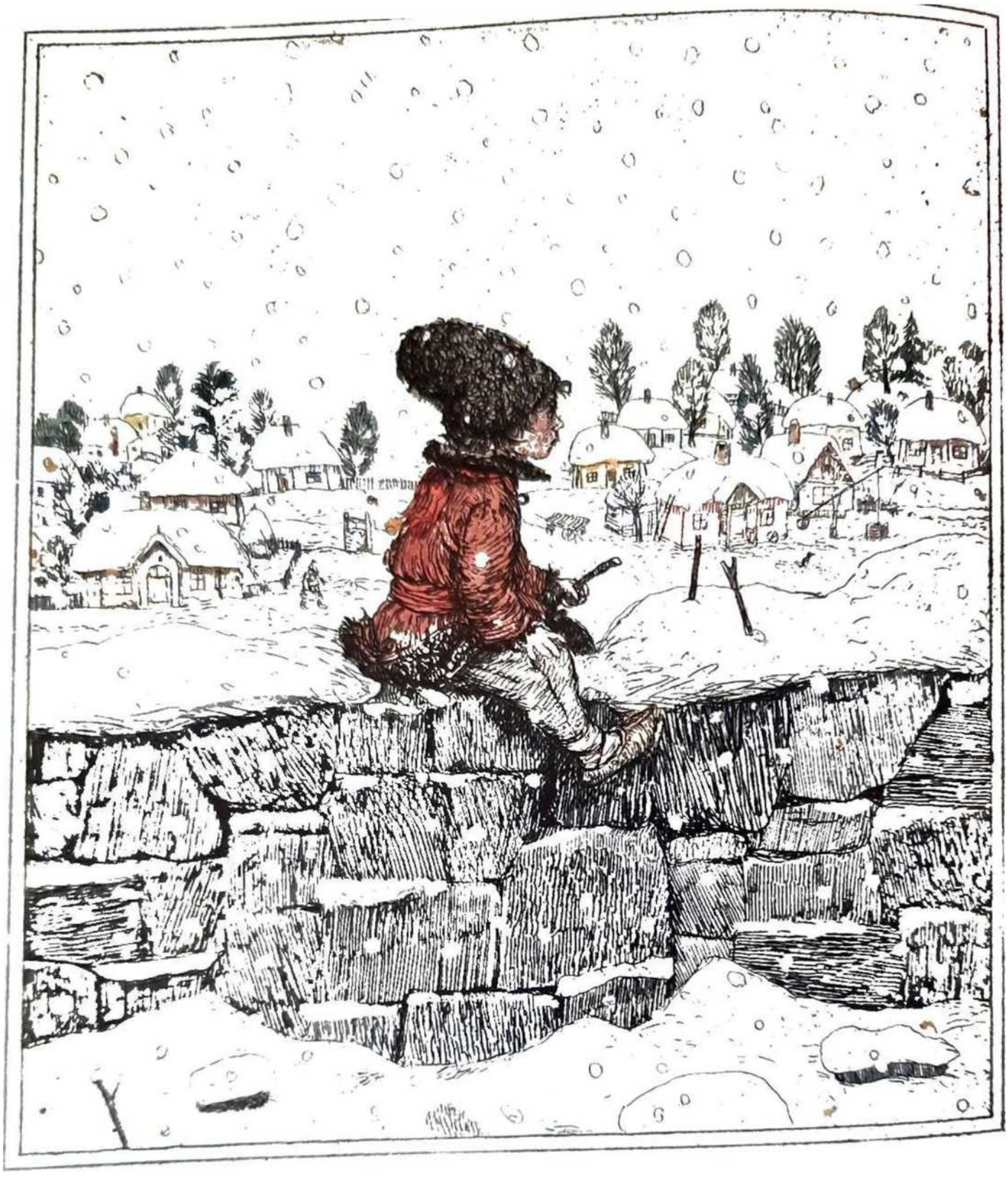

Uile, cc niiilla ¡urmi a venit l<i noi!

STIMATE DOMNULE SPIRIDON VANGHELI,

(...) Regiet mult că nu v-am menţionat în „Istoria literaturii române de la creaţia populară la postmodernism” (Ed. Saeculum I.O.,2002), insă acest volum e realitatea celor 4 volume anterioare, apărute sub titlul „Scurtă istorie a literaturii române (1994-1997)”, înainte ca eu să fi aliat de Dvs. E adevărat că, între timp, cunoscusem „O istorie deschisă...’ a lui Mihai Cimpoi... De altfel, în cartea lui Cimpoi nu e menţionată ca atare literatura basarabeană pentru copii, şi îmi voi fi spus că această literatură n-o fi având realizări superioare...

Cu atât mai violentă a fost surpriza provocată de cărţile Dvs. Străbătându-le, nu-mi venea să cred că, dincolo de Prut, se scrisese şi se scrie la un asemenea nivel. E paradoxal şi revoltător că, traduse în atâtea limbi, aceste cărţi nu circulă, nu se găsesc în librării la Bucureşti şi poate în alte oraşe tocmai din Ţară. Dând să-mi formulez opinia despre ele, constat că nu pot decât să confirm aprecierile ultraelogioase venite de pe aproape toate întinderile Terrei. Nu pot decât să conchid că entuziasmul cu care vă scriu copiii de pretutindeni este – analizat cu toată obiectivitatea – legitim.

Chiar fără a-şi retrăi, în paginile volumelor „Guguţă şi prietenii săi” şi „Tatăl lui Guguţă...” propriile isprăvi şi

lecturi din copilărie, adultul cu oarecare experienţă în cunoaşterea literaturii nu poate decât să rămână impresionat – la modul lucid – de însuşirile literare, artistice pe care atât proza, cât şi versurile din aceste volumele posedă. Naratorul şi poetul care sunteţi dispune de o imaginaţie prodigioasă,

de o inventivitate epică extraordinară, de un simţ al compoziţiei, de un dar al istorisirii, vrednice de povestitorii moldoveni de frunte, care ştiu (precum C. Negruzzi, de pildă) sa nareze perfect vioiciunea şi gravitatea, umorul şi duioşia, desciieiea încântătoare şi tensiunea dramatică, relatarea comică şi punctarea momentului tragic.

O notabilă calitate a scrisului Dvs. este desăvârşita stăpânire a limbii române, pe care o manipulaţi exact în spiritul firii ei. Scrieţi într-o limbă curat românească, însă nu e „neaoşă Ia modul ostentativ, nu anacronică, nu împovărată de arhaisme şi regionalisme, neologistică în parte, dar numai în măsura strictului necesar. Câte un termen local dă frazei culoare, savoare şi autenticitate, însă acesta e astfel plasat încât poate fi numaidecât înţeles în context de oricine ştie bine româneşte. Excelenţa „discursului" narativ şi în aspectul lingvistic e, de altfel, învederată de posibilitatea tălmăcirii sale în toate limbile mari ale pământului. Limba lui Creangă e, desigur, inegalabilă, dar accesibilă numai celor ce îi simt toate nuanţele; în traducere, ea nu are şansa să fie transcrisă cu întregul ei farmec inanalizabil.

în afară de aceasta, nici Creangă însuşi n-ar putea povesti, cu hazul „Amintirilor", întâmplări cum sunt unele din cărţile Dvs., puternic circumstanţiate istoric („Cine a furat papucii Maicii Domnului" sau „Puşcăria , de ex.) şi cu atât mai puţin, n-ar avea cum dezvălui în stilul poveştilor sale experienţa Olguţei în imperiul siberian.

Vreau să spun că Dvs. vă găsiţi în posesia singurului stil etern valabil, cel numit de Caragiale „stilul potrivit": stilul funcţional adaptiv conţinutului. Atât în povestiri cât şi în balade, în tălmăciri şi în aşa zisele „eseuri".

în concluzie, nu pot decât să vă adresez felicitări pentru tot ce aţi înfăptuit şi să vă doresc sănătate şi putere de

muncă pentru încă mulţi ani.

Dumitru MICV
Bucureşti, 11 aprilie 2002

Iarna l-a găsit pe Guguţă sub căciulă, în satul său, Trei Iezi. l-a plăcut Mătuşii Ierne băieţelul: au coborât şi fulgii din cer să-l vadă şi l-au făcut a-alb din cap până în picioare — un omuleţ de zăpadă, numai că de sub că

ciula lui ieşea un nouraş de fum.

Fulgii credeau că Guguţă face focul sub căciulă... He, de unde să ştie ei că acela nu-i fum, ci-i suflarea lui Guguţă? Şi de ce să facă focul?! Când şi-a pus căciula în cap, a dat tot frigul afară!

GUGUŢ

Guguţă s-a frecat la ochi: drumul nu mai era! S-a urcat pe portiţă: sunt dealurile de dincolo

După ce au mai gospodărit prin curte, fulgii au chemat băieţelul la portiţă.

Dealurile erau, dar acum purtau căciuli albe, ma-ari şi s-au apropiat de casele oamenilor.

- Oare de ce s-au grămădit ele lângă sat? se întreba Guguţă. A-a, pesemne că vor să ierneze aici...

Guguţă şi-a apăsat căciula bucuros:

- Uite, ce multă iarnă a venit la

noi!

Iar fulgii, văzând nouraşi de aburi deasupra portiţei, lot mai credeau că Guguţă face focul sub căciulă...

ꝑ | ţaţa i‘ª făcut căciula mai mare, ca ■fti

I s'° Poarte anLlf

_ Cade peste ochi, tată.

D-apoi ridic-o, Guguţă, că altă treabă n-ai în iarna asta, surâde tata.

Hm, Guguţă n-are altă treabă?! Om vedea mâine cui ar fi să-i cadă căciula!

CĂCIULA LUI

A doua zi el se scoală înaintea tatei, iese în vârful picioarelor din casă şi dă mâncare la oi.

Când a venit tata cu un braţ de fân, băieţelul mergea călare pe berbec prin ocol.

- Tu eşti, Guguţă?

- A, bună dimineaţa, tată! şi-i face semn: adică, du, omule, fânul la loc. De atunci, Guguţă avea grijă de oi.

Da’ în satul Trei Iezi era o mamă de iarnă! Oamenii ieşeau din casă încotoş- mănaţi, iar când mergeau, parcă aveau scripcă la picioare!

Odată, Guguţă venea de nu ştiu unde. Pe drum – ţipenie de om. Abia pe lângă moară se întâlneşte cu o fetiţă din clasa întâi. Era fără mănuşi. Tot punea geanta pe zăpadă şi sufla în mâini, vânătă de frig.

- Ai îngheţat, aşa-i?

- Olecuţă.

Dă s-o duc eu, arată Guguţă la geantă.

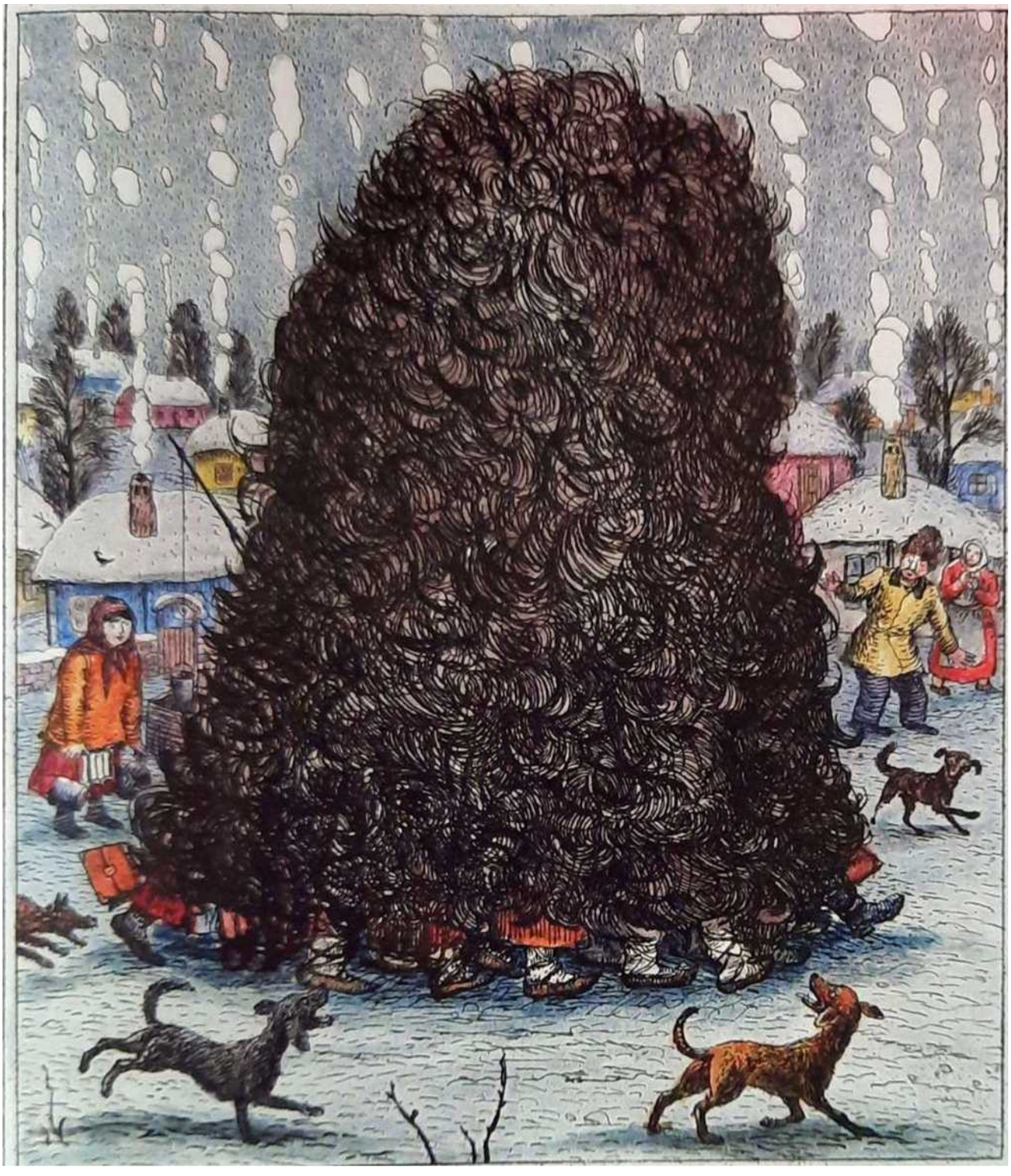

A(U‘M í át inia h'< i<ir 11111 5 ° pnnd (îH mi.

- Tu?! il măsoară fetiţa cu ochii. Păi, eşti cât căciula, bre... Ei, bine, du-o, dacă vrei! şi îşi vârâ apoi mâinile în mâneci şi haide-hai după Guguţă.

Merge băieţelul, dar un gând nu-i dă pace: „Are să degere fetiţa!” Auzea cum dârdâie de irig.

- Ştii ce? îşi scoate el căciula, la pune-o pe cap!
- Nu, Guguţă, ai să răceşti tu.
- Dacă n-o iei, o las aici, în drum!

Şi chiar o lasă. „Scârţ-scârţ!”, se duc amândoi... Frigul muşcă de urechi, dar Guguţă nu se dă. Iar căciula, supărată, stă acolo, în mijlocul drumului. Când Guguţă întoarce capul, când fetiţa: nu cumva a luat-o cineva?

Da' căciula, cum vede că stăpânul o leapădă, unde trage o dată aer şi se face mai mare, ca să-i ajungă din urmă.

Vede băieţelul una ca asta şi, bucuros, intră cu fetiţă cu tot sub căciulă, la cald. „Scârţ-scârţ!”, a dus copila până la portiţa ei, apoi şi-a căutat de drum.

De atunci, cum suna clopoţelul, Guguţă răsărea ca din pământ la poarta şcolii. Punea căciula pe zăpadă, iar cei din clasa întâi ţopăiau în jurul ei şi căciula se făcea tot mai mare. Nu una, ci şapte fete lua acum băieţelul sub căciulă! Odată, pe un viscol, a dus-o şi pe învăţătoarea lor acasă. Văzând că merg atâtea picioruşe sub o căciulă, căţeii satului alergau lătrând înainte şi în urmă, de parcă asta era căciula lor!... Oamenii din Trei Iezi ieşeau pe la porţi şi căscau gura: să treacă pe drum aşa o căciulă şi să n-o vezi?!

Acasă căciula se făcea iar mică, s-o pună Guguţă în cui.

Se bucura băieţelul, cum să nu, căciula era a lui. Când colo, intr-o zi nu l-a făcut de ruşine? Era un ger de a răguşit clopoţelul şcolii, copiii alergau care mai de care, voiau sub căciulă, la cald, dar ea nu s-a făcut mare...

Abia acasă Guguţă a înţeles ce şi cum: uitase în dimineaţa aceea să hrănească oiţele!

to

A doua zi – frig, spulber, să nu ieşi din casă, da’ Guguţă dădea fân şi la oile vecinilor. Şi când a început a-i creşte căciula, a încăput tot satul sub ea. Omăt – parcă nici n-a mai fost în satul I rei Iezi. Ba ici răsărea un ghiocel sub căciula lui Guguţă, ba colo o viorea, iar cei din clasa întâi au deschis fereastra şcolii şi cântau cât îi ţinea gura:

Vine, vine primăvara,
Se aşterne-n toată ţara...

în satul Trei Iezi lumea îşi căuta de treabă. Sub căciula lui Guguţă claxonau automobilele, nechezau caii, scârţâiau europenele fântânilor...

- Dar pe unde are să iasă fumul din sat? s-a întrebat unul care tăia lemne, să-i coacă femeia plăcinte.

Noaptea, omul s-a urcat pe casă, a mai pus o scară şi a făcut o gaură în căciulă. Cum era somnoros, gaura a ieşit prea mare şi a intrat frigul în sat.

Dimineaţa, oamenii au dat afară de sub căciulă un cârd de ciori, apoi au astupat gaura aceea cu căciulile lor şi umblau cu pălării! în Trei Iezi au rămas numai câteva căciuli – pe capetele celor care se duceau Ia oraş după covrigi, halva şi cu alte treburi – că dincolo de căciula uriaşă a lui Guguţă era iarnă în toi...

ntr-o zi Guguţă s-a pomenit că axe câţiva lei. Şi unde îi pune în cel mai adânc buzunar şi nu umblă la el trei zile, poate va scoate buzunarul puişori de lei, că vine ziua mamei. Când colo, a găsit lângă banii vechi numai o ţintă. Buzunarul tatei însă nu era acasă.

Da’ Guguţă nu putea să aştepte până va creşte mare, ca să-i facă mamei un dar! Aşa, cu bănuţii pe care îi avea, a pornit după cumpărături. Cum ieşea pe portiţă, bi-bi! un automobil pe drum.

- Iii! se opreşte omuleţul. Am să-i iau mamei o maşină, că o dor picioarele cât umblă pe jos... Şofer o să fiu eu, d-apoi cine altul?!

La prăvălie – cumpără, dacă ai ce! Era un automobil cât un papuc de-al lui Guguţă.

- Dar unul în care să încapă şi şo- ***DARUL*** f[eru]l [nu] aveţi? întreabă băiatul.

- Nu, surâde vânzătoarea.

„A-a, d-apoi că nici n-ai putea să-l scoţi din prăvălia asta, uşa e strâmtă...”, se dumereşte Guguţă şi-i cumpără mamei un... nasture.

Şi cum mai avea nişte bănuţi, a hotărât să-i caute şi o rochie, dar să fie numaidecât albastră, că mama are ochi albaştri.

N-a găsit o rochie ca ochii mamei. Iată dă de nişte pantofi cu călcâiul cât

un clonţ de cocostârc.

ii iau. s-o fac DP
taburet la funia cu albituri™ 31113 m3i înaltă’ ca să aAlngă fără acasă

şi a căutat unpantof ™ întors Gugută într-un suflet

- Dacă i_. . P °f Vechl de_al mamei.

Seara mn m Feˆ^CUţ Pîci°rul de atunci?! cade el pe gânduri. Şea a mama il trimite la culcare, da Gugută:

A. 11 e SOmn’ culcă-te tu, mamă, că eşti trudită! Şi unde H NillIle C ° POVesˆe u, noasă, ca s-o adoarmă mai degrabă.

3 trecut mult şi mama a prins a picura de somn.

A tac ata Guguţă s-ar fi gândit ce să facă cu bucata de po- veste caie i-a rămas în cap, dar acum nu-i ardea de asta. Să fie bună tata de împărat să-l aştepte pe Făt-Frumos până va avea timp Guguţă în altă seară să spună povestea mai departe.

Băieţelul a ieşit în vârful picioarelor din dormitor şi s-a întors cu un capăt de aţă.

Mama dormea. Când a dat să-i măsoare piciorul, s-a mişcat o mână de-a mamei. Guguţă a luat-o încetinel în palmele lui mititele şi, legănând-o, îi cânta aşa:

Nani, nani,
Mâna mamei...

Cum a adormit mâna, Guguţă hai să măsoare talpa ma- mei. Degetul cel mare de la picior a ridicat mirat căpşorul, dar, somnoros cum era, n-a înţeles ce se întâmplă... ă

A doua zi, dis-de-dimineaţa, vanzatoarea da de Guguţă în

U?Când i a măsurat cu aţa, pantofii aceea erau numai buni C d o Atunci a scos bănuţii lui şi i-a pus pe tejghea. pentru mamˆ ˆV s a?tea P’ dar vânzătoarea nu-l ia în seamă.

Aşteaptă, tuşeşte, se sca rpi ă |a o ureche, la alta, mai numără Guguţă o dată banl,ˆa,;X’ip fi. lat prin părţile acelea, l-ai fi întâlnit ne-

Daca te-ai fi intampi t » îndemna papucii.

Apoi l-au văzut oamenii coborând dealul cu un braț de viorele.

până i s-a ascuns căciula ţuguiată după dealul cel mare, ca să rămână acolo până hăt după-amiază.

Apoi l-au văzut oamenii coborând dealul cu un braţ de viorele. Papucii i se făcuseră grei şi căciula, de obosită şi flămândă ce era, i se clătina pe cap...

S-a dus drept la prăvălie. Întîi i-a dat vânzătoarei un buchet uite-aşa de mare. Bărbaţii care se aflau acolo s-au ales şi ei cu câte o viorea, că în anul acela încă nu-i văzuseră.

- He, am săi-oduc babei, se bucura moş Toader Putină. Dacă te-a întreba, măi Guguţă, să-i spui că am fost şi eu cu tine.

„Hm”, a zâmbit băieţelul şi a scos cei bănuţi, vânzătoarea însă nu-şi lua ochii de la viorele. Abia atunci Guguţă a văzut că pantofii lui erau la Gheorghe Cucu subsuoară...

Soarele scăpăta spre apus, pe cer se adunau turme de nori, da’ Guguţă, necăjit, se întorcea acasă fără pantofi.

- Am să mă scol mâine înaintea mamei şi o să-i aduc şi ei o căciulă de viorele, încerca el să se mângâie.

Dar către seară a prins a fulgui. Cădeau nişte fulgi mari, cum nu mai văzuse băieţelul. Când s-a înnoptat de-a binelea, pământul devenise alb-dalb. Guguţă tot aştepta la fereastră să înceteze ninsoarea, până l-a găsit mama într-un târziu adormit, cu un nasture albastru în mână.

y ~~g~~ţ rei nouraşi se jucau de-a v-aţi ascun- $ I selea cu soarele. Unul îl acoperea cu -L spatele şi ceilalţi doi se pitulau $p_r i_n$ ungherele cerului. Soarele, una-două, îj prindea cu razele şi le ciufulea chica. Nou- raşilor le părea rău că n-au şi ei în cer nişte stoguri de fân, un şopron ori măcar un butoi unde ar putea să se ascundă ca lumea...

PLOAI

Dar iată că i-a venit celui mai mic o idee năstruşnică. Pe neprins de veste, s-a apropiat de alt nor şi s-a băgat în el. Le-a plăcut nouraşilor treaba asta şi... hai să se ascundă unul în al-tul până s-a făcut un singur nor mare, care a umplut tot cerul.

Soarele, de ciudă că a rămas păcălit, şi-a scos cuţitul de foc şi a spintecat cerul în două; şi apoi, când a început a curge ploaia prin crăpătura aceasta!

Mulţi dintre cei de pe pământ s-au speriat de norul uriaş, de cuţitul soarelui şi de ploaie. Cocoşul a sfătuit găinile să se ascundă în coteţ, că vine şi el îndată. Păsăruicile au coborât din vârfuri de copaci mai la dos, sub frunze, şi-şi ţineau ciocurile strâns lipite, nu cumva să le iasă cântecul şi să afle ploaia unde-s ele. Un fluture împopoţonat s-a târât sub un brusture urât şi se gândea, cu

frica în sân, cum să iasă pe urmă de aici, ca să nu-l râdă florile.

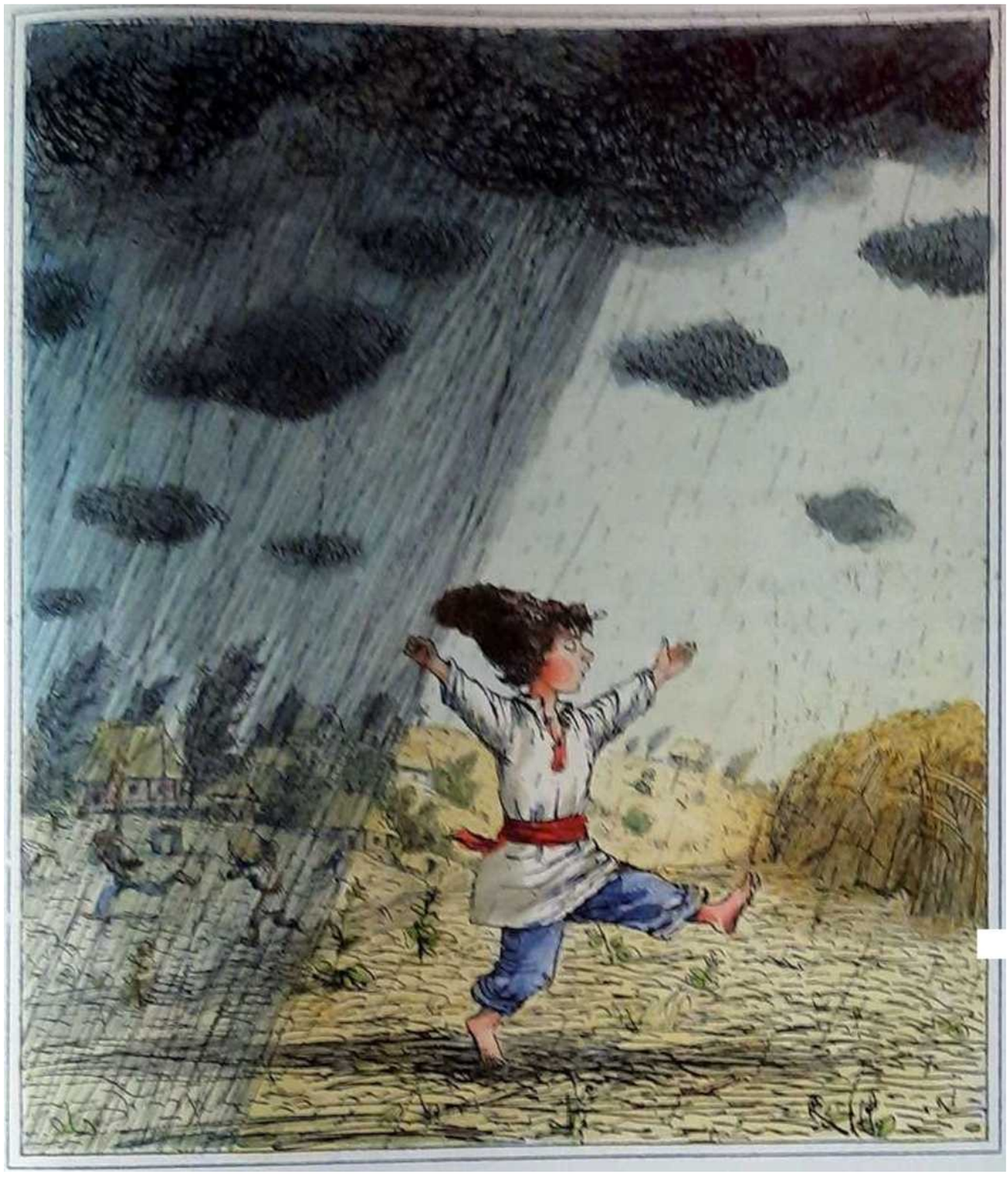

Gu<u(à ll ‘l t’5 plotiia din sut (i ti b<\<«»í <’ intr un lan de $rdu.,.

Dar ce să mai zicem de alţii, dacă mamele din I rei Iezi alergau şi ele să strângă cămăşile de pe frânghii, închideau ferestrele, îşi chemau copiii în casă...

Numai unul Guguţă a rămas la poartă să întâmpine ploaia. Picăturile ţârâiau pe lângă urechile lui şi se înfigeau în drum. Guguţă a prins doi puişori de ploaie în palmă:

Prostuţilor, le-a zis, voi credeţi că aici e semănat ceva?

Şi Guguţă a prins a cânta: *Ploaie, ploaie, slai, ce faci, drumul nu ne dă colaci!* Puii de ploaie nu ştiau ce să facă şi... iată cc mai gând i-a venit lui Guguţă! Şi-a suflecat pantalonii, a ieşit în fruntea ploii şi a strigat: *„Hai, veni(i după mine!"*

Puii au pornit-o tot o fugă în urma băieţaşului. Numai că ploaia era ma-a-re şi nu încăpea pe drum. Se strecura prin ogrăzi, păşea gardurile, sărea casele. Oamenii lăsau câmpul şi alergau în sat, care şi cum: veneau pe jos, în căruţe, cu automobilul, pe biciclete şi numai unul Guguţă ţinea drumul îndărăt, cu ploaia după dânsul!

Puii de ploaie, ştrengari cum sunt, i se vârau după gât, dar Guguţă să şi pună mintea cu nişte gâgâlici?

A cotit pe lângă moară, a scos ploaia din sat şi a băgat-o în- tr-un lan de grâu cu picioarele subţirele, ca ale ploii.

Ploaia s-a tot dus prin grâu, iar băieţaşul s-a întors cu hăinuţele ude în sat. Mamele deschideau ferestrele, că peste curtea lui Guguţă răsărise curcubeul. Cocoşul, urcat pe coteţ, nu ştia cum să se caţăre pe curcubeu şi să-i tragă un cucurigu, colea, de să-l audă găinile de pe tot globul!...

Când ţoale răţuştele de pe uliţă se fac raţe, iar cocoşii cei tineri încep a cânta pe sub ferestre şi harbujii din câmp vin în sat, înseamnă că se apropie ziua lui Guguţă.

Băiatul e în treburi: meştereşte steaguri şi le înalţă pe gard, pe şură, pe casă – să ştie toată lumea că vine ziua lui Guguţă!...

Bunica vede din alt capăt de sat steagurile şi apare, dis-de-dimineaţă, cu un şorţ plin cu de toate celea; îl trage de urechi, sărutându-l, şi-i doreşte ani de cei frumoşi taman până la vârful lor. Vin şi alţi oameni din Trei Iezi şi toţi îl sfătuiesc pe Guguţă să crească mai repede, că ţara are nevoie de băieţi ca dânsul. Când aude de ţară, el îşi prinde sabia la şold.

Şi ca să nu-l tot tragă oamenii de urechi, mama îl ia de ziua lui la târg.

Mai întâi se duc pe la piaţă. Mama scoate ia, acolo, nişte ouă de vânzare, iar Guguţă ţine ţanţoş un cocoş adevărat, care chiar te ciupeşte dacă vrea!

Oamenii se tot învârtesc pe lângă Guguţă şi-l iscodesc cât vrea pe cocoş. Un moş cu ochelari îl ia şi-l cumpăneşte în mâini, altul îi caută creasta, iar o femeie îi suflă în pene. Măcar cineva să întrebe: Măi băiete, dar cocoşul tău cântă? îl aud şi din celălalt capăt de sat! aşa i-ar fi răspuns Guguţă.

Băieţi» acum o să aflaţi o tainã!

Aceia se duc şi-l împresoară alţi oameni, de parcă au pierdut un cocoş în braţe la Guguţă. Unul scoate banii, da’ Guguţă:

- Nu-l mai dau! şi-l strânge la subsuoară.

Abia la spartul târgului i l-a vândut unui marinar, care i-a făgăduit că n-o să-l taie. Apoi mama l-a dus pe Guguţă la frizer, i-a cumpărat de ziua lui un covrig cu mac şi o pereche de pantaloni.

Dintr-un autobuz de pasageri, care ţinea drumul spre Trei Iezi, Guguţă era cel mai de seamă om: ducea copiilor o taină!...

Acasă, îmbracă pantalonii cei noi şi sună din corn.

Au prins a se deschide portiţele şi s-au strâns degrabă toţi prietenii lui de pe uliţă. Cum veneau aşa veneau: unii călări pe nuiele şi cu părul zburlit a cavalerie, alţii cu binoclul în mână...

Guguţă i-a dus în fundul curţii şi a rugat-o pe mama să stea de pază la portiţă, nu cumva să se strecoare vreun spion. Apoi s-a urcat intr-un copac plin cu steaguri:

- Băieţi, a zis cel din copac, acum o să aflaţi o taină!
- O taină?! au căscat copiii o gură cât căciula lui Guguţă.
- Voi îl ştiţi pe cocoşul meu cel porumbac?
- îl ştim! Şi el ne ştie pe noi!...
- De azi înainte, cocoşul o să călătorească pe Marea Neagră şi o să trezească în fiecare dimineaţă corăbiile Ţării!

Ura-a! striga ceata lui Guguţă şi, în clipa aceea, el a ajuns comandant.

Când a venit seara şi s-au întors pe la casele lor, încă multă vreme n-au putut adormi – se tot gândeau băieţii: ce noroc a avut pe lumea asta porumbacul lui Guguţă!...

e la o vreme, Guguţă umblă prin uigSj I > sat Pe 'a băieţii mai mari ca' **1» *J***
ută cărţi de cele cu care te duci la şcoală. Până la urmă, s-a ales cu patru cărţi de citire şi una de... astronomie.

S-a culcat devreme, dar nu putea adormi: lătra câinele. Dacă îi fură Moş Ene ghiozdanul în noaptea asta? Guguţă a ieşit afară şi l-a dezlegat pe Tarzan.

Dimineaţa a găsit ghiozdanul la locul său.

Câinele s-a luptat toată noaptea cu Moş Ene şi acum dormea dus.

Guguţă şi-a spălat amândouă urechile. Apoi a îmbrăcat costumul cel nou, ii rupt din grădină o floare şi un- doi, un-doi, cu ghiozdanul în spate, hai la şcoală!...

Dacă ai o carte, umbli în clasa întâi, dacă ai două – într-a doua, îşi face socoteala pe drum Guguţă. E-he-he, pe câţi i-am întrecut eu!

BANCA *LUI*

Când să intre în şcoală, băiatul dă ochii cu directorul.

Guguţă? se miră directorul. Ai venit la şcoală? Păi, eşti cât ghiozdanul, bre! Câţi ani ai?

*

- Dar câţi vă trebuie?

- Ei, dacă ai venit, râde pe sub mustăţi omul, îţi ajung anii ca să mănânci harbuji la lotul scolii!

Guguţă mai că n-a intrat în pământ de ruşine, că era acolo un sat întreg de copii.

Unde s-a mai aflat una ca asta?! Directorul n-are o carte în mână şi e mai mare pe toată şcoala, dar Guguţă, cu un ghiozdan plin, nu e bun decât să mănânce ia, acolo, nişte harbuji?!

- îi arăt eu! se întoarce Guguţă valvârtej acasă.

A auzit directorul că Guguţă e supărat loc şi a venit la el să se împace. A adus vorba omul şi pe colo, şi pe dincolo, dar băiatul nu se îndupleca şi gata! Atunci directorul... unde scoate un clopoţel din buzunar:

- îţi dau voie să suni la pauză din clopoţelul ăsta!
- Nu mă împac.
- Ştii ce? Când va fi serbare, neapărat să vii şi tu. Vrei să spui o poezie pe scena şcolii?
- Nu.

Cum a venit directorul, aşa a şi plecat, cu clopoţelul în buzunar!

Guguţă l-a căutat pe taică-său, care nu-şi vedea capul de treburi.

- Tată, fă-mi o şcoală în curte!

Tata se scarpină la tâmplă:

- O şcoală, a? N-am director, că aş face-o eu...
- Atunci fă-mi o bancă! nu se lăsă Guguţă. La o bancă tot trebuie director?
- O bancă? se luminează tata. O fac! Şi-apoi, cine va fi director, vom mai vedea noi...

N-a trecut nici o săptămână şi iată că intră în curte meşterul cu o bancă nouă-nouţă.

Au pus-o în grădină...

Cum auzea clopoţelul şcolii, Guguţă îşi lua pălăria de pe cap, se aşeza în bancă şi îşi făcea lecţiile. Când

prindea cu urechea: „Un-doi, stângul!”, ieşea din bancă şi mergea cu pas cadenţat încolo şi-ncoace. Dacă şcoala cânta, Guguţă bătea toba în tact...

Sătenii, d&, se bucurau: degrabă o să
mai iasă
un om invă(al din satul Trei Iezi!

Copiii vecinilor se zgâiau prin gard: cât n-ar fi dat să stea şi ei în banca asta! Şi numai ce aud într-o zi, din gura lui Guguţă, că dacă au haine noi şi cărţi, pot veni câte unul la şcoala lui.

Vestea despre banca lui Guguţă s-a dus din uliţă în uliţă. Sătenii, de, se bucurau: degrabă, o să mai iasă un om învăţat din satul Trei Iezi! Cine trecea pe drum numaidecât întorcea capul să-i vadă banca, ba unii îndrăzneau de intrau chiar în grădină şi cereau voie să se aşeze lângă el.

într-o zi, pe când Guguţă era la lecţie, numai – iată – şi directorul deschide portiţa:

- Guguţă, mă laşi să stau şi eu un pic în banca ta?

A-a, Dumneavoastră sunteţi? se scoală în picioare băieţelul. Vă dau voie, cum să nu, s-a înveselit el, dar mai întâi, poftim, mâncaţi un măr din grădina noastră!

Cum îl vede mai fără griji, Guguţă se dă pe lângă taică-său:

Tată, când vor rămâne doar oleacă de minute în ceasul tău şi-i vrea să scapi de el, să mi-l dai mie să-l arunc. Tata îl mângâie pe cap şi Guguţă se bucură: aşa o să fie!

Trece o zi, trece o săptămână – tata nu-i dă ceasul. O fi încă plin cu minute, dar o să vină şi vremea aceea. Guguţă însă nu mai are răbdare, îşi pune o cureluşă la mână şi se tot bagă în ochii tatei:

Să-ţi spun ce oră e? se uită el la cureluşă.

Tata îşi caută de treabă, da' bunicul ridică ochii la soare.

- Ce faci, bunicule?

- Potrivesc cât e vremea, Guguţă.

- Acesta e ceasul tău?

- Păi, altul nici nu-mi trebuie!...

Guguţă îl compară cu al tatei şi găseşte că ceasul bunicului e mai bun. Să tragi un ciocan în ceasul tatei, nu rămâne un minut în el; în ceasul bunicului au bătut cu tunul la război şi tot nu s-a stricat – luminează şi încălzeşte! Apoi, la ceasul ăsta se pricep şi păsările şi

CEASU

caii. Umblă şi umblă, nici ceasornicar nu-ţi trebuie!

intr-atât i-a plăcut ceasul lui bunicu- său, că Guguţă a aruncat cureluşa cât colo.

DUK CU ştiu dc unde iu ceusul tău min uleie!

într-o seară însă, pe când ceasul de pe cer era dus la culcare, Guguţă l-a mai întrebat o dată pe tata de mai sunt minute în ceasul lui şi dacă nu-i trebuie un băiat ca să i-l arunce. în loc de răspuns, tata a dat mâneca într-o parte şi a spus cât e ora fix.

- Dar eu ştiu de unde ia ceasul tău minutele, nu se lăsă bătut Guguţă.

- De unde? prinde interes tata.

- Pai, din ceasul bunicului, de acolo le ia. Ceasul de pe cer e mai mare peste toate ceasurile!

- Bravo! îl cuprinde tata. Să ştii că-ţi dau ceasul! şi-l scoate de sub mânecă.

Lui Guguţă îi părea grozav de rău că şi-a aruncat cureluşa... S-a dus tot o fugă s-o caute. N-a vrut să pună însă ceasul sub mânecă. Până hăt târziu a stat cu el la ureche: dacă i se termină minutele noaptea?

A doua zi, dis-de-dimineaţă, Guguţă umbla din casă în casă cu ceasul în palmă. Aici bătea la uşă, acolo striga la poartă. Pe unii îi găsea cu perna sub cap, pe alţii foindu-se prin ogradă ori scoţând apă la fântână. Aşa a aflat tot satul cât e ora înainte de a răsări Ceasul cel Mare al bunicului.

nde tremură norii de frig, acolo e ţara Moşi Crăciunilor, aşa crede Guguţă. De acolo vine iarna.

Soare n-au, că soarele e la noi. Au pe numai o bucată de lună şi câteva stele.

în ţara aceea sunt Moşi Crăciuni de care vrei – şi bătrâni, şi tineri, şi băieţei de Moşi Crăciuni!

POVESTEA LUI GUGUŢĂ CU MOŞII

Mama lor e Mătuşa Iarnă. Ştii cum îi aduce pe lume? Aşază de cu seară în leagăn o firimitură de pâine şi pune peste ea o căciulă. Mătuşa Iarnă nu doarme în noaptea aceea. Tot leagănă firimitura şi-i cântă:

Iată ne apucă zorii,
Hai, deschide ochişorii!

Mai e încă până la ziuă, când căciula prinde a se mişca, apoi se ridi-i-că în sus, da' Mătuşa Iarnă îsi scutură somnul din genele albe şi se apleacă peste leagăn:

- Uite-1! se bucură ea când vede acolo un Mos Crăciun mititel.

- Bună dimineaţa, mamă! îşi scoate puiul cel de Moş Crăciun căciula.

Mama îl ţine în casă trei zile şi îl hrăneşte numai cu fulgi, până îi cresc sub nas mustăţi şi barbă albă. Apoi îi dă drumul pe afară să se facă mare şi scoate alt pui!...

Băieţeii de Moşi Crăciuni aleargă prin omăt, se dau cu săniuţa şi zvârl cu căciulile în urşii cei albi.

Dimineaţa se duc toţi la şcoală, călare pe pui de cerb. La şcoală învaţă toate limbile şi află unde duc drumurile. Ei n-au tablă – scriu pe un troian de zăpadă.

Moşi Crăciunii cei bătrâni lucrează la fabrica de jucării. Fabrica lor n-are acoperiş, să nu le fie prea cald, zice Guguţă.

Aproape de Anul Nou, când pe-acolo zăpada e aşa de mare că abia poţi ieşi din casă, Moşi Crăciunii încarcă jucăriile în desagi şi încalecă pe cerbi. Cerbii îşi croiesc drum prin pădure cu coarnele. Stelele le arată calea şi Luna îi păzeşte de sus. Moşi Crăciunii nu se tem de nimeni, că lupii sunt câinii lor!

Merg, merg prin pădure, până ajung la o fermă de cai albi cu ochi mari-mari, care văd drumul şi noaptea.

Aici lasă cerbii, înhamă caii albi la sănii şi-i mână cu barba – unii la răsărit, alţii la apus ori la miazăzi, prin sate şi oraşe, să le ducă daruri la copii.

După ce împrăştie în lume bucuria Crăciunului, îşi deşartă desagii şi învaţă de la cei mici cântece şi poezii cât să le ajungă şi de Anul Nou, Moşi Crăciunii se întorc iar în ţara lor, unde tremură norii de frig, că au pe cer numai o bucată de Lună şi câteva stele.

Acolo prind a meşteri alte jucării şi scriu pe troiene numele copiilor care îi aşteaptă să vină la anul...

Când a rămas până la Anul Nou doar un mâine şi un poi-mâine, s-a auzit afară scârţâit de omăt şi... un brăduţ fată, răsărind în prag, a prins a-i cânta, a intrat înaintea tatei în casă! O

O, ai trecut peste prag,
Bradule verde şi drag!

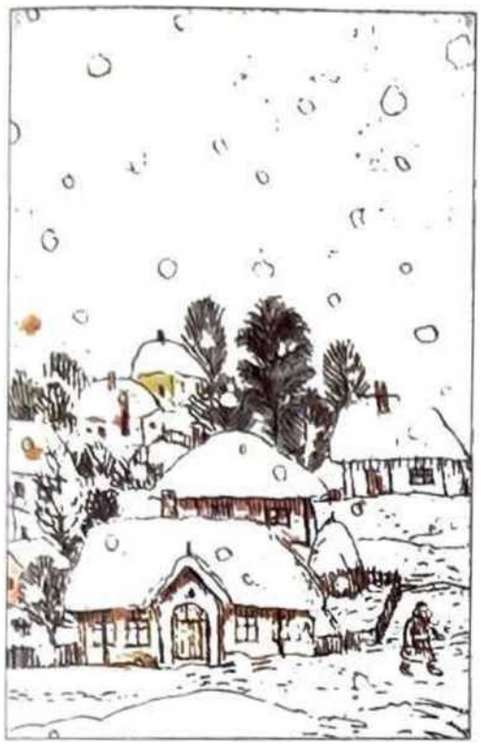

Cum au simţit că Bradul e în casă, tot felul de păsăruici, veveriţe cu nuci în gură, fluturi cu căpşune în spate s-au urcat sus, în ramurile lui. Bătrân cum era şi cu desaga pe umăr, Moş Crăciun s-a oprit la poalele Bradului, unde îl aştepta Alba-ca-Zăpada.

Apoi s-au aprins luminiţele şi Pomul de Iarnă, cu toţi oaspeţii săi, era gata de Anul Nou. Dar Anul Nou nu vine aşa!... Lui îi place să audă pe la case zurgălăi şi strigăte: *„Hăi, hăăii!”.*

NOAPTEA DE

în seara de Ajun, iaca, mama scoate prăjiturile din cuptor, iar Doiniţa s-a cuibărit la fereastră. Si Pomul de Iarnă ascultă cu toate urechile oaspeţilor săi. Devale, undeva în sat, răsună zurgălăii.

„Anul Nou trebuie să fie pe aproape, îşi zise copila. Unde va auzi zurgălăi, acolo are să se ducă... De-ar veni măcar Guguţă cu uratul”.

Pe cărare însă nu se arăta nimeni. S-a posomorât Doiniţa şi Bradul a clipit din

luminiţe. *„Dacă tata şi-a făcut casa în pădure...* Prin sat Gugu- ţă nu se teme, că sunt câini, dar aici mai ştii ce jivină îţi sare în spate?!”

La miezul nopţii au sărutat-o mama, tata, unchiul, i-au pus darul în braţe şi i-au dat de grijă să crească mare. Au sărutat-o, însă n-au strigat: „Hăi, hăi!”, n-au sunat din zurgălăi! Şi copila s-a dus iar la geam: „Dacă tata a făcut casa în pădure...”

Făr’ zăbavă a venit Moş Ene şi a luat-o de la fereastră. Când i-a închis moşul ochii, în urma lui – trop-trop! – au sosit şi urătorii. Era şi Guguţă printre ei. Aveau nişte clopote cât căciulile, iar coada buhaiului era mai-mai cât Guguţă de lungă.

- *Hei, moş pădurar, primeşti urătorii*[7]*,* s-a auzit vocea lui Guguţă.

- *Primitul* s-a înviorat stăpânul casei.

Şi, când s-au pus băieţii pe urat, zăngăneau ferestrele şi se cutremura casa, nu alta:

Mâine anul se-nnoieşte, Pluguşorul se porneşte Şi începe a ura, Pe la case-a colinda... Strângeţi roata, măi flăcăi, Şi sunaţi din zurgălăi, Hăi, hăăăi!

Doiniţa sărea în sus de bucurie, de şi-a pălit de câteva ori capul de tocul ferestrei, dar nu avea când s-o doară. Acum nu-i părea rău că tata şi-a făcut casa în pădure.

- *Sculaţi, că-i Anul Noul* a trezit pădurarul vietăţile din Pomul de Iarnă.

Afară a început a ninge. Auzind de sus zurgălăii, veneau fulgi câtă frunză, câtă iarbă, să asculte urătura. Iată, omătul din pădure e până la genunchii băieţilor, dar ei nu se dau duşi. Omătul a crescut până la brâu, urătorii însă erau tot la fereastră! A prins

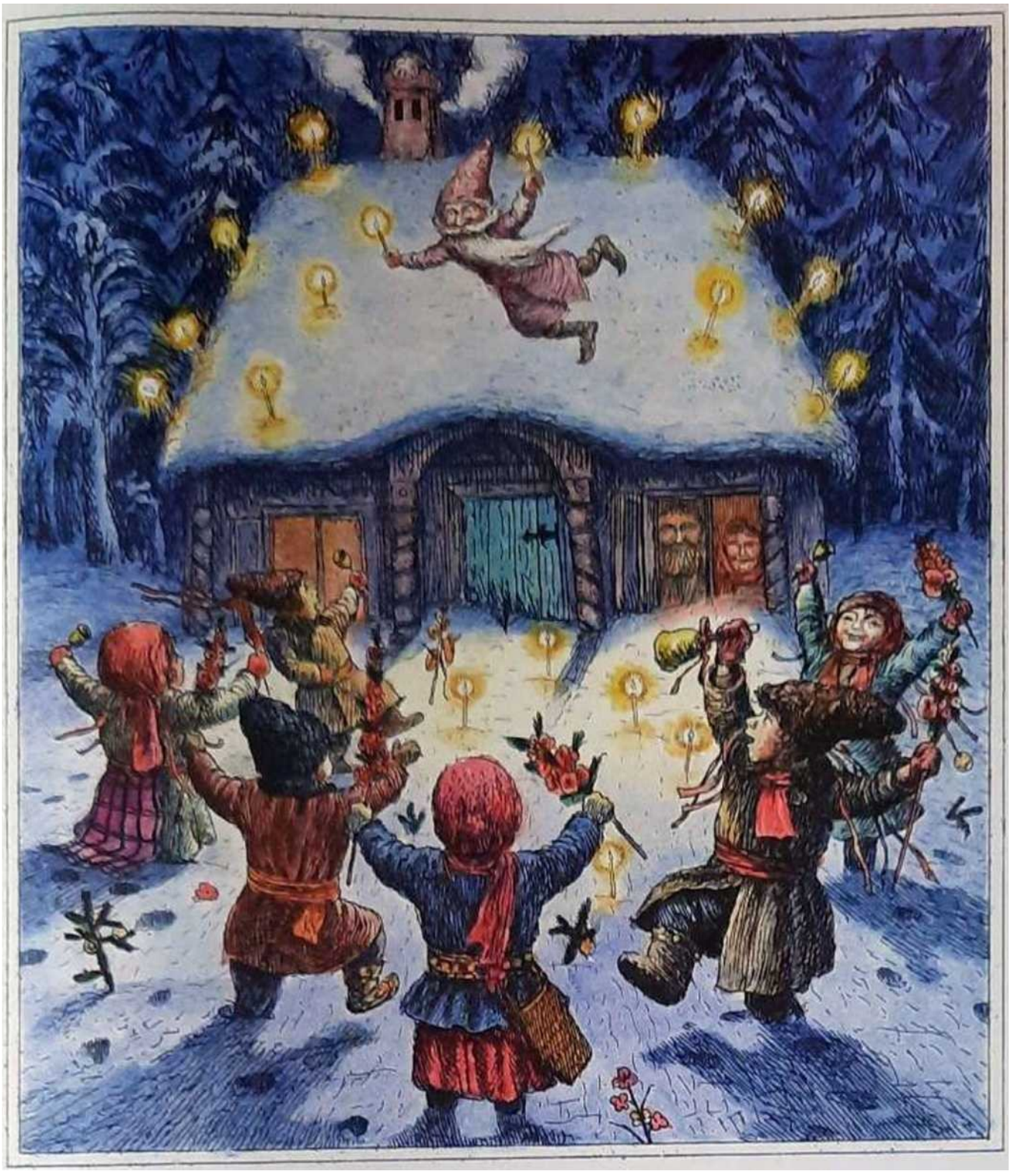

- Hei, moş pădurar, primeşti urătorii?

a ninge cu fulgi cât mănuşile Doiniţei şi zăpada a îngropat băieţii până la subsuori, dar ei cum fluturau aşa fluturau din clopoţei!...

Dacă a văzut Doiniţa că zăpada a ajuns la bărbia urătorilor, iar lui Guguţă i se vede numai vârful căciulii, a îmbrăcat în fugă paltonul, a pus mâna pe lopată şi i-a scos din zăpadă.

Au urat băieţii toată noaptea. Fiica pădurarului a rămas cu dânşii afară, să strige *„Hăi, hăăil”,* iar în locul ei, la fereastră, şedeau tata, mama, unchiul şi Pomul de Iarnă cu toţi musafirii săi.

Dimineaţa, cum s-a trezit, Doiniţa a alergat la geam. Din toate părţile o semănau musafirii dalbi. Iar un fulg, legănân- du-se, îi cânta:

Hei, Doinită, soră-mea, Nu suntem de ici-colea, Coborâm de pe o Stea! Uite câţi semănători
f
Ţi-au venit la sărbători!

Şi au semănat fulgii cerdacul, casa, curtea, pădurea, până au înălbit totul în jur. Era dimineaţa Anului Nou!

Şi a ieşit fiica pădurarului cu o poală de nuci şi prăjituri să le împartă semănătorilor, dar fulgii nu aveau buzunare şi... n-au luat nimic. Au mulţumit însă Doiniţei, au fluturat din căciulile dalbe şi s-au dus pe la alte case, că-s atât de multe în satul de sub pădure...

Guguţă a mai trebăluit pe afară, apoi şi-a adus aminte că e dator lui văru-său cu un leu.

- Mâine e Anul Nou şi poate că oamenii n-au un ban în casă. Ia să mă reped până la văru-meu!...

Mama nu era acasă. Guguţă a cusut leul în căptuşeala căciulii, să nu-l prade hoţii pe drum, ba şi-a luat şi pistolul: las' să-ncerce! După ce a pus fotografia mamei în sân, şi-a ridicat gulerul la palton şi a pornit-o spre satul vecin, unde trăia vărul său.

Pe drum îl ajungea din urmă ba o sănie din Trei Iezi, ba un automobil şi numaidecât se opreau în dreptul lui. Or fi simţit oamenii că băieţelul are bani?!

- Mă duc pe jos, le răspundea Guguţă. Nu de alta, dar vreau să ***DATORIA*** încerc ciubotele, că-s noi.

LUI

Când s-a văzut la podul de peste Răut şi satul a rămas în urmă, i s-a făcut dor de mama. Băieţelul a scos fotografia ei:

- Sărmana mamă!... – o căina Guguţă.

A suflat apoi în mâini şi hai mai departe! Omătul nu avea ce face şi scârţâia sub picioare. L-a mai ajuns un camion:

Hai, urcă-te în cabină! îl îndeamnă şoferul.

Nu vezi că dealul e marc? E greu pentru maşină, o să vin înapoi cu mala!

în satul lui văru-său, copiii de acum umblau cu uratul. Guguţă şi-a dat căciula pe ceafă:

- Oare să-mi cumpăr de leul ăsta o talangă şi să ajung la vărul meu cu o prăjină de colaci pe umăr?

Dintr-o curte au ieşit un băieţel şi o fetiţă. De mititei ce erau, au pus clopoţelul pe un băţ şi-l duceau amândoi.

Ce să mă pun eu cu dânşii, şi-a coborât Guguţă căciula pe frunte. Alde mine umblă cu uratul noaptea!

Clopoţelul lor însă a prins a suna şi Guguţă s-a oprit. Urătorii credeau că omuleţul de sub căciulă o să-i roage să-l primească în ceata lor, dar Guguţă numai ce le spune:

- Ştiţi ce? Uraţi-mă pe mine!

Cei doi au căscat gurile: nu se aşteptau la una ca asta.

- Aici, în drum? s-a dezmeticii băieţelul.
- Aici, că eu sunt din alt sat.

Noi în drum nu urăm, a răspuns băieţelul şi a dat să se pornească, dar fetiţa, mai isteaţă, s-a uitat în jur şi a spus:

- Apoi mata, nene, intră în curtea asta şi o să te urăm.

Din trei paşi, Guguţă a fost în curtea aceea.

- Cu voie să vă urăm? a pocnit băieţelul din bici.
- Cu voie, cum să nu! a dat Guguţă din cap şi fetiţa a început urătura.

Şi cum sta aşa, în faţa lor, lui Guguţă îi părea că el, nu bădica Traian, a încălecat pe un cal bălan cu şaua de aur şi frâul de mătasă cât viţa de groasă.

Apoi tot el s-a dus la arat, la semănat şi al lui era grâul acela, care a crescut în pai cât trestia, în spic cât vrabia, că altfel fetiţa nici nu-i spunea la urmă:

Scoate colăcelui
Că îngheaţă băieţelul!
I lăi, hăi,

La anul şi la mulţi ani!

Ş//// < *i'< muh' If spune < ¡ugufcl I 'HI(I niâ pe nune!*

- Bu-ună urătură! i-a lăudat Guguţă, apoi i-a întrebat cine strânge banii.

- Eu, a scos băieţelul pieptul înainte şi s-au ales cu leul acela, în loc de colac, le-a lăsat pistolul, că nu mai avea nevoie de el.

Da’ băieţelul şi fetiţa erau bucuroşi nevoie mare. Guguţă le-a spus să vină şi la anul cu uratul.

La văru-său nu mai avea cu ce să se ducă: o să-i întoarcă datoria altădată.

însera, mama prinse a-l căuta prin Trei Iezi cu lumânarea, da’ Guguţă – scârţ-scârţ! – ieşea din alt sat... Pe drum, înapoi, nu l-a ajuns nici o maşină. Rămăseseră toate să aştepte Anul Nou pe la casele oamenilor...

Mama i-a dat lui Guguţă gradul de căpitan, da’ tata îl socotea ia, acolo, un pui de om. Dimineaţa îi trăgea perdelele să doarmă, iar seara îi aducea pâine, cică, de la iepuri.

Mănâncă Guguţă azi pâine de la iepuri, mănâncă mâine, până ce, într-o noapte, îşi leagă mâna de piciorul tatei şi dimineaţa sare din pat odată cu dânsul.

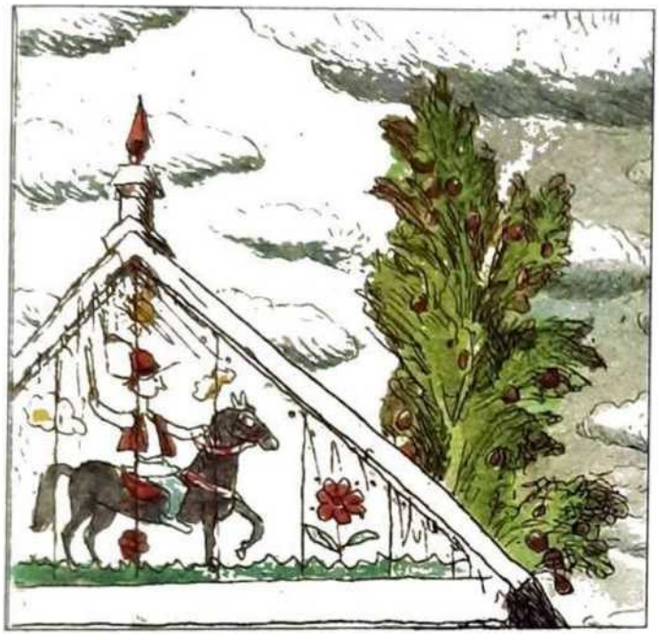

Şi-a pus de-ale gurii în coşuleţ, dar tata l-a luat numai până la poartă. Ce să caute unul ca Guguţă în câmp?

Băiatul însă ia seama că însuşi taică-său, depărtându-se de casă, se face tot mai mic.

A alergat în sat. Da, aşa se întâmpla cu toţi oamenii din Trei Iezi. Pe la marginea satului erau cât surioara lui, apoi cât papucii ei, pe urmă cât un fir de mac.

MĂRIA SA

Da’ Guguţă? E-he, acum Guguţă, pe lângă ei, părea un uriaş! Aşa a ajuns el... mai marele împărăţiei Trei Iezi!

Băieţii din sat, cum au aliat vestea, au alergat la Guguţă cu tot felul de treburi.

Măria Ta, ne plouă în casă şi tata n are cu ce s-o acopere!

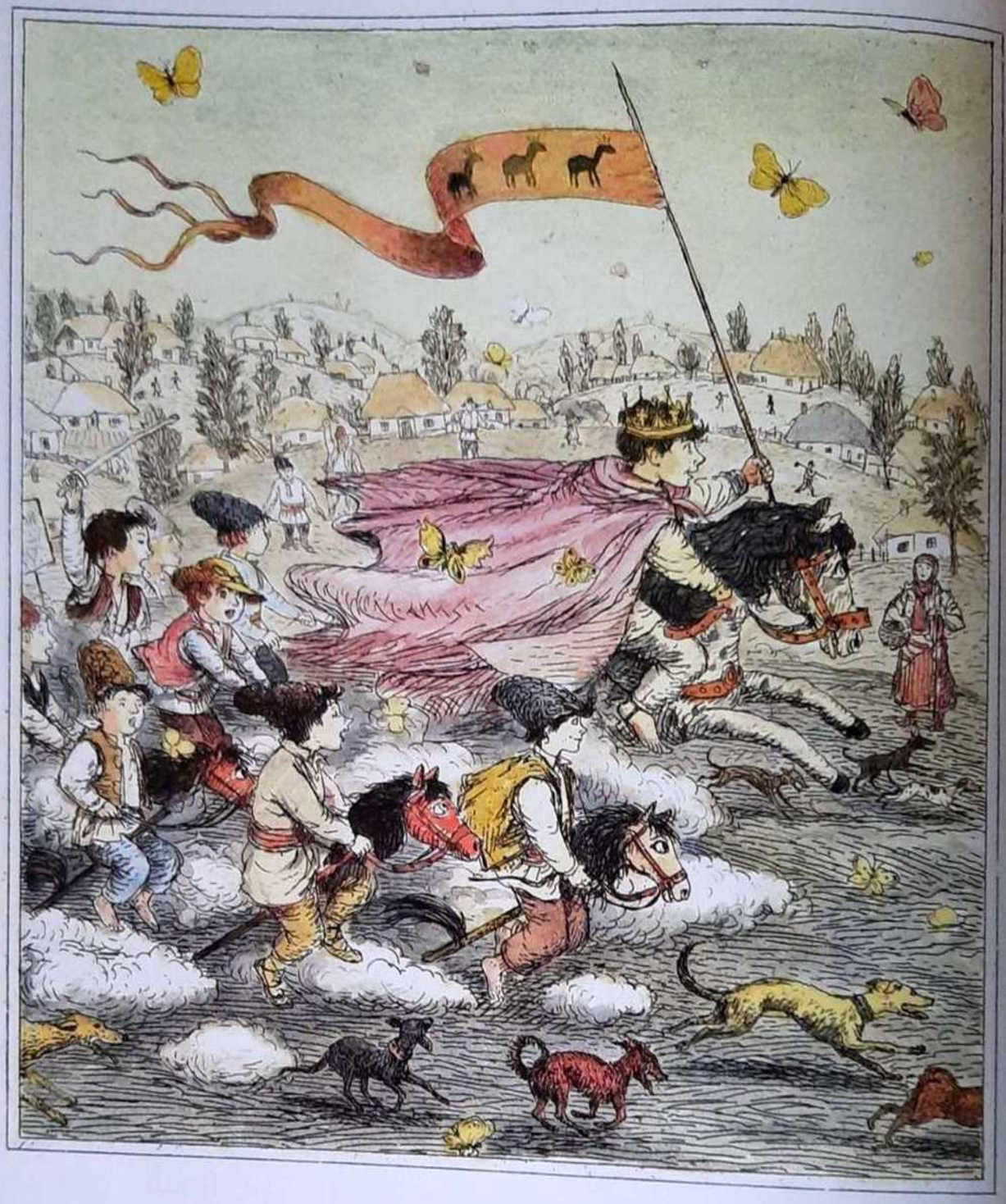

Astfel ajunge el mai marele în Împărăția Trei Iezi!

- Am să rog norii să nu plouă peste casa voastră.
- Măi ia Ta, scade apa în Răut, nu avem unde ne scălda!

Măria Ta..., aude din toate părţile. Guguţă, cum să nu-i ajute?!

Când îşi pune treburile la cale, i se aduce un mânz la poartă. II încalecă îndată şi porneşte prin împărăţie.

Măria Ta, am pierdut o răţuşcă, îi iese în cale, plângând, un copilaş.

Guguţă fluieră de trei ori şi... apar trei cavalerişti fără cai.

- Vedeţi ce-i cu raţa omului! Căutaţi-o în râpă!

Da mânzul, fudul, nu ştia cum să-i spună:

Măria la, măcar pune-ţi, colea, o sabie la şold şi... catăde vezi unde ţi-i straja!

Din hogeagul unei case ieşea fum. Văzând în prag o fetiţă cu şorţ la brâu, Guguţă opreşte mânzul:

- Ce umbli cu focul? îi arată el la hogeag.

Măria Ta, zice fetiţa, trebuie să fac demâncare pentru părinţi că, iată, soarele-i sus şi câmpul e cine ştie unde!...

- Spune-le că Măria Sa Guguţă le doreşte poftă bună.
- Mulţumesc, Măria Ta.

Pe alt drum, lângă fântână, Guguţă dă de un băieţel cu căciulă şi încotoşmănat într-un cogeamite cojoc, în plină vară.

- Măria Ta, îşi scoate băieţelul căciula, am auzit că din fântână se văd stelele ziua în amiaza mare. Vreau să le văd. Mă laşi să cobor în fântână?
- Pune-ţi, Vasile, căciula pe cap, rabdă până deseară şi ai să vezi stelele cât vrei!...

Cavaleriştii au găsit răţuşca şi au trecut de la un capăt de sat la celălalt cu portretul lui Guguţă în băţ.

La curte, îl aştepta un cavalerist cu o puşcă de soc:

- Măria Ta, cu puşcă de asta nu mai intrăm noi în Europa!

- Da-a, a prins a alunga Guguţă o albină ce voia să-i dea ac.

x x- • c., <> nlecat în luncă, la o vânătoare d P Pe la chindie, Mana pă altul, cu pălăria î n fluturi. Alearga după unul, ak g P u n mână, dar fluturii 11 duceau dc na*. - • C11K *ie i – . ~ i c-a băgat de bunăvoie sub palaria cher, ca să ajungă la cui te, s-a r «na

Multe treburi a mai avut Guguţă în ziul ica aceea. Către seară, Măria Sa, obosit de-a binelea, a ieşit la mai ginea satului

Trei Iezi.

Oamenii se întorceau din câmp pe toate diumurile.

întâi erau cât nişte spice, pe urmă cât ştiuleţii de porumb, apoi cât floarea-soarelui, iar Măria Sa Guguţă, pe lângă ei, se tăcea tot mai mic. Atât de mic, încât, pană la urmă, l-au luat oamenii de mână şi l-au

dus acasă.

Bunicul are numai două clase. Face ce face şi se aşază şi el în banca lui Guguţă.

- Bună treabă când vine şcoala acasă, zice bunicul. Când eram ca tine, şapte sate umblau la o şcoală!

- Si te ducea tatăl tău călare până la şcoală, aşa-i?

-Mă ducea uneori, dar mai mult umblam pe jos. Trei perechi de papuci am rupt până am învătat literele.

-Tu ai umblat la scoală cu Ion Creangă, bunicule.

-Creangă-i mult mai mare de ani. Atunci când umblam eu într-a-ntâia, el era învăţător în târgul leşilor. Hăt încoace a trecut un şcolar de-al lui prin satul nostru. Era de seama mea. L-am tras de limbă şi omul ne-a spus cum La învăţat Ion Creangă a citi. Numai lui Creangă putea să-i vină în cap una ca asta! Ia ascultă:

COVRIGULUI ION CREANG

Când era învăţător, Ion Creangă venea la scoală cu o cutie de carton sub- suoară. Copiii ştiau ce e în cutia aceea.

La lecţie, Creangă făcea ce făcea şi, iată, unde nu scotea de acolo prăjituri în formă de litere, unse cu zahăr topit! Una câte una, anina literele pe tablă şi alcătuia astfel

cuvinte.

Apoi chema un elev în faţa clasei:

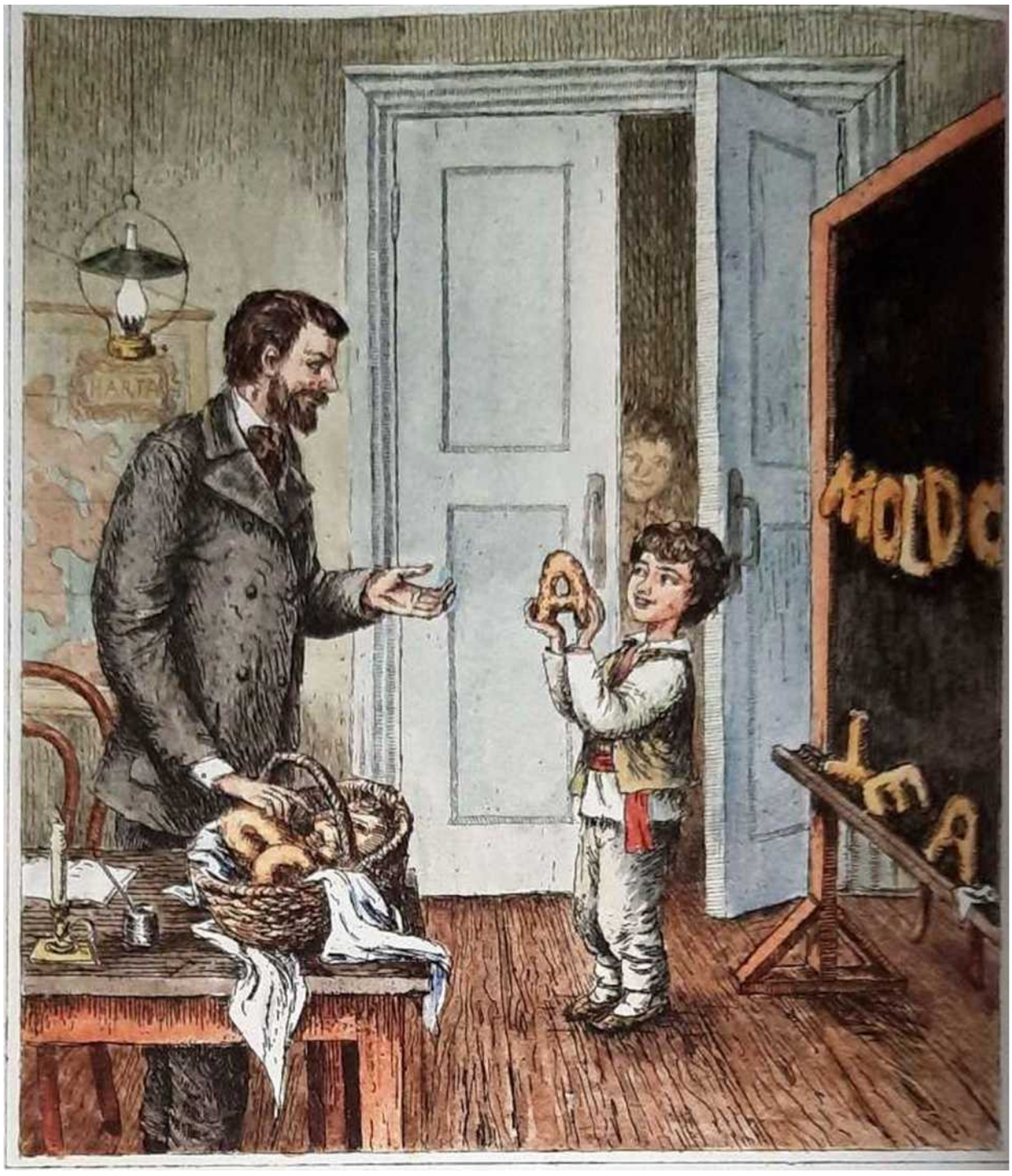

— Aşa-s de gustoşi covrigii lui Creangă, că nu te mai saturi de ei!

- Ia să ne spui, măi ţică, ce scrie pe tablă? îl întreba Creangă.

Dacă elevul desluşea cuvântul, îi dădea voie să mănânce liteia pe caie şi-o alegea. Când cel din clasa întâi îşi lingea buzele, Creangă – de colo:

- Ei, acum tă bine şi citeşte ce e scris pe tablă, ţinând minte litera pe care ai mâncat-o!

Grozav de gustoase mai erau literele acelea şi băieţii, pofticioşi cum erau, nu-şi dădeau rând la tablă. Şi era sărac Ion Creangă, de i-a mers vestea, dar în toată seara cocea prăjituri pentru copii.

- la-are aş mânca şi eu o literă de aceea, bunicule!

- Apoi, să cauţi prin casă. îmi pare că, pe undeva, trebuie să fie vreun covrig de-al lui Creangă, a zâmbit bunicul.

Guguţă a cotrobăit în dulapul de la străbunici, s-a uitat pe după fotografiile care atârnau pe pereţi, s-a iţit prin toate ungherele, a scos busuiocul de după grindă – nici urmă de covrig: l-or fi ros şoarecii de atunci!

- L-ai găsit, Guguţă? îl intreabă a doua zi bunicul.

- Nu-i nicăieri...

Bunicul îl ia de mână, îl duce în casă şi-i arată o carte:

- Iată, Guguţă, aici sunt numai covrigi din cuptorul lui Creangă! Aşa-s de gustoşi, că nu te mai saturi de ei! Ia ascultă... Şi bunicul îi spune istoria ceea a lui Ion Creangă, cu cizmarul care tot cosea o ciubotă şi n-o mai isprăvea, fiindcă a uitat să facă nod la aţă!...

Guguţă e numai urechi, apoi ascunde cartea în sân bucuros:

- Nu-i drept că ai două clase, bunicule. Tu ai optzeci de clase!

Era ziua num«-“*“" „ — x

Ltă i-a dăruit o cămaşa, tata nişte | ?apUci de casă, surioara – un bu- * -het de liliac, iar Guguţa – un toiag. j cnei <-ic i I |p-a pus m cămaşa – în dulap, papucii – sub I j nat iar pe Guguţa l-a strâns în bra- ■ ie şi i-a lăudat toiagul în fel şi chip. Până şi la masă bunicul a pus toia- j eul lângă dânsul. Tata nu

ştia cum să aducă vorba despre papucii de casă şi-l întreba pe bunic dacă nu-l ia răceala de la picioare, dar bunicul le tot arăta toiagul şi s-a aşezat la masă faţă în faţă cu Guguţâ. j în seara aceea, băieţelul nu putea

ble cu toiagul pe afară şi, până în zori, o să-i roadă capătul! £

TOIAGUL BUNICULUI

Dis-de-dimineaţă, Guguţă a găsit un | *nel fier Şi— ^ugas Pre casa bunicului.

Pe drum, întreba oamenii dacă n-au văzut un bunic cu toiag. Care clătina din cap, care strângea din umeri. Inima lui Guguţă se făcea tot mai mică: oare nu i-a luat cineva toiagul?!

(>ând colo, bunicul de-abia se trezise şi umbla prin casă în cămaşa de la mama şi papucii de la tata. Toiagul sta după uşă. ■ „S-o fi gândit bunicul că am să aduc un inel, iată, nici nu l-a atins de pământ!”

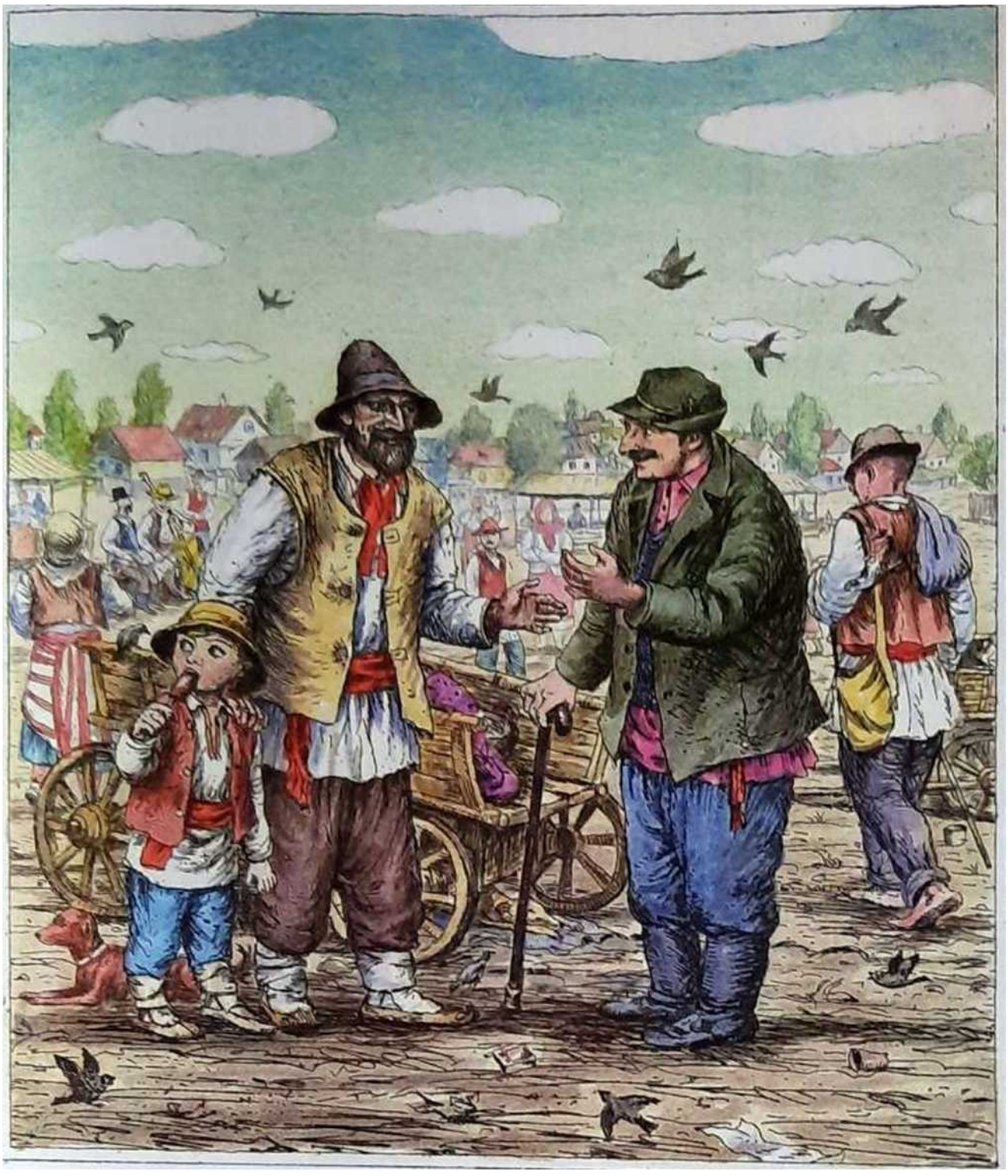

Tu eşti toiagul meu, Guguţă! i-a pus mâna pe umăr bunicul.

- Bunicule, îmi pare că ţi s-au termina

Guguţă, cu gândul că bunicul se va duce la pravahe şi el o să încerce toiagul. Nu cumva să fie prea greu cu inelul de fier.

Bunicul însă l-a trimis pe Guguţă după chibrituri.

A doua zi, Guguţă a adus un inel de gumă.

— Bine că ai venit, se bucură bunicul, azi facem stâna.

Şi l-a luat pe Guguţă tocmai în Hâi top, unde era imaşul pentru oi. Băieţelul umbla ca un titirez: prima dată vedea cum se face o stână. Şi el ţinea parii, şi el căra scânduri...

Strunga 4...:...^ ~ Cuantă. că oile erau la păscut. La urmă,

ClUDdllUl l-d uouauu ----------Yr . ii.

A trecut vara... Cămaşa de la mama s-a decolorat, papucii de la tata s-au rupt... Toiagul însă stătea tot acolo, după uşa.

într-o miercuri, bunicul l-a luat pe Guguţă la iarmaroc. Nu avea nimica de vânzare: umbla mai mult aşa, cu văzutul. Ba întâlnea un cunoscut, ba altul şi doar punea ţara la cale. Ca să

Cum a prins la putere, băieţelul l-a şi apucat strâns de mână: nu cumva bunicul să se rătăcească intr-atâta lume. Când se întorceau de la iarmaroc, Guguţă şi-a luat inima în dinţi:

- Bunicule, îi spune, atâta ai lăudat atunci toiagul şi, iaca, îl ţii după uşă...

- Cum aşa, îl ţin după uşă? i-a pus el mâna pe umăr. Tu eşti toiagul bunicului, Guguţă!

uit a umblat Guguţă să-şi facă un scrânciob. întâi voia să-l pună între doi stâlpi de telefon, dar firul era prea subţire. S-a mai rupe cumva şi or curge toate vorbele oamenilor taman în ograda lui Guguţă!

Veneau copiii să se dea în scrânciob şi lui Guguţă îi crăpa obrazul de ruşine. Tata nu avea timp să-i bată doi pari în pământ, dar nici băiatul nu mai poate aştepta, că... cine se dă la bătrâneţe în scrânciob?

SCRÂNCIOBUL LUI

De la o vreme însă, nici nu mai pomenea de scrânciob. Ai casei credeau că Guguţă s-o fi luat cu altele.

într-o după-amiază, mama îl caută, mama îl strigă, dar băiatul... parcă intrase în pământ! Tata a luat căldările şi hai să ude roşiile. Când a isprăvit, hop şi Guguţă.

-Unde umbli? îi cere mama socoteală.

-Am udat cu tata grădina.

Tata se uită mirat la mâini: el duce amândouă căldările. Si unde întoarce doi ochi cu sprâncene cu tot spre Guguţă:

-Măi, tu nu cumva...?

Sâmbătă, pe seară, Guguţă iar dispare. Mama îl caută, ia-l de unde nu-i! Vecina îsi uda florile.

- Nu l-ai văzut, cumătră Anică?

Cumătră ridică din umeri.

S-a mai aplecat de câteva ori cumpăna fântânii şi, când a intrat vecina în casă, iată că apare şi Guguţă. Mama îl ia la rost.

În coşul de ¡a coada cumpenei parca ar sta nu ştiu cine

- Am udat florile cu tanti Anica, arată Guguţă spre casa vecinei.

- Las’ că vine taică-tău deseară!

Seara, când s-a întors cu căruţa, tata a oprit caii la fântână să-i adape. Da’ mama îi iese înainte să i se plângă. Parcă venea şi Guguţă în urmă, dar, când se uită, băiatul nu-i. Abia când s-a pornit căruţa, iată, răsare şi Guguţă din întuneric.

- Zi ce ai de zis, a desfăcut mâinile mama.

- Am adăpat caii cu tata!

Mama şi tata s-au uitat unul la altul...

A doua zi, mama avea de gând să ude castraveţii şi apoi să-l ducă pe Guguţă la doctor.

Cară mama o căldare de apă, mai cară una şi deodată zăreşte nişte pietre sub zidul de lângă fântână. Ridică ochii. în coşul de la coada cumpenei parcă ar sta nu ştiu cine! Când se dă mai aproape, Guguţă al ei scoate capul.

- Acolo îmi erai? Coboară-te, că mă urc eu la tine!

- Nu, că am de udat castraveţii.

lata i-a făcut până în seară un scrânciob, dar se dădeau în el mai mult prietenii lui Guguţă. Mai caută un scrânciob care să te ridice atât de sus precum cel de la cumpăna fântânii!

Nai uitat gresia*, Guguţă? l-a întrebat tata când ieşeau pe portiţă. He, gre-ia'... De ce nu-i dă coasa? Când merge Jrnîn ai ce vedea, dar cine un om cu coasa pe drum, ai ce se uită la acela care duce ulciorul şl gresia?

1 se părea atunci că e mai mic ch.ar şi decât ulciorul din mână! _____ j căuta de drum, Guguţă venea din urmă de parcă ei a cineva nevă- zut în câmp şi-l trăgea de-o aţă.

Au luat apă de la o fântână din marginea satului *Trei Iezi.*

Când au ajuns în luncă, tata s-a încins cu un brâu şi a prins a cosi. Din iarbă săreau înaintea coasei cârduri de calul-popii, zburau buburuze, fluturi şi alte gâze speriate. Cântecul coasei ba se depărta, ba se apropia.

Uneori tata îi făcea semn şi băiatul venea tot o fugă cu ulciorul şi gresia. De fiecare dată credea că

COSASUL tata a ostenit şi, uite, o să-i dea coasa, să scoată f el brazda la capăt. ***i***

Tata însă muia gresia în apa din ulcior, as- | cuţea coasa în tihnă, văzându-şi de treabă, da' I Guguţă rămânea cu buza friptă. J

Când ducea gresia prin sat, treacă-mear- / . gă: lumea putea să creadă că, de fapt, Guguţă | • coseşte, iar tata îi ajută numai să ducă coasa la ; câmp. Dai aici? îl lua pe tata cu vorba, încerca j să-l îmbuneze, da' toi degeaba! | |

Chiar s-a bucurai când i-a intrat un spin I j m picior. Acum tata îl mângâia pe Guguţă, I | 52

*C'ule. I Î

I
L

Tata, unde nu leapădă coasa, şi fuga după iepure...

scoţându-i spinul, dar să-i dea coasa, nici pomeneală! O prepeliţă sfrrr! a zburat chiar de sub picioarele tatei. Cred că îşi avea cuibul pe aproape.

La amiază, au căutat ce le-a pus mama bun de-ale gurii.

Tata ca tata, dar Guguţă a mâncat zdravăn, ca să poată trage coasa. Apoi i-a făcut tatei umbră şi l-a sfătuit să-şi mai tragă sufletul: cosaşii dorm la amiază.

- Bună vorbă! l-a lăudat tata, dar, înainte de a se culca, a scos mânerul de la coasă.

„Mai coseşte acum!”, a înghiţit găluşca Guguţă. De ciudă, s-a dus la izvor să-i aducă tatei un ulcior de apă rece.

Când s-a întors, în mâinile tatei iar şuiera coasa.

Las' că are să vorbească cu bunicul: o să-i cumpere şi lui o coasă şi o să vină să cosească iarbă noaptea, pe lună. Să vedem ce-o mai zice tata dimineaţă...

- Un iepure, măi! aude glasul tatei.

Guguţă a rămas cu gura căscată: tata stârnise un pui de iepure şi unde nu leapădă coasa şi... dă-i iute drumul după dânsul. Iepurele fuga, tata fuga, iepurele după dâmb, tata în urma lui.

- Are să-l prindă, că tata are picioare lungi! a închis gura Guguţă şi a alergat la coasă.

N-a uitat să scuipe în palme şi, când i-a făcut vânt, hop! A doua oară a mers mai bine. Pe urmă iar a înfipt-o în pământ.

Când s-a întors tata, Guguţă cum trăgea aşa trăgea coasa. A cosit nu unul, ci vreo zece fire de iarbă şi coasa a rămas întreagă!

De acum încolo era în al nouălea cer: până a coborât soarele, a strâns un braţ de mierea-ursului, ochiul-boului, coada-mielului şi a cântat toate cântecele pe care le ştia. Seara, Guguţă mergea înainte cu ulciorul

şi gresia, tata venea din urmă cu coasa.

De întâlnea un copil pe drum, îndată îl ospăta cu ochiul-boului, mierea-ursului şi coada-mielului. Cât despre iepure, n-a spus nimănui că era un pui şi lata n-a putut să-l prindă.

Soarele era la prânz, dar moara încă nu se pornise. Tuşa Margareta a adăugat de trei ori apă în ceaun şi nenea Ion tot nu mai venea cu făina. A patra oară, n-a mai putut răbda:

- Du-te, Irinică, şi-i spune morarului că am să iau lemne din gardul lui.

Da' morarul de colo:

- Nu pot porni moara, dacă nu-i coşul plin, îmi fărâm pietrele.

Când a auzit însă că două femei îi scot nuiele din gard pentru foc, a lăsat moara descuiată şi a alergat cu capul gol să-şi păzească gardul. Fără gard, nu eşti gospodar în sat!

A găsit în gard o gaură cât ar încăpea omul în picioare. Morarul a intrat în gaură şi gardul s-a făcut la loc.

- Nu ies, oameni buni, din gard până nu aduceţi nuielele înapoi.

De adus, le-au adus femeile, dar nu pe acelea. Nu puteau să le scoată din cup- toraş, că aprindeau casa omului. Morarul însă nu le-a cunoscut şi a zis împăcat:

LA

- Asta-i altă vorbă.

- Dar cum rămâne cu făina? i-au cerut socoteală oamenii.

- Apoi, să vedem. Mai trebuie grăunţe. Trageţi o fugă în sat şi daţi de ştire!

- Păi, tu eşti morar.

Morarul a îmbrăcat straiele cele pline de făină să-l recunoască lumea de departe, şi a pornit-o prin sat.

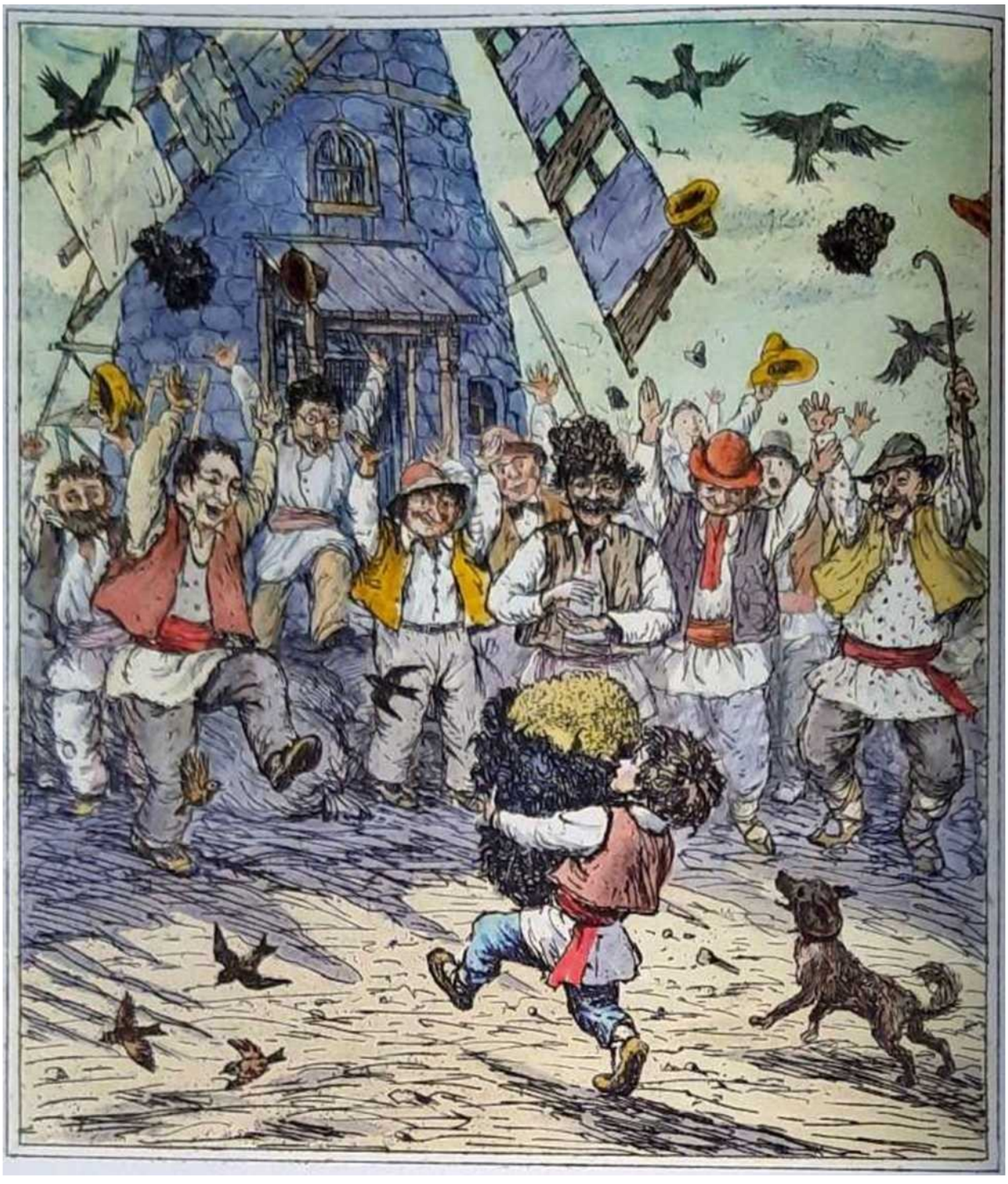

Cu grăunţele lui Guguţă, coşul s-a umplut numai bine.

v . rsll| a venit la izvor cu un stup sub. T T suoară. O căprioară i-a făcut loc să •X V-Z bea apă, apoi îl întreabă: ^"^Altccva ce mai faci, Moş Martin? iul arată la stup, ascult radio, nu pot rarÂXcS.Cân15,banlăşihrăneşle!

Căprioara a întins o ureche să prindă un capăt de cântec şi, când colo, aude un zguduit de pământ, lot atunci, din desiş răsare o buburuză călare pe un iepure.

- O veste, Moş Martin! strigă ea. Am primit o telegramă de la ciocăniloare. în pădure a intrat Guguţă!

- Ei, ba?! era cât pe ce să trântească ursul radioul de pământ, că de ce, adică, nu i-a dat de ştire din vreme.

TELEGRAME ÎN

- Are cuţilaş, Moş Martin, şi întreabă de line! Cică ai şterpelit un stup cu albine de la prisaca din satul Trei Iezi!

Gâfâind, ursul a rupt-o la fugă cu radio cu tot:

De-o fi să mor, măcar să mă îngroape cu muzică!

Vestea despre cuţitaşul lui Guguţă a ridicat pădurea în picioare: până şi ve-veriţele îşi trăgeau perdelele la scorburi. Vulpea, speriată, s-a băgat cu coadă cu tot în vizuina bursucului,

da’ lupul, cât era de lup, şi el s-a înfundat în nişte mărăcinişuri şi încerca să-şi aducă aminte: oare nu cumva era din Trei Iezi oaia pe care a mâncat-o deunăzi?

„GUGUŢÂ SE APROPIE DE VIZUINA BURSUCULUI!”, soseşte altă telegramă.

Vulpea, ţuşti afară şi o rupe la fugă, tânguindu-se: „Şi m-am jurat că n-am să mai mănânc în zi de vineri găini cu gâtul gol! Las că şi labele astea sunt bune, m-au dus taman la coteţ!”

„GUGUŢÂ A COTIT-O SPRE VALEA CERBULUI!”, mai vine o telegramă.

- U-u! a prins a urla lupul, ieşind din mărăciniş şi apucând-o unde il ducea ochiul stâng, căci de dreptul era chior. Măcar ursul are radio, bodogănea lupul. Eu o duc ca pe timpul lui Pa- pură-Vodă, degeaba pătimesc! U-u-u!

Deodată: tuc-tuc-tuc! Altă telegramă:

„GUGUŢÂ COBOARĂ LA COADA IAZULUI!”

Aici se oploşeau ursul şi vulpea, care, văzându-se la strâmtoare, a intrat în slujbă la Moş Martin şi-i ducea radioul în spate...

Mare tămbălău a mai fost în ziua aceea în pădure. Trosneau vreascurile de tresăreau puii în cuiburi şi întrebau:

- Nu cumva e război, mamă?

Către seară, cu blana flocăită şi sufletul la gură, Moş Martin a trimis cuvânt: „Cine, mă rog, e Guguţă, cum arată el?! Cuţita- şul lui chiar împuşcă?!”

Două ciocănitori, care au dat sfoară în pădure, se tăvăleau de râs. Guguţă de mult nu mai era pe aici. Şi-a ales o crenguţă pentru fluier şi a plecat încă de la prânz acasă, să dea apă la cloşca cu pui...

GUGUŢĂ ŞI OAMENII SĂI DE ZĂPADĂ

Cum veneau din cer, fulgii i se păreau lui Guguţă nişte oiţe albe; pe urmă a văzut un cârd de iepuraşi, a văzut tigrişori, ursuleţi albi... Să dai cu puşca şi nu era măcar un om între atâtea jivine! „Dacă nu-i, îl lac eu! , şi-a zis Guguţă şi, când a amestecat făpturile albe care veneau de sus, a ieşit un om de zăpadă.

Părea un om de treabă şi Guguţă i-a făcut îndată o femeie de zăpadă. Ca să le fie mai vesel, le-a adus pe lume şi câţiva copii de zăpadă.

Apoi ei s-au în mulţit şi prin alte curţi. Cum se lăsa amurgul şi nu-i vedea nimeni, învăţau a merge, iar pe la miez de noapte se duceau în ospeţie unul la altul şi le aduceau copiilor bomboane de gheaţă (noi le zicem ţurţuri).

Trăiau în înţelegere şi voie bună, dar au coborât păsările din cer şi au cerut de mâncare.

- Păi, nu avem ce vă da, au ridicat ei din umeri.

- Sunteţi nişte momâi! turuiau păsările. Gospodarii din Trei Iezi au pâine, voi aţi văzut-o măcar?! Ei ară, seamănă, voi ce faceţi?!

- Dar ce să arăm? Omătul? se zburleau bărbaţii de zăpadă. Şi tot omăt să semănăm?!

Aflând că mai sunt pe lume şi boabe, copiii lor au prins la minte: nu mai voiau să mănânce ţurţuri.

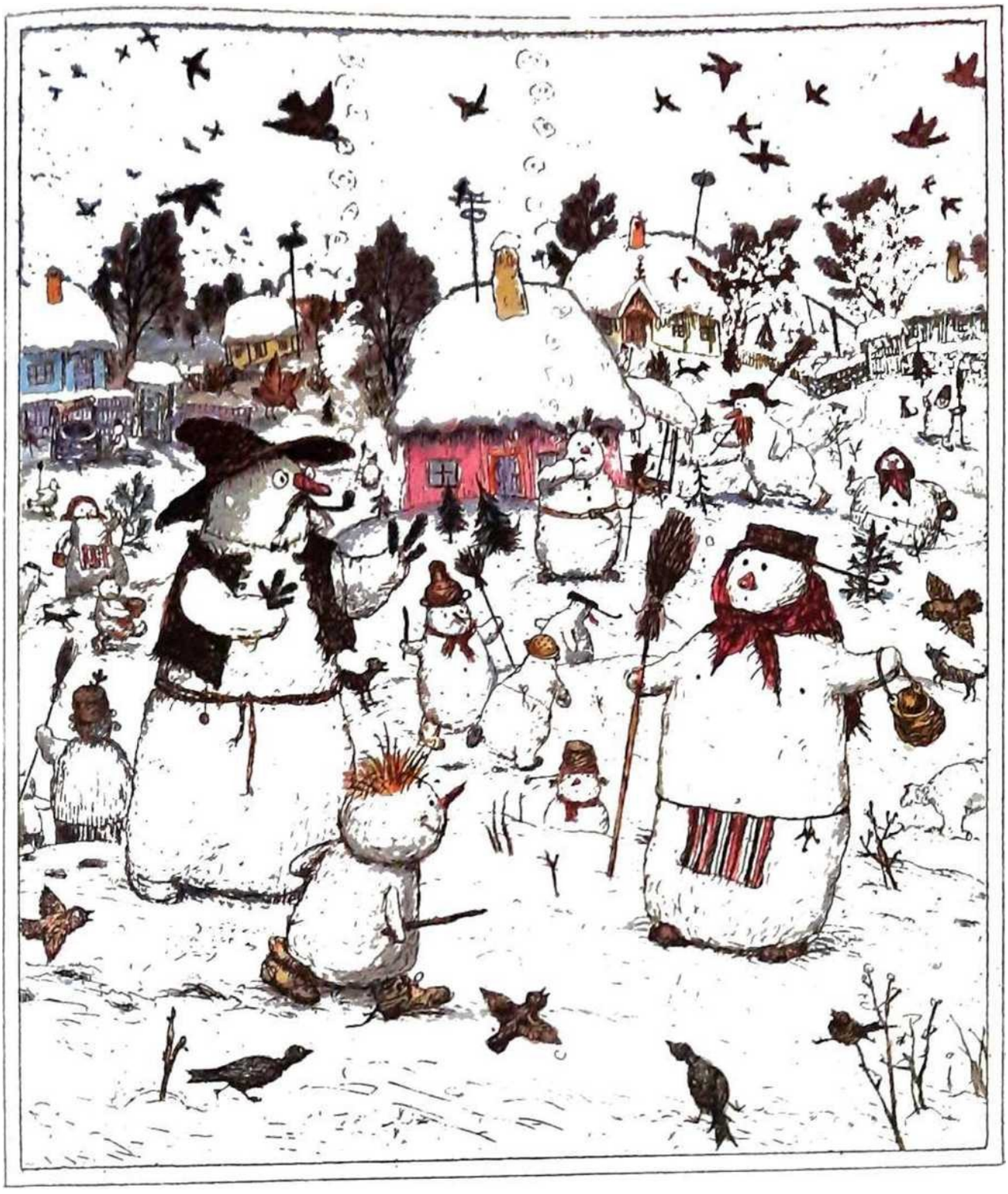

Trăiau. în înţelegere şi voie bună, dar au coborât păsările din cer şi au cerut de mâncare...

- Chiar aşa, ziceau mamele de omăt, ne-au pus cratiţele as. ; tea pe cap, dar de ce nu ne arata cum sunt boabe e acelea. Arn face târg cu păsările şi am scăpa de guia 01 •

Oamenii de zăpadă au prins a-şi trimite unul altuia teleg ra. me pe fulgi: „GUGUŢĂ E UN UI TUC.

Cei din Trei Iezi au simţit că oamenii de zapada au ceva pe suflet şi, na-ţi-o bună, le-au mai pus câte o matura şi în mâna stângă: curţile sunt mari, să aibă noaptea ce ace. tat e-atre- * buit păsărilor: A. A ,

- Halal de voi, gos-po-dari de zăpadă! îi radeau de le clămpăneau ciocurile. 1 • i»

Rabdă o vreme oamenii lui Guguţă, dai unul, mai bărbat, îşi smulge capul de pe umeri şi-l aruncă în păsări... .

Aşa s-a pornit răscoala lor. Fluturând înciudaţi cu măturile, | bărbaţii de omăt veneau buluc pe uliţe. Femeile şi copiii lor ‘ băteau în tigăi, ceaune... Au înconjurat casa lui Guguţă.

— Tu ne-ai adus pe lume şi acum dormi, a? au iscat ei hăr- j
mălaie. Ai de gând să ne porţi de grijă ori ba?! |

Câinele a pornit să latre. S-a aprins lumina în casă şi s-a r arătat un cap zburlit la fereastră. Părinţii — habar de grijă, îşi , vedeau de somn, dar Guguţă a prins îndată firul. »Să-i trezesc, • să nu-i trezesc?!”, se frământa el. Nu e glumă să-ţi vezi în plină 5 noapte casa împresurată de oameni răsculaţi! ;

A ieşit singur-singurel în tindă. A tras încet zăvorul şi a întrebat şoptit prin crăpătura uşii:

- Ce s-a întâmplat?

Când au cântat cocoşii de miezul nopţii, oamenii de zăpadă se întorceau prin curţile lor cu firimituri şi boabe în buzunare...

CIZMARU

Pe uliţa lui Guguţă, era un om care avea o casă de copii. Cum începea a fulgui, de voie, de nevoie, omul lua ciocanul, acul şi aţa, calapoade mai şi mai mici şi se apuca de făcut ciubote.

Când isprăvea o pereche, ieşea din ogradă o urmă de sanie! Apoi lua măsura de pe alte picioare...

Acul umbla toată ziua cu aţa în coadă, seara se trezea ciocanul şi, până la mijlocul săptămânii, mai răsărea o pereche de ciubote în casă.

Erau cu tureatca înaltă, să nu intre omătul şi, fireşte, chiar a doua zi, din ograda aceea dispărea încă o sanie...

Omul îsi netezea mustăţile » ’ şi căuta alte calapoade. Până isprăvea a treia pereche de ciubote, se rupeau primele.

Omul nostru îşi cumpăra ochelari, îi punea acului o coadă nouă şi lua iar ciocanul la rost.

- Boc! Boc! Boc! Boc! se auzea toată nopticica.

Dimineaţa, picioarele se ascundeau în ciubote şi o porneau care încotro... Azi aşa, mâine tot aşa, iată că omul nici nu mai ieşea iarna din casă. Copiii lui gospodăreau prin curte, aduceau defoc, duceau la moară, apoi trăgeau sania de sfoară.

Care era doar cât ciubotele înota prin omăt pânădeva le, la dâmbul lui Axinte, da ceilalţi se încumetau sa treaca Răutul şi urcau tocmai pe Dealul Morilor.

- Hai şi tu cu noi, tată, îi spune într-o zi baiatul sau mai mărişor, Teodor.

- E-he, cum aş merge şi eu, s-a înviorat tata, dar cu ce mă încalţ? Când să-mi repar ciubotele?!

Seara, ciocanul se punea iar pe lucru. Un e nu mai avea ce drege, omul făcea ciubote noi, cu tureatca şi mai ina tă. Femeia se otăra şi îl certa. Mai-mai să hrănească focul cu săniile!

- Lasă-le, bre... Asta-i trebuşoara copilului! o potolea omul, punându-şi ochelarii pe nas.

Casa adormea. „Boc! Boc!”, cânta ciocanul.

Fulgii cădeau somnoroşi din cer şi uneori se iţea pe fereastră câte-o pasăre rătăcită: tare îi mai părea rău că n-au şi ele un cizmar în copac, să le facă ghetuţe.

De la o vreme însă, ciocanul lui se auzea tot mai rar. omul nu avea ce repara. S-or fi lăsat băieţii lui de săniuş?

- Ia să văd, poate s-a mântuit iarna în Trei Iezi? se dă el la fereastră.

Omătul era până la genunchi... Dacă nu mai avea ce drege, omul s-a apucat să-şi facă lui o pereche de ciubote. Le făcea de iznoavă, în voie. Toate bune, dar, iaca, au început a dispărea ţintele din casă... într-o noapte, când s-a aciuat în pat, aude:

- Boc! Boc!

- Măi, ştiu că nu s-a pornit ciocanul singur! – aprinde omul lumina.

Ciocanul dormea cu capul pe un calapod. Omul se culcă şi, nu multă zăbavă, aude iar:

- Boc! Boc!

Omul se scarpină în cap şi îşi pune ciocanul sub pernă. Ciocanul tace cât tace şi deodată:

- Boc! Boc!

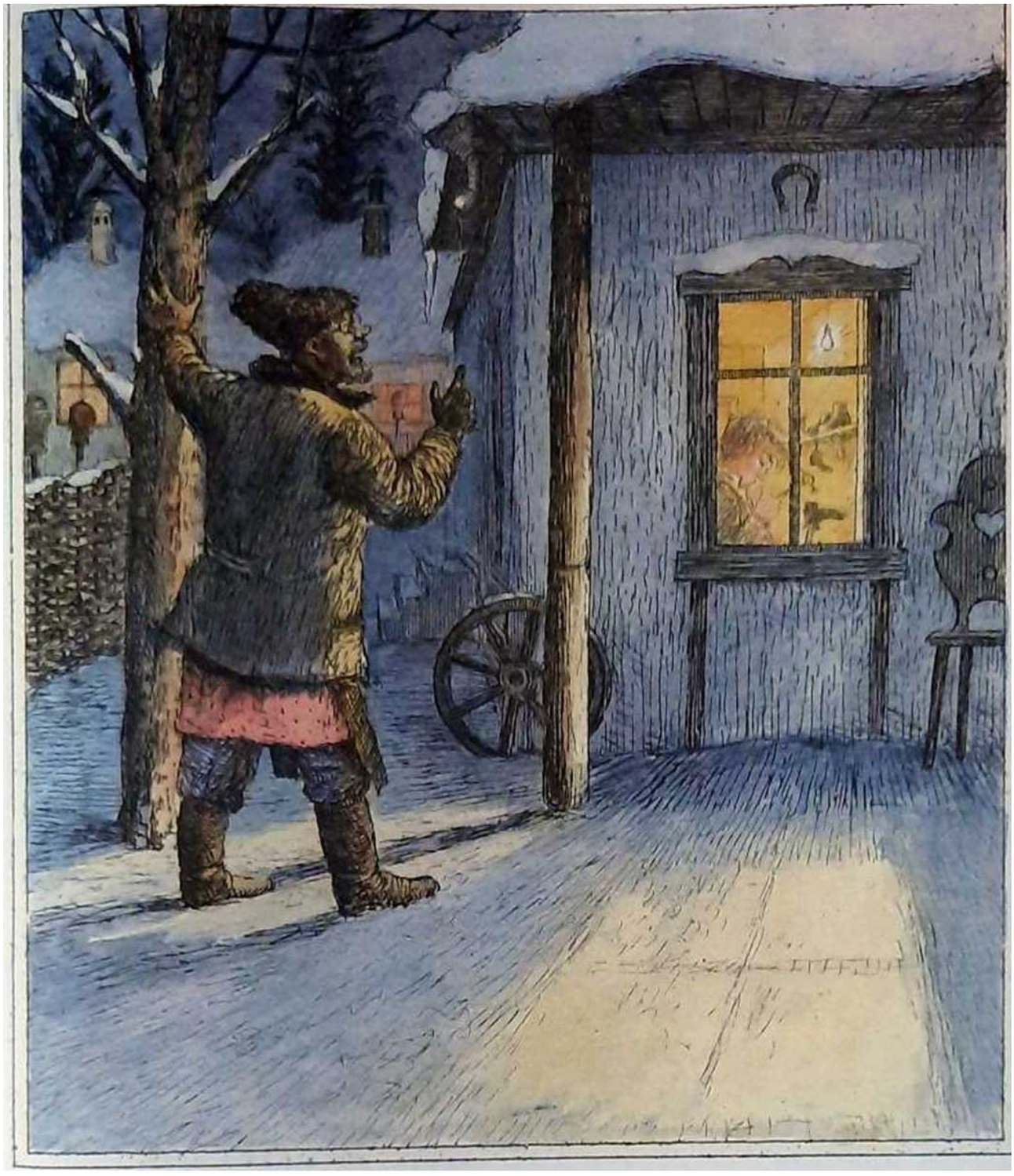

În casa luí Gugu(á de peste drum arde lumina

îndată se îmbracă şi se uită afară. în casa lui ᵁSᵁ^’ ᵉ peste drum, arde lumina. Omul nostru caută clanţa, iese în prag şi o ia drept spre casa lui Guguţă. .

. .

Se uită cu un ochi pe fereastră: băiatul lui mai mărişor, împreună cu Guguţă, şed pe scăunele şi... cum bat, aşa at ţinte în tălpile ciubotelor, care de alaltăieri nu se mai rup.

— lata ce-i la mijloc! şi-a netezit omul mustăţile şi s-a întors la perna care îl aştepta.

Dimineaţă, femeia l-a certat că iar nu s-a odihnit, a auzit ciocanul până târziu.

Omul a zâmbit cu înţeles şi a pus aţă în urechea acului. Dacă nu mâine — poimâine ciubotele îi sunt gata şi-i mai rămâne doar să caute şi el o săniuţă!...

Gtigtiţd avea un unchi la Ghişlnău, „Guguţă, ii scrie unchiul, iată, vine Anul Nou şi iar n o să umble nimeni cu uralul* în capitală!” Guguţă ce să mai aştepte?

A luai buhaiul şi clopoţelul, sa urcai în sanie şi lala 1 a dus în fuga cailor la Iren.

I’renul alerga ca un haiduc prin codru.'Tot drumul Guguţă a repetai mătura. Unde trebuia să strige „hai, hăăil”, chiuia trenul.

La gară îl aştepta unchiu-său. (iuguţă l-a I rimis prin oraş să caute borş pentru coada buhaiului.

în seara de Ajun, fireşte, l-a ural mai întâi pe unchiu-său. Pe urmă, unchiul i-a dai un pomelnic la cine să se ducă cu uratul şi i-a spus că ar fi bine să treacă şi pe la Grigore Vierii, că de, îi om de-al nostru, de

Li ţară. L-a luat şi pe văru-său, că

y f f f ***' I' H I /1*** **t C/ld^UI Cel |?C CC IC CJI ICI LICj^C I** *RI TNIir i TJ I TI*

*Văţal Să tragă buhaiul de COadă_*

put a suna de capul lui. Uşile au prins a se deschide şi, din toate casele,

*în 1970, când au fost scrise aceste pagini, oficialităţile din Moldova le interziceau copiilor să umble cu uralul.

ieşeau oameni
cu căldări de gunoi în mână.
Guguţă a vrut s-o rupă la fugă, dar vă-
ru-său a pufnit în râs şi i-a spus că aşa-
i

obiceiul la Chişinău. Dacă sună clopoţelul, e semn că a ve$_{nit}$ maşina după gunoi. a rec

Oamenii cautau maşina cu ocn ’ . [1] ara. covenia pe care o ţinea vărul lui Guguţa subsuoara, şi-$_{a\ Cerut}$ iertare de la băieţi şi i-a poftit în casă.

- Cu voie să vă urăm? a întrebat Guguţa în piag.
- Uraţi, băieţi, uraţi!

Au pocnit din bici întâi în mijlocul casei, apoi omul i-a rug$_{at}$ să-l mai ureze o dată de la balcon.

Şi s-a sculat iar bădica Traian şi-a încălecat iar pe-un cal cu şaua de aur şi frâul de mătase...

- Grozavă urătură, bre femeie! a zis omul la urmă şi i-$_{a}$ d$_{at}$ buhaiului să bea borş, apoi a ridicat receptor ul.

Un glas de la celălalt capăt al firului i-a poftit pe băieţi să ureze şi casa lui. Vărul lui Guguţă a pus buhaiul să ragă la telefon. Omul, unde scoate portmoneul şi le dă iai câţiva lei.

Verişorii şi-au luat rămas bun, dar a pi ins a zbârnâi telefonul. Pesemne, oamenii au aflat că Guguţă e în capitală. Şi au pus iar buhaiul să ragă la telefon...

Pe urmă, Guguţă şi-a adus aminte de pomelnicul lui unchiu- său.

Au urat o stradă, au urat alta, au urat un autobuz şi chiar un troleibuz. Pe la miezul nopţii, buhaiul a răguşit, dar bădica Traian abia a prins gustul să încalece, iar şi iar, pe cal.

— Tare aş vrea să-l urez acum pe tata! a zis Guguţă când s-au întors la unchiu-său.

Omul a pus mâna pe receptor, dar tata încă nu avea telefon acasă.

- Las’ că ne descurcăm noi, zise unchiu-său şi îşi aruncă paltonul pe umeri...

în timpul acesta, mama, tata, surioara şi bunicul stăteau la masă. Scaunul lui Guguţă venise între ei, pe masă îl aştepta furculiţa şi mama a pus lângă dânsa o firimitură.

Unchiul i a dat un pomelnic la cine să se ducă cu uratul.

- Oare unde-i Guguţă al nostru? a oftat mama.

Tata, ca întotdeauna, le ştia pe toate:

- Cred că-i la bradul acela cât biserica. N-o duce el rău în capitală.

- Ia! Parcă-i aud buhaiul! a sărit surioara.

Deodată, oamenii din televizor s-au dat în lături şi unde iese Guguţă al lor pe ecran:

- Se poate să vă urez? a întrebat băiatul.

Ai casei şi-au pierdut graiul. Mama s-a dezmeticit prima:

- Urează-ne, dragul mamei, dar cum să-ţi dau colacul?

Guguţă a pornit urătura şi, când striga „mânaţi, măi!”, trântea căciula de pământ.

Buhaiul răgea în legea sa, de i-a rămas până la urmă doar un şfichi în loc de coadă.

- Iată, am văzut-o şi pe asta! a zis tata, iar bunicul a umplut un pahar de vin şi a ciocnit cu căciula lui Guguţă din televizor:

- Să trăieşti, ministrul bunicului!

I

ntr-o dimineaţă, mama îl scoală pe Guguţă cu somnul în ochi:

- Du-te, dragul mamei, fuguţa până la nana llinca şi adu şofran. Taică- tău a poftii să-i coc azi cozonac.

Şontâc-şontâc, o ia Guguţă la papuc. Casa nanei llinca c tocmai în celălalt capăt de sat. Somnoros cum era, el a încurcat şofranul cu... ciocanul.

„Să coacă cozonac cu ciocanul?!”, holbează el ochii.

Când i-a rămas numai să deschidă portiţa nanei, alta la mijloc. Tot gândindu-se după ce l-a trimis mama, ***COZONACUL*** a Ll'tal sa dea bună dimineaţa celor pe care i-a întâlnit pe drum!

Guguţă se întoarce ca din puşcă, ajunge un om din urmă, îl salută, pe ceilalţi însă – ia-i de unde nu-s! îl întreabă pe un moş cam unde s-or fi dus ei, că erau porniţi la treabă, şi o ia glonţ într-acolo.

Pe dealul de lângă sat dă de câteva femei la prăşit sfeclă de zahăr. Guguţă

le trage de limbă dacă l-au văzut adineauri. Care l-a văzut, care nu şi băieţelul le dă bună dimineaţa la toate odată.

- Şi numai de atâta ai venit? îl ia peste picior o femeie.

- Nu-u, vreau să vă ajut, şi cere o sapă.

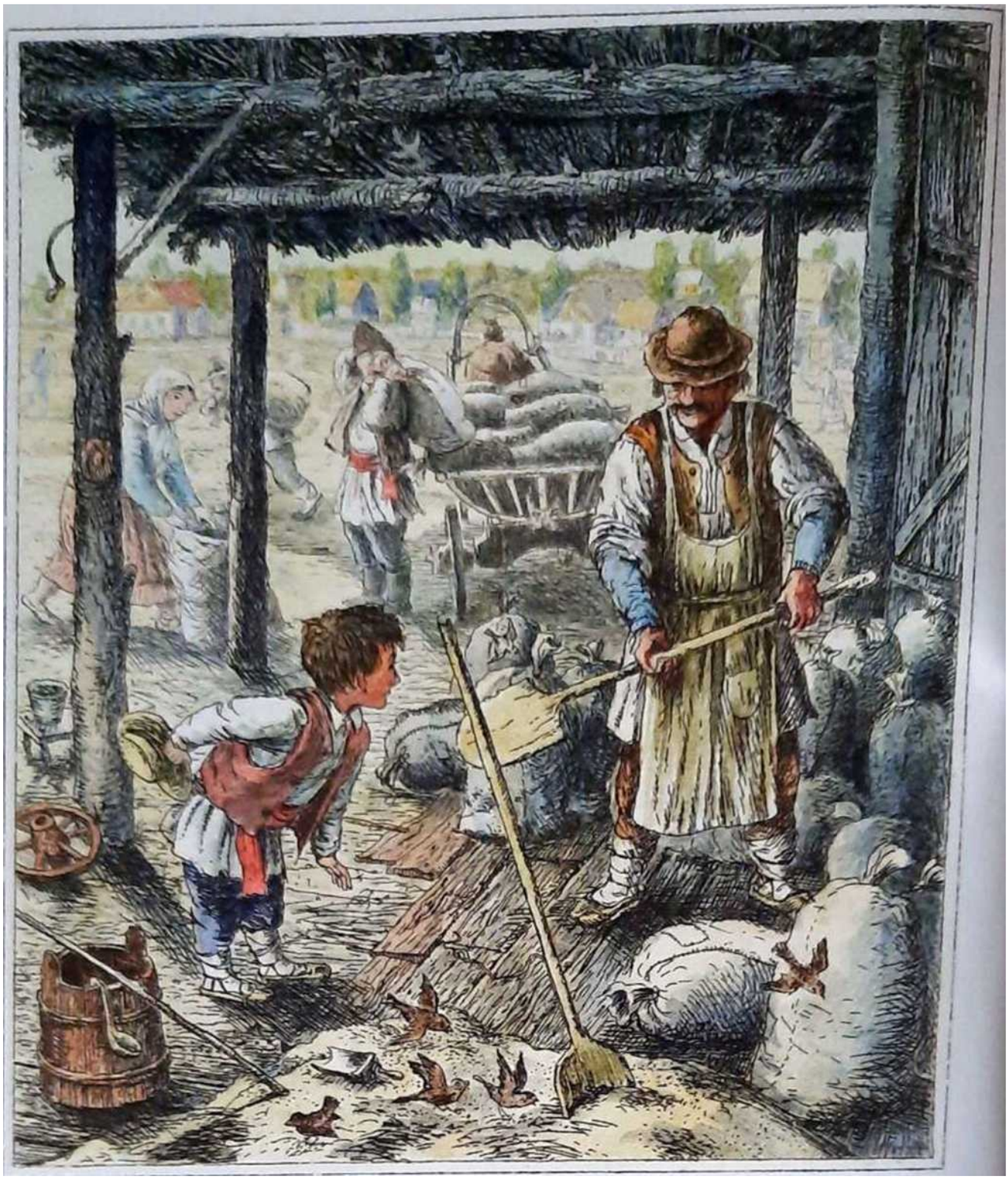

- A-ha, tu eşti acela! Şi unde îl bagă într-un sac şi-l leagă la gură.

Prăşeşte Guguţă, prăşeşte, da’ femeia de acolo:

- Păi, cu mine mai era dimineaţa o vecină. lat-o, pe dealul celălalt, culege zmeură.

Guguţă n-are încotro, se duce la femeia aceea. Numaidecât ii dă bineţe şi-i umple un coş cu zmeură.

Mai află că fiică-sa culege, pe vârful dealului, caise.

- Aţi venit împreună?
- D-apoi cum!?

N-a trecut mult şi Guguţă era într-un pom de caise. Dacă trecea cineva cu maşina ori căruţa, el le flutura de departe pălăria.

- Te-a văzut şi tata dimineaţă, zice fata. El s-a dus tocmai la arie.

- D-a-a, se scarpină în vârful capului Guguţă şi o întinde spre arie.

Când a ajuns acolo, era hăt după prânz. Băieţelul dă mâna cu trei bărbaţi, dar al patrulea, bun de şotii, zice, ridicând o sprânceană:

- A-ha, tu eşti acela! Şi unde îl bagă într-un sac şi-l leagă la gură.

- Bună ziua! strigă Guguţă din sac. Aş vrea să vă ajut!

Ei, dacă e aşa!...- dezleagă omul sacul şi Guguţă l-a umplut îndată cu grâu.

„Hai, că-i vremea”, îşi spune băieţelul şi o ia spre sat. Drumul însă cobora pe la crescătoria de păsări de pe malul lacului.

Vede în curte găini, curci, raţe, gâşte, dar Guguţă căuta cu ochii pe altcineva...

Câinele a prins a lătra şi se iţeşte de după gard tocmai femeia pe care a întâlnit-o în zori şi nu i-a dat bună dimineaţa.

- Eu sunt, îşi scoate băieţelul pălăria. Bună seara! – că soarele era gata să apună.

- Ai venit să te scalzi, Guguţă? îl întreabă femeia.
- Nu-u, vreau să vă ajut.

- A-a, tocmai n-are cine să numere ouăle, bine că ai venit. Câinele a încetat să latre, ca să nu-l încurce pe Guguţa: de, aritmetica e lucru serios! i- J i_

A • — mort de osteneala, dar bun-bu-

A ajuns acasa în amuig. Lia mo[11] u

4 ~ G /'Achdni un război. Mama il ia la rost din curos de parca ar n câştigat un ui P^g- M - 4. 4-~

- Da' unde-i şofranul, Guguţă? Taica-tau aşteapta cozo- nac – şi încă din cel galben la miez!...

Băieţelul tace ochii bulbuc şi o rupe la fuga spre casa nanei V Ilinca.

Pe uliţa lui Guguţă s-a născut o tată. De bucurie, mama ei nu mai stinge lumina: toată fată. O cheamă noaptea se uită la

Lasă că şi tatăl ei, nenea Mihai, de când s-a născut Lili, parcă e altul: îi strânge pe toţi băieţii de pe drum şi-i plimbă cu automobilul, iar lui Guguţă i-a dat voie chiar să-l conducă un pic.

Guguţă n-a rămas dator: şi-a făcut treabă pe la Lili, să vadă mai bine cum arată o fată nou-născută. Lili şedea în leagăn şi se uita cu ochii. Mama i-a spus că fata ei ştie şi să râdă prin somn...

O bunică de-a fetiţei împletea colaci, altă bunică scotea din cuptor prăjituri în

TOBOŞARUL f°rnă de Crai-Nou, că de, se pregăteau de petrecere. Nenea Mihai era dus în sat, să caute

muzicanţi. Guguţă n-a stat să-i încurce: a sărit gardul şi s-a pomenit acasă.

Caută apoi caietul unde desena toate fetele de pe uliţă. Acum trebuie s-o picteze în caiet şi pe Lili.

Şi, cum stătea băiatul în cerdac cu creionul în mână şi chibzuia deasupra foii s-o facă pe Lili cu faţa spre casa lui, în clipa aceea se deschide portiţa şi răsare lângă cerdac nenea Mihai.

- Măi Guguţă, tu ştii să baţi toba?
- O bat, nene Mihai.
- Am o fetiţă, Guguţă, şi vreau să cânte deseară muzica |a casa mea. Cutreier de dimineaţă satul şi nu găsesc muzicanţi sunt prinşi pe la nunţi. Am tocmit un băiat cu acordeonul, dar toba este ce este!
- Dacă n-are cine, vin s-o bat eu, nene Mihai. Numai că. n-am tobă.
- Să he într-un ceas bun, Guguţă! lobă găsesc eu.

Şi nenea Mihai s-a dus drept la văduva lui Ştefăneţ şi a cerut toba răposatului pe o seară.

Femeia se invoieşte degrabă, o coboară din pod şi tatăl fetei o şi umflă în spate, aducând-o acasă. Pe la asfinţitul soarelui, Guguţă era la nenea Mihai, unde-l aştepta băiatul cu acordeonul. Le-a plăcut toba la amândoi.

- Ai s-o baţi şi tu, i-a spus Guguţă, dar mai la urmă.

Nu multă zăbavă, au pornit muzica. Acordeonul se auzea numai până la poartă, dar toba bubuia de a sculat tot satul în picioare. De mult n-a cântat toba aceasta – de când a murit stăpânul ei! Şi, cât a stat toba în pod, iată, n-a fugit nici un cântec dintr-însa.

- Nu cumva asta e toba lui Toader Ştefăneţ? ieşeau sătenii din casă. Oare cine-o bate? Grozav toboşar!

Oamenii din Trei Iezi curgeau gârlă spre casa unde s-a născut Lili, iar nenea Mihai tot alerga să-i întâmpine la poartă. Guguţă şi băiatul cu acordeonul le cântau marşul şi oamenii ziceau, scoţându-şi pălăriile:

- Trăiască muzica!

A venit şi văduva lui Ştefăneţ să asculte toba.

Cum intrau musafirii în curte, nu mai puteau să

stea cu picioarele lipite de pământ. Se prindeau în joc şi săltau, şi se învârteau, şi tropăiau doi câte doi până ajungeau leoarcă de apă şi-l rugau pe Guguţă să îngăduie un pic.

Şi, cât a stat toba ¡11 pod, n-a fugit nici un cântec dintr-insa.

Guguţă, dacă vedea aşa, le intra în voie. Apoi, can se apuca ; iar de bătut toba, se legănau pomii din împiejuumi, iar păsările îşi trezeau puii de prin cuiburi să-l asculte pe uguţă! «•

Sătenii o luau cu jocul de la capăt şi s-a încins aco o o vese- 1 lie, că a răsărit luna şi s-au aprins toate stelele pe cei.

în seara aceea erau două nunţi în satul 1 rei Iezi. Mai băteau | tobele doi toboşari bătrâni, dar toba lui Guguţă răsuna mai [tare: o ureche să fi avut, că tot o auzeai! Când a luat seama ne- i nea Mihai, musafirii nu mai încăpeau în cui te – o parte jucau ? în drum. Şi iată, vin cei doi miri la nenea Mihai să împi umute I oameni pentru nunţile lor. Guguţă însă porneşte un cântec . nou şi mirii n-au încotro: intră în joc şi ei!

Da’ miresele aşteaptă cât aşteaptă şi, dacă văd că nu-s mirii, ţ leapădă nunţile lor şi-o apucă spre casa fetiţei. Cum deschid j însă portiţa, intră şi ele în horă.

în urma mireselor, iată şi muzicanţii de la cele două nunţi, în frunte cu doi toboşari bătrâni.

Când a văzut Guguţă că au venit atâţia muzicanţi să cânte la casa fetiţei care ştie să râdă în somn, i-a dat voie băiatului cu acordeonul să bată toba şi el s-a dus la culcare, că era târziu.

Oamenii i-au umplut căciula cu bomboane, iar văduva lui Ştefăneţ i-a spus că, din noaptea aceea, toba o să rămână a lui Guguţă.

ără Guguţă nu se culegeau nucile în satul Trei Iezi. Guguţă se căţăra unde nu ajungea cea mai lungă prăjină. Cine avea câte un pom mai

tot la tatăl lui Guguţă venea.

- Fă bine, cumetre, şi dă-mi băiatul, că altfel mi le fură ciorile. Am şi eu obraz: îţi dau nucile în parte...

Şi curgeau gârlă nucile la casa omului. Ba, de la o vreme, tata lua numai nuci de cele lunguieţe.

Trosneau şi scârţâiai! uşile seara şi dimineaţa, iarna şi vara, de atâta nucăraie. Tata căra în spate, la tâmplar, când o uşă, când alta. îşi vindea omul pâinea din pod ca să le dreagă! Nu le aducea bine acasă şi se băgau alte nuci în crăpătura uşilor...

Când vedea tata în pragul toamnei că nucile prind a lepăda coaja şi oamenii o să-i bată iar în poartă, îşi lua fiul cu binisorul:

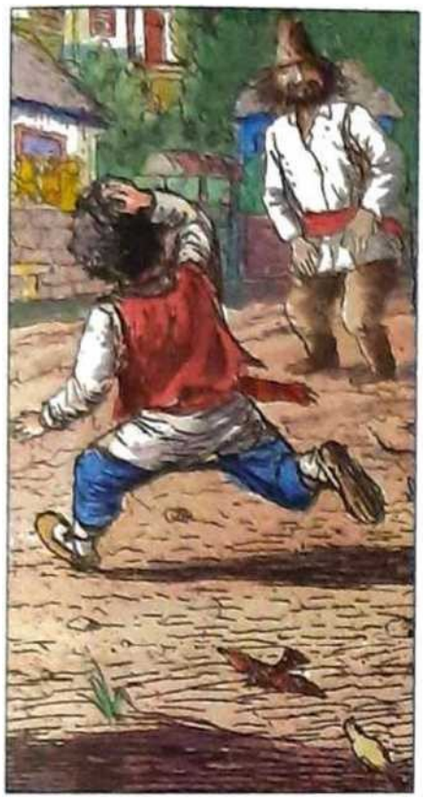

>

SPĂRGĂTORUL DE

- Măi Guguţă, poate că te doare vreun picior?

- Mi-a trecut,

Şi se căţăra încă mai sus şi iar zuruiau nucile în curtea omului...

Bucuros că o să aibă şi anul ăsta de lucru, l-a luat şi tâmplarul pe Guguţă la bătut nuci.

Tatăl lui Guguţă umbla cu ochii în sus şi nasul în jos.

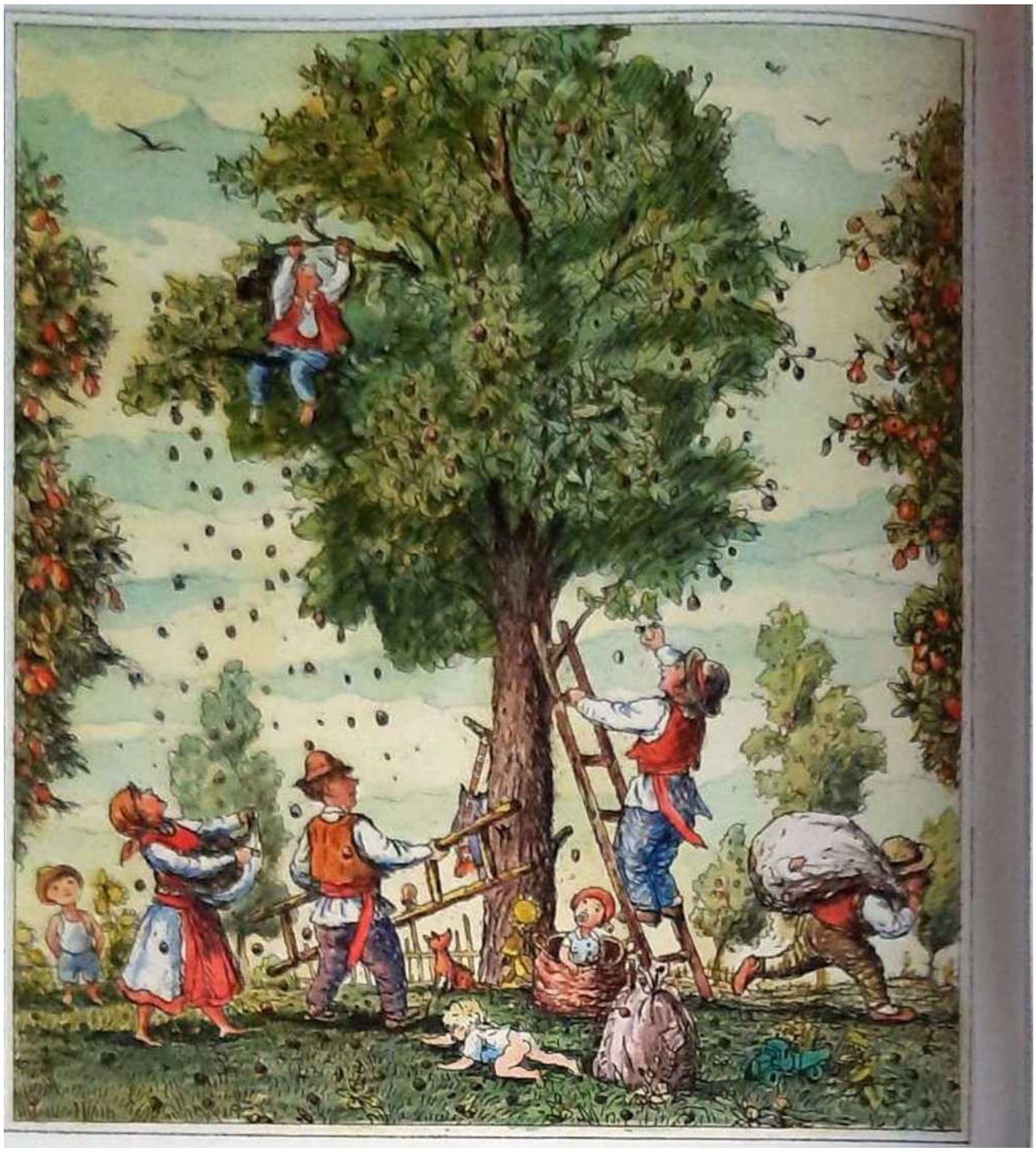

Gugufă se căţăra unde nu ajungea cea mai lungă prăjină.

, i ns a rosni iar uşile şi tâmplarul îşi freca palmele...

n i o zi, un meşter fierar din Trei Iezi n-avea de lucru şi $e p im a pe rum. Auzind cum pârâie uşile, a intrat în casa omului.

—Păi, vă tiebuie un spărgător de nuci!

- Asta-i, a zis tatăl lui Guguţă bucuros. Mi se învârtea mie ce\ a în cap, dar mata i-ai spus pe nume.

Şi a tăcut meşterul fierar un spărgător de nuci.

Dar, în anul acela, când s-a călătorit vara, pe Guguţă a prins a-l durea din senin un picior. Spărgătorul de nuci tăcea chitic în ladă şi se gândea şi el: ce e oare cu piciorul băiatului?

ând a fost Guguţă în oraş, a văzut ■ pe la colţuri de străzi cântare. Lângă fiecare cântar şedea câte un moş îmbrăcat în halat alb şi cântărea oamenii.

A doua zi, cum au plecat tata şi mama la lucru, Guguţă a târât cu surioara cântarul la poartă. în loc de halat, a îmbrăcat o cămaşă albă şi i-a dat drumul » > peste pantaloni.

Nu le ajungeau însă greutăţile şi surioara şi-a descălţat panto- fiorii, ba a mai scos şi un cuib de cartofi. Apoi Guguţă a scris pe o foaie cifra 10, a desenat alături un ban şi a prins foaia de cântar.

Totul era aproape aşa ca la oraş, numai că nu venea nimeni să se cântărească. Oamenii îsi căutau de drum, care încotro. Guguţă a schimbat cifra zece în cinci. Un om a întors capul spre cântar, parcă să spună ceva, dar s-a răzgândit şi a plecat mai departe...

CÂNTAR

Guguţă a scris pe foia aceea: CÂNTĂRESC FĂRĂ PLATĂ. Nu venea însă nimeni. Atunci surioara lui a adus o

poală de mere şi una de pere pentru cei care se vor cântări. Mere la bărbaţi, pere la femei. Dar oamenii rămâneau neînduplecaţi!

Au venit numai copiii de pe uliţă: şi-au adus căciulile, le-au cântărit şi au mâncat toate merele şi perele.

Pe la amiază, trecea cu căruţa pe drumul de lângă poartă un prieten dc-al lui Guguţă. A oprit să vadă ce se mai aude. Aflând necazul lui Guguţă, i-a zis:

Lasă că te învăţ eu ce să faci. Punem cântarul în căruţă şi te reped în câmp, la arie. Acolo sunt oameni câtă frunză şi iarbă!... La arie, au dat cântarul jos. Oameni erau mulţi, nu-i vorbă, şi prietenul lui, căruţaşul, a pus cuvânt pentru Guguţă, dar sătenii işi vedeau de lucru şi băiatul stătea, ca şi la poartă, singur cuc lângă cântar. A găsit la arie şi greutăţi adevărate, dar degeaba...

Abia spre seară, când era gata să-şi pună cămaşa în pantaloni şi s-o întindă spre casă, lăsând cântarul în plata cucului, pe vârful dealului, se desprinde dintre oameni unul, Ion Cumpănă, cu faţa înrourată de sudoare şi zice:

- Hai, cântăreşte-mă pe mine, măi băiete! şi s-a urcat omul pe cântar.

Lui Guguţă i s-au aprins două luminiţe în ochi de bucurie. Pune băiatul greutăţile una peste alta, scoate creionul de după ureche şi socoate îndată câte kilograme are nenea Ion Cumpănă.

- Atâta ai, nene! îi zice Guguţă.
- Ba nu, zâmbeşte în mustaţă Ion Cumpănă.

Guguţă scoate alt creion, unul chimic, şi numără cu el kilogramele, dar îi iese tot atât.

- Aşa e, nene.
- Nu-i dreaptă socoteala ta, băiete. Cântăreşte şi sacul ista cu grâu – şi unde umilă gospodarul sacul şi-l pune pe cântar.

Guguţă adaugă şi kilogramele sacului.

- Atâta ai, nene Ioane.
- Ba nu, măi băiete. Cântăreşte şi vraful cela de grâu.

Guguţă a pus cântarul să joace până s-a lăsat amurgul de-a binelea. Noroc că s-a aprins o lampă electrică

deasupra capului. Scria cu un creion şi cu altul. Când a terminat, omul îi zice:

Bravo! Dar să cântăreşti şi vraful de colo – şi-i arată un vraf de grâu, de şapte ori mai mare.

-Mata, nene Ioane, cântăreşti o mie de tone!

Guguţa n-a zis nu. Ion Cumpănă i-a dat un cântar mai mare şi doi oameni să-l ajute. Surioara lui îi ducea la arie mâncare, creioane şi, în fiecare zi, câte un caiet nou de aritmetică. Un om stătea lângă Guguţă şi-i ascuţea toată vremea creioanele.

Când a terminat cu grâul. Ion Cumpănă, încreţind fruntea, a zis că nici acum socoteala nu e dreaptă. Şi au prins a muta cântarul la floarea-soarelui, apoi la porumb, pe urmă au coborât în sat, la cramă, să cântărească şi strugurii.

în miezul toamnei, Guguţă şi-a pus într-un geamantan caietele de aritmetică şi s-a dus la cel mai bătrân învăţător din Trei Iezi. învăţătorul i-a dat, pe trei zile, toată clasa a treia.

Au tot socotit cei dintr-a treia kilogramele lui Ion Cumpănă până a ieşit o cifră că nu încăpea în căciula lui Guguţă!

Băiatul le-a spus că le-ar mai da el de socotit, dar n-a putut să cântărească şi grâul semănat în arătură, strugurii pe care i-au mâncat copiii, boabele ciugulite de păsări şi câte altele.

Apoi, l-a căutat pe Ion Cumpănă:

- Mata, nene Ioane, şi-a ridicat Guguţă ochii din caiet, cântăreşti o mie de tone!

Ei, aşa mai merge, şi-a netezit omul mustaţa şi l-a bătut pe umăr... Bravo, Guguţă! Nu în zadar îţi creşte căciula. O să iasă din tine un bun elev.

S-a adunat mai toată uliţa să-l petreacă pe Guguţă la şcoală. Surioara îl ajuta să ducă florile, în urmă venea tata, cu banca lui Guguţă în maşină. Directorul, bucuros, a ieşit în poarta şcolii şi a dat mâna cu Guguţă.

GUGUŢ

Banca au primit-o în clasa a doua. Lui Guguţă însă i-au dat una nouă în clasa întâi şi l-au pus alături de o fetiţă.

- Cum te cheamă? o întreabă Guguţă în timpul orei.

Fata a aşteptat până a sunat clopoţelul şi i-a răspuns ţuguindu-şi buzele:

- Mă cheamă Guguţă.

- Da-a? Eşti tot din satul Trei Iezi?

- D-apoi de unde?!

La lecţia a doua le-au dat să facă nişte puncte.

Copila acoperea foaia cu mâna, nu cumva Guguţă să copieze punctele ei, dar el – habar de grijă: o desena în caiet pe fetiţa aceea.

în fiecare zi, învăţătoarea făcea câte o literă pe tablă şi copiii o mutau cu peniţele în caiet.

Cum învăţa o literă nouă, fetiţa scotea din bancă un zemos†.

† Zemos – pepene galben.

Guguţă, îl ruga ea, ia vezi cum miroase, e copt?

Da de mâncat, îl mânca singură! Dacă era prea mare şi nu-l putea isprăvi, îi sărea Guguţă în ajutor, că-i plăcea şi fata, şi zemosul ei...

În recreaţia marc, copila deschidea fereastra şi învăţa păsările a citi:

- Aici, le spunea, eu am scris: „CIPVedeţi? 1a citiţi cu ciocurile voastre. Aşa! Da’ aici ce e scris, a? „CIP-CIRIP”. încă o dată. Bravo! Acum toate împreună: „CIP-CIRIP-CIP!”

Băieţelul nu-şi punea mintea cu vrăbiile: banca lui era în clasa a doua!

Guguţă locuia pe altă uliţă. Acasă trecea litera nouă în caietul cel curat şi dimineaţa geanta ei se făcea mai grea cu o literă. Ca s-o poată duce, mama ii punea de-ale gurii în geantă.

Numai ca banca lor era la fereastră şi-i batea soarele în ochi. Când se scula Guguţă în picioare să răspundă la lecţie, Guguţă o ducea împărăteşte. De ridicat, el se ridica des şi fetiţa, în recreaţii, îi dădea zemos, spunându-i:

Tu eşti umbrela mea, trebuie să am grijă de tine!

Guguţă, mânios foc, mânca zemosul ei, apoi tăcea cât tăcea şi numai ce-l vedea că ridică iar mâna să răspundă. Şi Guguţă bine o mai ducea la umbră... Mai aveau de învăţat ia, acolo, o literă-doua când copiii au prins cu un capăt de ureche că învăţătoarea lor se mută în capitală. Au făcut ia aşa nişte ochi!

Păi, o iubeau ca pe litera „A” şi-i aduceau în fiecare dimineaţă câte o floare ori ce găseau pe drum. Guguţă i-a dăruit într-o zi o buburuză galbenă cu 21 de puncte!

Când le spunea că o să vină altă învăţătoare, copiii o rugau: Dumneavoastră sunteţi mai frumoasă, rămâneţi cu noi şi-o să vă tragem la iarnă cu săniuţa!

îi plăcea ei, învăţătoarei, să se dea cu săniuţa, dar o chema ministrul să-i înveţe pe învăţători. Nici directorul

n-a pu- Iut-o opri.

Aşa că învăţătoarea şi-a luat rămas '»un e a c asa întâi şi a intrat în cancelarie, după pardesiu.

Atunci, unde se scoală Guguţa, ia geanta şi pa onu şi iese tăcută din clasă. Un băieţel a crăpat uşa şi a văzu o pe uguţa şezând de-a dreptul pe scări, cu geanta lângă dansa, betiţa şi-a întins mâinile în lături şi a închis drumul.

Unul câte unul copiii au ieşit din clasă şi s au aşezat pe scări, lângă Guguţa. învăţătoarea, când a dat să coboare scările, ieşi din şcoală dacă ai cum! O lacrimă, cât o virgu ă e mică, i s-a căţărat pe gene; ea şi-a scos pardesiul şi s-a întors în clasă.

în seara aceea învăţătoarea i-a scris ministrului că rămâne în satul Trei Iezi ori, dacă nu, vine în capitală cu treizeci de copii.

Dimineaţa, au ales-o pe Guguţa şefa clasei şi Guguţă nu se mai lăuda că are o bancă în clasa a doua.

De bucurie că l-au primit în clasa întâi, Guguţă a măturat drumul de acasă până la şcoală cântând:

AM *duc, mă duc la şcoală, Portiţă, tu rămâi... Căciula o să umble Şi ea în clasa-ntâi.*

Papucii vor la şcoală Că nu sunt mititei.
Papucii mei, papucii Vor fi şcolari şi ei!

Un băieţel de pe uliţă, auzin- du-l, a ieşit şi el cu mătura: şi papucii lui erau în clasa întâi!

Când colo, au prins a da măturile din coadă şi pe alte uliţe. Către seară nu mai ajungeau drumurile în satul Trei Iezi.

- Ăştia din clasa întâi ne şterg ***M ĂTURĂTORII*** nasu^ au sărit cei d*n clasa a doua.

Şi nu s-au trezit odată cu luceafărul de dimineaţă? De, să arate că şi ei sunt feciori de gospodari!

îşi lua băiatul bucata de drum de lângă casa lui, o iscălea şi pe altul nu-l lăsa aici cu mătura.

Celor din clasa a treia le-au rămas ia, acolo, nişte ulicioare, dar au pus mâna pe-o bucată bună de drum lângă

spital şi pe lângă casele unde trăiau papucii repetenţi, cărora numai a mătura nu le

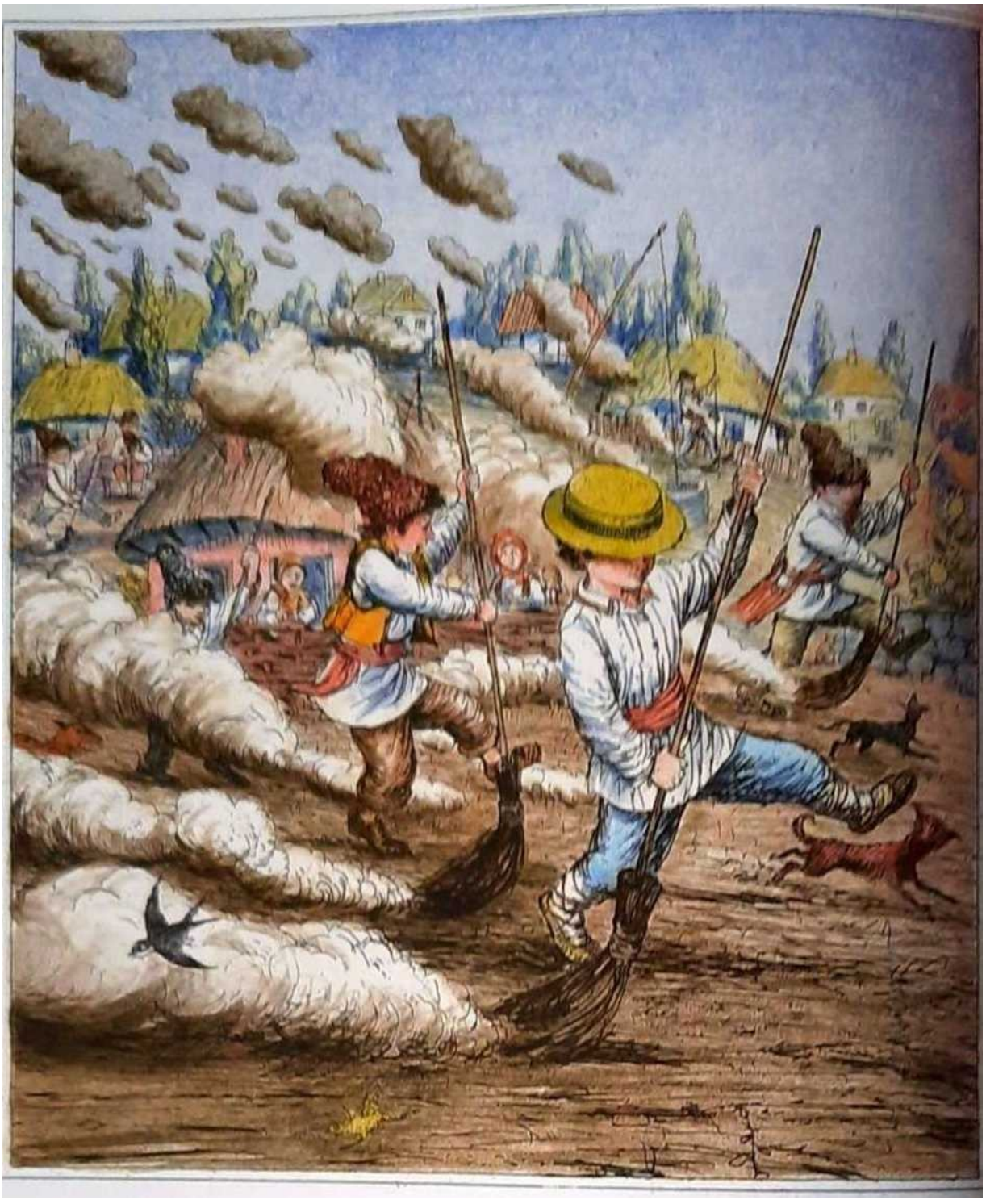

S-a zvonit prin sat că o să le dea chiar medalii...

era. Da mamele, da’ taţii se tot iţeau peste gard şi, văzând ce şi cum, le creştea inima.

Lasă că şi băieţii îi luau în seamă: ba pe o portiţă, ba pe alta, puneau câte un afiş:

„Nene, drege gardul!”,
„Nene, leagă câinele!”,
„Ianti, dă fântâna cu var!”.

Câte un gospodar mai bodogănea de unul singur, slobozin- du-şi pe ici-colo năduful:

Oul învaţă găina! mormăia el, să-l audă unul şi altul, dar, până la urmă, tot îşi lega câinele ori îşi dregea gardul.

Asta îi încuraja pe copii – cei mari îi ascultă!

Să treci acum prin sat era de-a mai mare dragul. Oamenii din Trei Iezi nici nu voiau să-şi aducă aminte cum o duceau cu drumurile înainte de a începe să umble Guguţă la şcoală. De atunci, au luat seama şi au mutat şi iarmarocul la marginea satului.

Acum, cei încălţaţi umblau cu peria de ghete în buzunar, cei desculţi, când să intre în sat, îşi spălau picioarele în Răut.

Dar iarna cine făcea cărări? Băieţii din Trei Iezi! Si tot ei

> ’ puneau pe ici, pe colo şi câte un om de zăpadă, să nu se teamă fetele pe amurgite.

Când a venit primăvara, nu le venea a crede: aproape că nu aveau ce mătura – oamenii nu mai aruncau te miri ce în drum. Doar dacă se abătea pe acolo un vânt mare ori o ploaie cu grindină...

S-a zvonit prin sat că o să le dea chiar medalii, da’ un pofticios şi-a pregătit un sac pentru bomboane.

Şi iată mai-marii satului s-au adunat la sfat lângă casa lui Guguţă.

întâi au măsurat cât au măturat cei care au stat cu mâinile în sân: un drum mai scurt decât coada măturii! Pe urmă au legat

una de alta uliţele, ulicioarele şi cărările pe u alergat turoaiele celorlalţi şi a ieşit un drum iu-u-ung p>

la Balţl.

Când l-au înmulţit cu zilele anului, dl umul acela s-a intins> he-he!

- Dacă s-a făcut drumul lung, trebuie de călătorit pe el! a zis un bătrân din Trei Iezi.

Si atunci le-au dat voie să-şi aleagă un autocar cu toate r0- > ţile, ba şi cu şofer!

Cât ai zice „cu-cu”, băieţii au umplut autocarul.

Guguţă s-a aşezat lângă şofer şi, voioşi, au apucat-o spre Marea Neagră, iar de acolo tocmai la munţii Carpaţi, până unde s-a întins drumul măturat de ei.

Îmbătrânit poştaşul din Trei Iezi şi oamenii au început a primi scrisori mai rar.

Când trecea poştaşul pe drum şi nu bătea pe la porţi, sătenii se uitau unul la altul şi oftau:

- Dacă va îmbătrâni poştaşul de tot, să ştii că am păţit-o.

Cei care nu ţinuseră scrisoare în > mână de cine ştie câtă vreme s-au adunat lângă poştă, să vadă ce-i de făcut.

- Păi, dacă poştaşul umblă pe jos, a zis unul.

S-au dus apoi cu toţii la primar şi a doua zi poştaşul a căpătat un cal. Omul a prins puteri şi, până seara, au şi venit două scrisori în sat.

- Las' că nu-i chiar bătrân poştaşul, s-au înviorat unii.

Cele două plicuri umblau din

POŞTAŞUL casa *n casa> ici se stingea lumina, colo se aprindea. într-o noapte, tot satul a citit scrisorile. Copiii îşi cereau voie a doua zi să le povestească la lecţii şi scriau propoziţii din scrisori pe tablă. Oamenii ciocneau paharele, iar calul poştaşului cinstea şi el: mânca numai fân şi ovăz. Veselia a tinut

» > o săptămână, pe urmă scrisorile

au încetat a sosi şi calul a rămas fără ovăz.

- Se vede că aşa a fost să fie... – ziceau oamenii, abătuţi. A îmbătrânit poştaşul nostru...

- Dar cu ce-i vinovat calul? se întrebau copiii din Trei lezj

Poştaşul umbla amărât. Nu ştia omul cum că iasă din în, curcătură cu bătrâneţile sale. Colac peste pupăză, l-a întâlnit într-o zi primarul şi i-a spus că, dacă n-o să vină scrisori în sat o să rămână fără cal...

A auzit şi Guguţă de păsul omului şi a prins a căuta capăt d$_e$ vorbă cu poştaşul. Ba ii adăpa calul, ba i-l ducea seara la grajd Dintr-o vorbă, din alta, a aliat ce-l interesa, ca apoi să nu-l vadă poştaşul vreo două zile. Guguţă a cumpărat harta ţării şi însemna în taină unde au plecat oamenii din sat. Când era vorba de un bărbat, făcea un pui de căciulă, când era vorba de o femeie – o floricică.

Casele care aşteptau scrisori le-a făcut cu uşa deschisă...

A început-o cu celălalt capăt de sat. O casă de aici avea un student la Chişinău. Guguţă s-a dus s-o vadă.

Casa era troienită, din hogeag ieşea un firicel de fum, iar câinele se aciuase pe prispă, zgribulit.

în seara aceea, Guguţă a scris nu ştiu ce până târziu. Dimineaţa s-a dus la poştă, cu pas întins. Poştaşul şi-a adus aminte că, pe când era mic, grozav îi mai plăcea ştampila şi i-a dat-o acum lui Guguţă, ca s-o pună pe plicuri. La prânz, mama studentului a primit o scrisoare cu ştampilă.

E de la Gheorghe! s-a bucurat femeia şi a alergat să i-o citească unei vecine:

„Dragă mamă, îţi scrin cu litere mari ca să nu te doară ochii. Eu sunt sănătos. Şi la noi a venit iarna. Casele de pe aici au multe etaje, dar sunt fără de hogeag. Este un hogeag ma-a-are, prin care iese fumul din toate casele. Şi ce de-a oameni pe străzi! Dar nu-şi dau bună ziua ca la noi în sat. Ce mai faci,

mamă? Tare mi-e dor de tine. Şi de câinele nostru mi-e dor. Vezi să-i aşterni nişte paie în căsuţă, să nu îngheţe. Te sărut, Gheorghe."

Nu peste multă vreme toată uliţa a aflat că şi la Chişinău e iarnă, ninge şi Gheorghe e sănătos. Mama i-a răspuns îndată,

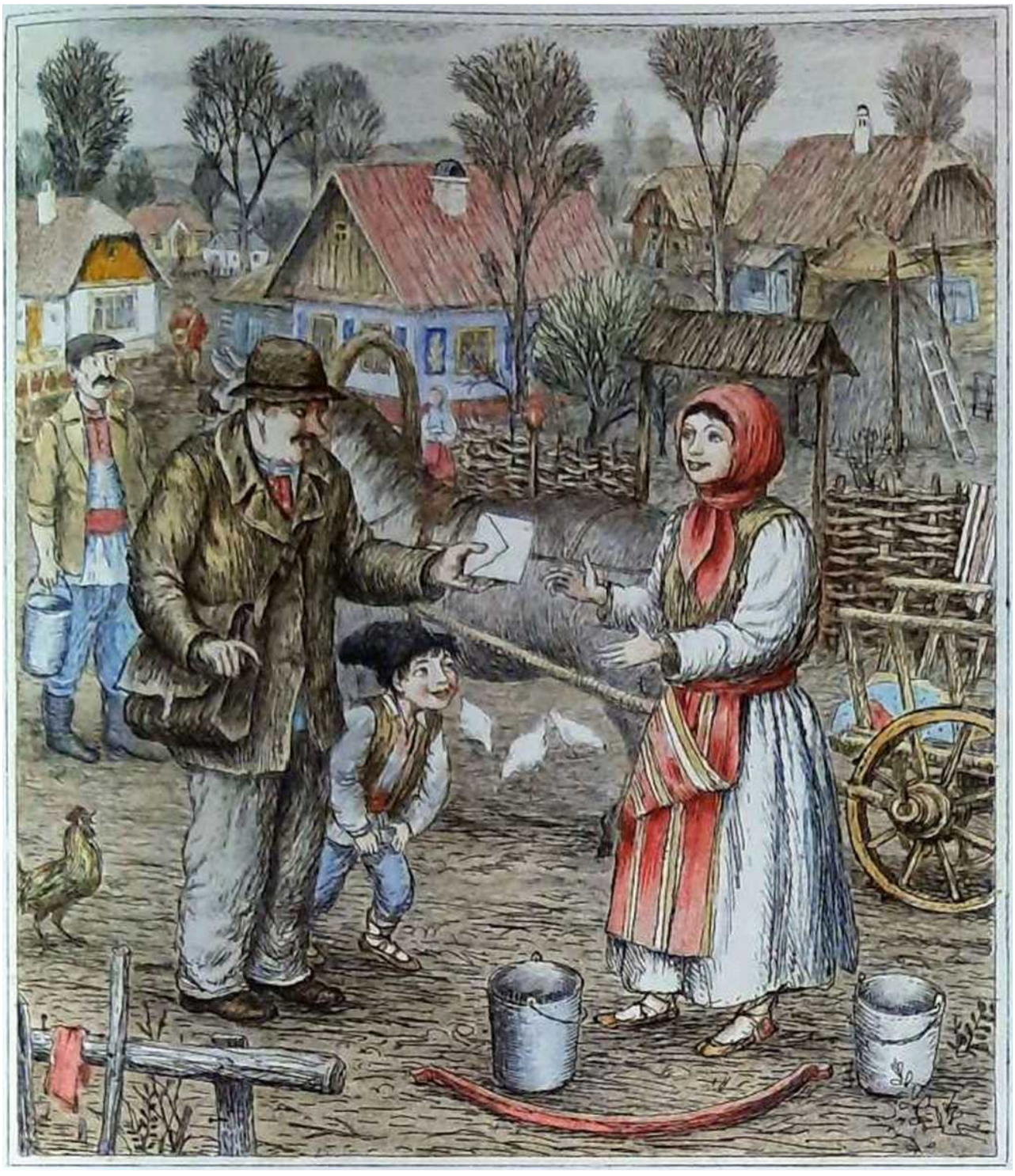

Dintr-o vorbă, din alta, a aflat ce-l interesa, ca apoi să nu-l
vadă poştaşul vreo două zile.

iar Gheorghe, uimit» i-a trimis tiei sci isori într o săptămâni Da Guguţă îşi făcea acum treabă pe lângă alta casă. Omul de aici era plecat în armată.

- Alinierea! Drepţi! înainte, marş! îşi comanda sie însuşi băieţelul şi mergea cu pas milităresc pe lângă portiţa femeii, poate i-o veni vreun gând de ostaş. Un-doi! Un-doi! Ascultă comanda la mine: stânga-mprejur! Un-doi! Un-doi!

Nu ştia însă un lucru: ce lei de armă are omul? Ca să nu spună vreun secret militar şi să intre cumva în bucluc, s-a gândit Guguţă, s-a tot gândit şi a tăcut un porumbel în loc de scrisoare. L-a pus în plic şi femeia l-a primit a doua zi.

Mare bucurie a intrat în casa ei! Umbla voioasă cu porumbelul de la soţ prin sat. I l-a dat până şi lui Guguţă să-l ţină un pic în mână... Pe urmă l-a pus în fereastra de la diurn şi ieşea să-l privească de afară.

— Aşa un porumbel n-a mai avut satul! spuneau bătrânii.

Femeia cum să-şi arate dorul? A desenat o floare de NU- MÂ-UITA şi fuga la poştă. Militarul i-a răspuns, cum să nu, dar alt porumbel nu i-a mai trimis.

De când a început Guguţă să-l ajute pe poştaş la pus ştampila, pe hartă rămâneau tot mai puţine case cu uşa deschisă. Oamenii îşi scoteau căciula încă de departe când îl vedeau pe bătrânul poştaş, iar calul lui mânca numai ovăz.

Tatăl lui Guguţă a primit camionul chiar în ziua când a trecut băieţelul în clasa a doua.

Guguţă o rupe la fugă spre casă să-i ducă mamei noutatea, iar tata cum venea aşa venea din alt capăt de sat cu maşina şi claxona şi le făcea oamenilor semn cu mâna, să se dea la o parte.

Lumea dintr-o jumătate de sat credea că Guguţă aleargă acasă să vadă ce culoare are maşina tatei, iar oamenii din cealaltă jumătate de sat credeau că tata vine cu camionul să-l felicite pe Guguţă că nu mai e mic – a trecut astăzi în clasa a doua!

Aleargă Guguţă cât aleargă şi, cum drumul cotea pe lângă casa nanei Caterina, iată, aude o voce din curte:

CUM A CRESCUT GUGUŢĂ ÎNTR-O NOAPTE

- Tu eşti, Guguţă!?
- Eu, că altul cine?

Când a aflat nana în ce clasă a trecut Guguţă, l-a poftit în casă şi i-a umplut buzunarele cu prăjituri.

Dacă vede băiatul una ca asta, îşi face pe loc socoteală să mai treacă pe la câteva rude în drum spre casă.

Rudele parcă s-au sfătuit... Unul îl pune în capul mesei, altul îi strecoară nuci în sân, iar nana Mărioara i-a spus

?
i
r

că o dată în viaţă trece omul în clasa a doua şi i-a dăruit o cloşcă cu doi pui.

Guguţă a încurcat-o: puii i-a băgat în ghiozdan, dar cloşca? • Noroc că i-a ieşit tata înainte cu camionul. Când a văzut-o şj i pe asta, Guguţă a rămas cu gura căscată.

Bun-bucuros că are maşină, tata a scos capul din cabină, dar a uitat să-l felicite pe Guguţă.

A-a, ţi-au dat camionul de-atâta, că am trecut eu în clasa a doua?! se luminează Guguţă şi aleargă la cabină cu cloşca subsuoară.

Tata, unde-l îmbrăţişează degrabă cu cloşcă cu tot şi dă să pornească maşina. !

Cloşca – hai să cloncănească şi să cotcodăcească, încât oa- ţ menii credeau că aşa claxonează camionul tatei şi se dădeau de departe în lături.

Era zi de iarmaroc în satul Trei Iezi. Pe uliţa mare foiau oamenii încoace şi încolo: care avea o gâscă subsuoară, care un curcan, care mâna un porc cu nuieluşa, iar un flăcău rostogolea un butoi.

Şi mai cărau oamenii coşuri cu ouă şi roţi de caş proaspăt, cireşe văratice şi câte şi mai câte. Şi erau toţi veseli, luminoşi, şi-i tăceau cu mâna lui Guguţă.

„Mare petrecere o să mai fie în satul nostru deseară, se bucura băieţelul. Şi oare cum de-a aflat atâta lume că eu am trecut astăzi în clasa a doua?!”

Guguţă îi arată tatei nişte oameni care lucrau pe malul Ră- utului. •

- Vezi? Dacă am trecut în clasa a doua, ei fac un pod peste 1
Răut. \

- Bi-bi-bi! răspundea bucuros camionul în locul tatei, care stătea ţanţoş la volan. Clonc-clonc-clonc! se fudulea şi cloşca.

Pe cel mai înalt copac de pe uliţă fluturau două steguleţe, iar între ele pălăria lui Guguţă. Tata a tras

camionul în curte.

j i

i

■4

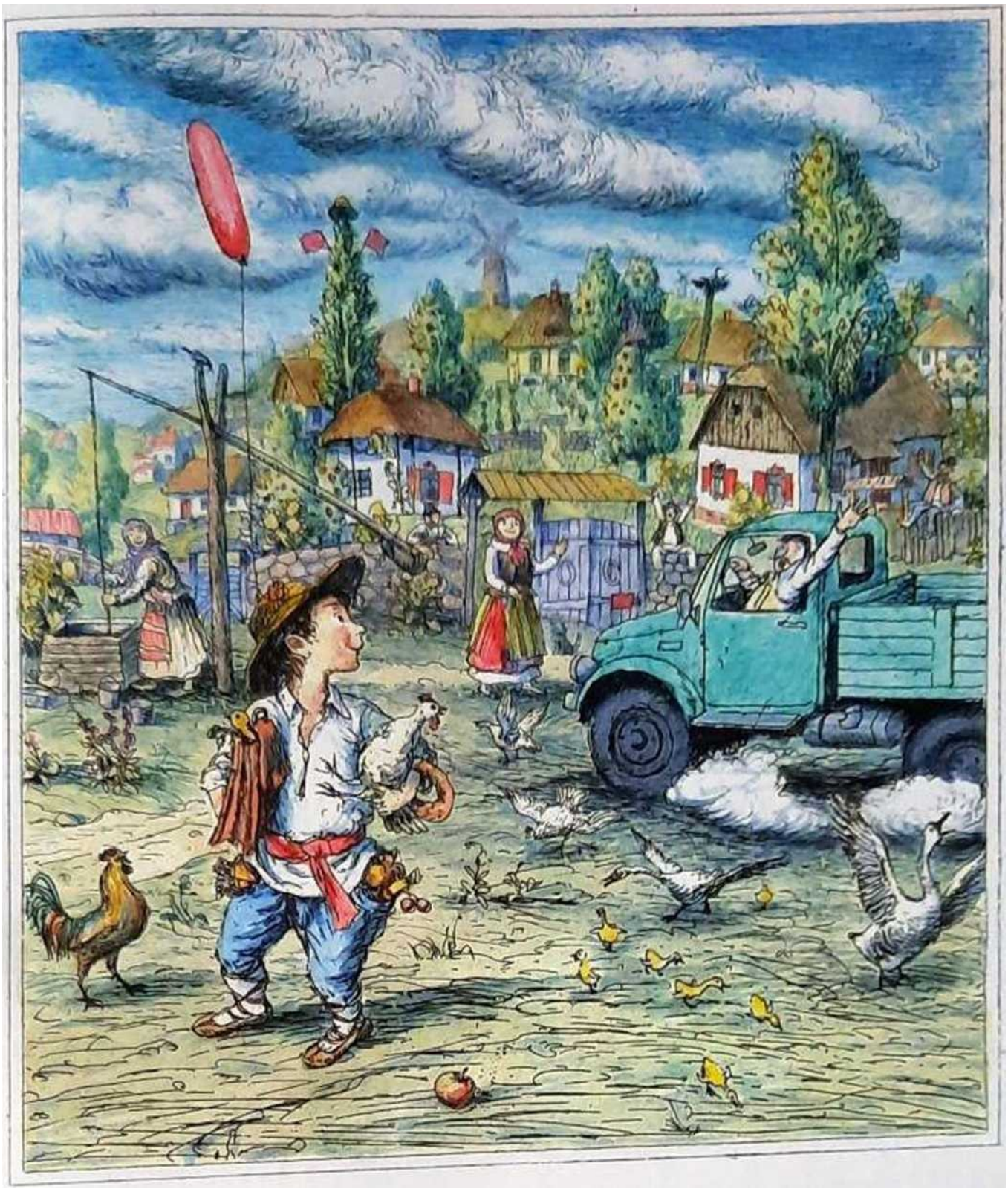

Şi cum de a aflat atâta lume că am trecut eu în clasa a doua?!

i i traiste-şi uşa de la casă era deschkă
Ferestrele erau deschise v ş . de deschisă a, şi cea de la bucătărie era dese • < >J? « covoare r

Gardurile de jur împrejur erau trnbr*ca* ncovoa e pe fu. nie stăteau înşirate toate cămăşuicile lui Guguţa d clasa^ntâi me stauau mşuaieiwbuchete de liliac: unul i L$_a$ şi le-a ieşit înainte cu n a
Şl mama le a ieşit dat utei> iar pe al treilea
pus lui Guguţa în braţe, altui a
agătat la fereastra camionului. . , .
g ' . . i,,: menită la piept, glasul i s-a topit şi

Apoi a strâns capul lui Guguţa t r & E ?i în ochi i-a încolţit o lacrimă. nrrnată c;

- Puiul mamei, pui! Ca mâine te duci la armata şi cu cine rămân eu în bătătura casei?

Guguţă era în al nouălea cei.

- lată: dacă ai o clasă! Satul iţi dă camion, tata e şoferul tau, iar mama e gata să te petreacă la armata!

- Eşti acasă, Guguţa? deschide portiţa, cu o caldare goală în mână, Gafia lui Toader Putină, care nu l-a văzut de teri. Ia, ce mare te-ai mai făcut astă-noapte! Am venit sa te pup în frunte – şi pune căldarea lângă Guguţă.

Gugută pricepe unde bate vecina: ia căldarea, da fuga la fântână şi i-o duce acasă plină. Apoi, până se întoarce stapana, îi umple cu apă putina, oalele, străchinile, toarnă apa m troacă, în covată, mai umple şi un butoi, să aiba tuşa Gafia apa pana la bătrâneţe. A . .
.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, un bătrân işi leaga vaca la poarta lui Guguţă şi intră în curte. Guguţă ştergea farurile camionului. Avea de gând să se ducă cu tata la Bălţi.

- Tu eşti acela? unde zice bătrânul; de aseară vuieşte uliţa că ai trecut în clasa a doua. Cum am ieşit cu vaca din ogradă, zic: ia să-l văd la ochi. Ieri erai atâtica, azi

iată îmi ajungi la umăr! şi omul se aşază pe prispă.

Guguţă n-are încotro, îi duce vaca la cireadă.

- A-a, Guguţă! îşi scoate pălăria văcarul. Am auzit, cum să nu! şi-i strânge mâna.

Laşa că nici Guguţă nu-i cu obraz de scoarţă: îi dă drumul văcai ului acasă şi rămâne el cu cireada în ziua aceea!

La prânz, tata i-a adus mâncare cu camionul, iar pe la chindie vine poştaşul cu bicicleta şi-i întinde o scrisoare de la mama.

Seara, Guguţă s-a întors în sat cu geanta poştaşului la şold şi vacile intrau în curţile oamenilor din Trei Iezi cu telegrame, ziare şi scrisori agăţate de coarne.

Aşa au aflat toate casele din sat că Guguţă a trecut astă- noapte în clasa a doua. Apoi, când au terminat podul cel nou peste Răut, vestea s-a dus degrabă şi-n Pelinia, şi-n Sofia, şi-n Singureni – în toate satele dimprejur. Ba, zic unii, şi la Bălţi au sărbătorit...

Când aude că vor să-l tundă, ia-l pe Guguţă de unde nu-d Umblă pe unde umblă până coboară amur-7 ,PCU1 din Trei Iezi, de când a tăiat gU 'ia-t e'nu ţi-ar lua noaptea foarfecelei o ureche, vjnă împăratui. Câte un mâna 'n'u* _ avea vreme ziua, batea gospodar care n ^. noaptea la uşa n

- Eu nu-s acasă, om bun, se auzea dinăuntru glasul frizerului. Dacă nu ţi place să umbli cu urechi, vino mâine seară!

O dată pe lună, frizerul îşj scotea halatul, urca dis-de-di- mineaţă pe bicicletă şi, la rândul său, se ducea la Cucuieţi să se tundă.

întors acasă, omul se uita în oglindă cum l-au frezat acolo şi hai să-i tundă şi pe gospodarii din Trei Iezi aşa!...

FRIZER

La o săptămână-două, părea că toţi oamenii din sat umblă cu capul frizerului pe umeri! Noroc de nas şi de urechi, altfel copiii nu şi-ar mai fi recunoscut părinţii.

Când însă punea mâna pe Guguţă, il tundea până la piele... Apoi, vai de steaua lui! Frizerul, primul il ciocănea în vârful capului, râzând că dovleacul e verde încă şi-l trimitea afară, să se coacă!

Mai necăjit om decât Guguţă nici că

se alia în clipa aceea pe pământ.
Unde pui că şi pe drum se găsea ba
unul, ba altul şi-i

tot ciocăneau dovleacul, de i se părea că până acasă chiar o să-l mănânce ... o vacă.

în ziua aceea, Guguţă se încuia în coteţ, punea mâinile pe piept şi se jura că acolo are să moară. Când închidea ochii, chiar i se năzărea că, iaca, stă în sicriu. Nu ştiu cine anină un prosop în streaşină casei... Pe mama o stropesc femeile cu apă, tata umblă prin curte cu capul gol, nebărbierit...

- O-o-o-f, Guguţă, de ce nu mi-ai spus mie jalea ta-a-a! boceşte Gafia lui Toader Putină, netezindu-i capul chilug.

Vin copiii pe care i-a dus el sub căciulă, aduc portretul lui Guguţă în ramă neagră. Iată şi frizerul în urma lor, cu o floare în mână. Guguţă sare în picioare şi mai pune un drug în uşă...

Găinile se ouau în sâmbăta aceea la vecini. Abia pe la chindie Guguţă scotea nasul în curte, cu capul încoronat de pene colorate. Băieţelul trecea de partea pieilor roşii!

De la o vreme, cum simţea că vor să-l tundă iar, una-două, se căţăra în vârtul unui salcâm mai înalt decât casa.

Mama se învârtea în jurul copacului, îl amenința cu degetul, se făcea că aduce scara, dar Guguţă... habar de grijă! Acolo rămânea o bucată de zi, tot aşteptând să se facă pasăre.

Când cobora pe pământ, tot om era. Ba dimpotrivă: în copac îi mai creştea părul şi acum o scotea pe mama cu totul din sărite.

- Ştiu că n-am să-ţi aduc frizer din altă ţară, măi bumbule!

- Nu te supăra, mamă. Mai bine alung capul de acasă – şi-l băga iute sub pălărie, să nu mai fie sămânţă de vorbă...

Şedea cât şedea capul lui Guguţă sub pălărie, dar odată şi odată venea vremea prânzului şi, când îl scotea de sub pălărie, părul îi era şi mai lung. Aţine-te atunci, Guguţă!

Sâmbăta, mama îi trimitea frizerului plăcinte. Guguţă i

le punea pe prag şi o rupea la fugă acasă netuns.

Biata mamă îl ocăra apoi pe frizer că n-are obraz şi se ţinea iar lipcă după băiat...

Când i-a adus odată plăcinte din cele cu poalele-n brâu, frizerul l-a ajuns din urmă:

“ Fugi, a? Dar Iu ştii că un om, pe care l-am tuns cu cândva, acum c general?!

- Ei, dacă c aşa, zice Guguţă, invaţă-mă şi pe mine a tunde!

Cum nu avea nici un băiat, frizerul era bucuros să lase un urmaş în Trei Iezi. Coboară omul din pod un manechin cu perucă, îl aşază pe scaun cu faţa la oglindă şi-i întinde foarfecele lui Guguţă:

- Azi îl tunzi la urechea dreaptă.

«Cârţ... cârţ... cârţ...”, muşca foarfecele părul, iar Guguţă se gândea care om din sat merită să ajungă general.

- Aşa-a! îl lăuda frizerul. Mai ia puţin dc-aici... Aşa-a! Lasă că degrabă te fac ajutorul meu!

Apoi mânca plăcinte, văicărindu-se că nu prea are câştig. Oamenii din sat cică se iau cu lucrul şi, când sc trezesc, nu le mai stă pălăria pe cap.

Într-o zi, ce-i dă în gând? Scrie inir-un caiet cine şi când s-a tuns. Dacă nu venea omul la timp, femeia frizerului bătea la uşa lui:

- lată aşa şi aşa, ii arăta femeia cam cu cât i-a crescut părul.

Omul ridica pălăria:

- Mai, comedie! Vezi până şi ce creşte sub pălărie... Nu cumva ai mata vrun ochean?!

- De ce să n-am, nene? abia îşi ţinea râsul femeia.

Numai un sătean nu sc dădea băgat în caiet. îşi făcuse o gaură Ia pălărie, să răsufle părul, şi îşi vedea de treabă. Femeia La poreclit „omul cu hogeag la pălărie”.

- Apoi mai bine să fiu cu hogeagul meu, decât să mă tundă cine şi cum i s-a năzări, i-a tăiat-o ţăranul.

De când a apărut caietul, treaba mergea strună. Frizerul nu mai avea vreme să sc ducă Ia Cucuieţi:

acum se uita la o fotografie de-a lui şi întocmai aşa îi (undea şi pe săteni.

De la un timp, i-a crescut părul frizerului de nu i se vedeau urechile! Şi, cum avea o crăpătură la uşă, într-o sâmbătă a simţit, după mireasmă, că au apărut pe aproape plăcinte, ba chiar

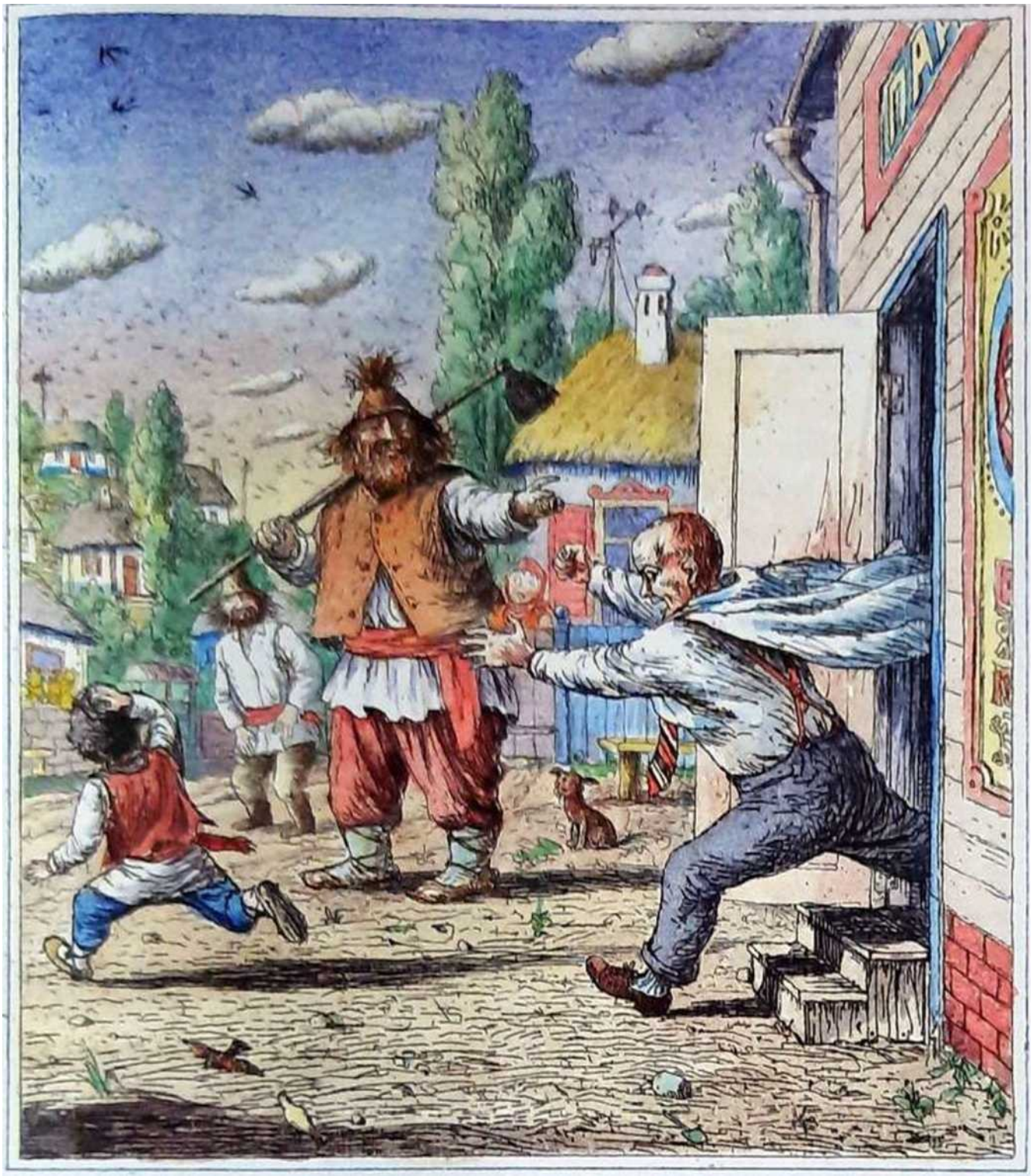

- Aoleu! Ce-ai făcut, şţrengarule, din capul meu?!

s-a priceput de la cine sunt. A deschis bucuros fereastra şj strigat pe Guguţă.

Băieţelul s-a întors cu inima în călcâie.

- Mă rog de intră, Guguţă, i-a deschis uşa frizerul, cu o b_u. cată de plăcintă în mână. Bine că ţi-a dat în gând să vii. Mă tem că azi mă tunzi tu pe mine. Măcar la ceafă, a? Ia-mi cată: p_{ar}_ că-s un urs. Am făcut oleacă de bani, dar îmi pare că s-a urcat în capul meu tot părul pe care l-au lepădat oamenii din sat.

- Apoi să vedem, nene, dacă n-am uitat a tunde! prinde curaj Guguţă.

Acum băieţelul ştia cam cine e bun de general în satul lor! îndată a îmbrăcat un halat alb şi, luând foarfecele, „cârţ-cârţ- cârţ...", s a apucat de treabă. Frizerul, cât era de zdravăn, se făcea tot mai mic în scaun.

- Lasă-mă un pic să mă odihnesc! îl tot ruga pe Guguţă.

- Pişcă?

- E-he-he! Ia seama la urechi!

Guguţă caută cam pe unde-s urechile omului, pune două semne şi iar: „cârţ-cârţ-cârţ..." Apoi, a prins a bâzâi maşina de tuns..."

- Mai ai?

- Olecuţă, îşi şterge sudoarea de pe frunte Guguţă.

Da' frizerul parcă simte că îl suflă vântul pe la urechi şi, când pune mâna, sare cu scaun cu tot.

- Aoleu! Ce-ai făcut, ştrengarule, din capul meu?!

Guguţă aruncă maşina de tuns cât colo şi ţuşti pe fereastră:

- Mai rămâneţi cu bine, „domnule general"! atât a reuşit să-i strige băieţelul.

Frizerul cu o mână îşi pipăie capul, cu alta înşfacă scăunelul pe care tundea copiii şi zvârrr! în urma lui

Guguţă.

Afară era o mamă de căldură că nu se ridica pasăre în văzduh, da’ frizerul a ieşit în sat cu căciula pe cap. Cine-l vedea, credea că l-o fi ajuns răceala de astă-iarnă şi se duce la farmacie după leacuri.

locmai atunci a prins a suna clopoţelul de la şcoală. Dând buzna în drum, copiii îl salutau din toate părţile.

Se uită frizerul în stânga, se uită în dreapta. Cum să le răspunzi tu la toţi odată? Şi unde îşi scoate omul căciula, apoi o coboară repede, dar era prea târziu. Copiii au rămas cu gura căscată: iată, şi-a găsit şi el naşul! Până acasă au uitat tot ce au învăţat în ziua aceea la şcoală. Ştiau una: frizerul e tuns chilug!

Când au aflat ce ascunde căciula frizerului, oamenii din Trei Iezi s-au îngândurat: nu alta, el a fost la Cucuieţi şi, de la o mâine, o să se umple satul cu chilugi! Din ziua aceea, au prins a ocoli casa frizerului. Peste o săptămână, mai toţi umblau cu hogeag la pălărie!...

Să stai acasă, Guguţă, i-a strigat marna ieşind din curte, că o să vină meşterul să pună fundul la un butoi!

Guguţă a agăţat un clopoţel la portiţă, să audă când va intra dogarul, şi s-a luat cu treburile sale. Iată, soaiele se ridică, dar omul

acela nu se arată...

GUGUŢĂ - CĂPITAN DE

Ca să-l găsească meşterul acasă, Guguţă s-a băgat în butoi. Păi, că nici soarele nu-l ardea acolo!

Ostenit de atâta alergătură şi cu nădejdea că este clopoţelul la portiţă, a uitat de griji şi a adormit în butoi.

Trebuie să vă mai spun că dogarul din satul Trei Iezi era cam surd de-o ureche şi fluiera toată vremea, ca să vadă dacă aude
cu cealaltă ureche.

Numai ce adormise Guguţă şi iată, apare şi meşterul, fluierând, sau poate că acela nu era meşterul! Cum intră în curte, dă cu ochii de butoi. Una-două, omul îi potriveşte fundul şi-i întăreşte cercurile, dar le bătea încet-încetinel: i se părea lui că sforăie nu ştiu cine pe aproape.

Apoi dogarul, sau poate că nu era el, a luat-o la picior. Abia când a ieşit omul din curte, Guguţă a auzit clopoţelul de la portiţă şi s-a trezit.

în jur întuneric — să-ţi dai cu degetul în ochi. Când îşi dă seama unde-i, sare în picioare, dar... ieşi din butoi, dacă poţi!

- încă-i bine că n-au bătut cepul, îşi zice Guguţă şi se uită prin gaura butoiului. A-ha... Parcă e curtea noastră. Iată stogul de fân, găina cea porumbacă, un colţ de casă... Aoleu, uşa e descuiată! Dacă vin acum hoţii?!

Guguţă bate cu pumnul în butoi, strigă la vecini, dar nu-l aude nimeni. Numai viţica rage, că nu are cine s-o adape.

Şi, cum sta covrigel în butoi, unde îl apucă un dor de mama şi de tata, şi de rude, şi de băieţi, şi de soare, şi de bulboana de la Răut...

„Iată, am rămas singur-singurel pe lume!”, s-a auzit glasul lui. Hai atunci să dea butoiul de-a rostogolul, cu gândul să iasă la drum şi să se ducă aşa la bunicu-său.

„Hoh, hop, hop!”, se rostogoleşte butoiul, dar nu poate nimeri poarta. Ba o apucă spre coteţ, ba se opreşte în gura beciului... Să fi trecut o oră, nu mai mult, lui Guguţă însă îi părea că stă în butoi de un car de ani. Din când în când îşi pipăia fata: i-a crescut barbă ori nu?

Deodată, în butoi se întunecă.

Nu cumva mi-a slăbit şi văzul? îl străfulgeră un gând.

Dar tot atunci se aude un bubuit afară. O clipă s-a făcut lumină, Guguţă şi-a zărit o mână şi un picior, iar a trăsnit cerul şi în butoi a prins a mirosi a ploaie.

Plouă, plouă,
Am umbrelă nouă!

strigă Guguţă vesel din butoi.

Ploaia nu ştia unde se ascunde băieţelul care o întărâtă. De ciudă, hai să ude tot satul! Puhoaiele o luau tot o fugă spre Răut.

Guguţă ascultă cum bat tobele ploii şi inima îi fuge în călcâie. Casa lui e devale, chiar pe malul Răutului!

„Iii! Acuşi se umple curtea cu apa, dărâmă gardul şi du$_{Ce}$ butoiul drept în râu. De unde să ştie lumea cine e în butoi?) Când vor cânta cocoşii de miezul nopţii, te pomeneşti că ajung **la** Nistru. Mâine, în zori, huştiuliuc în Marea Neagră!...« $_{Se}$ îngrozeşte Guguţă şi unde îşi dezbracă repede cămăşuica şi astupa cu ea vrana.

„De balenă nu mă tem. Cum o să intre ea pe găurica asta în butoi? Dar tot mai bine e să-mi iasa în cale un delfin. Fac hăţuri din pantaloni, il înham la butoi şi... di-i pe mare!

- Iată un butoi care vorbeşte! or s-alerge alţi delfini. Ni-l laşi nouă. Guguţă? îţi dăm o corabie pe el!

— Vi-l las, cum să nu! L nde-i corabia?

Iată, o aduc. Eu mă urc la cârma corăbiei şi vin pe Răut acasă. O strig pe mama, il strig pe tata.

Mama işi clăteşte repede picioarele în troacă, tata încuie casa, luăm cu noi găinile şi viţica, eu ridic ancora şi... unde crezi că ne ducem? în ospeţie la australieni!

Mama — bucătar de bord, tata — ajutorul meu, iar eu — căpitan de corabie!

Când a stat ploaia, corabia lor se afla tocmai în Marea Galbenă.

Tata rabdă cât rabdă şi unde zice:

- Pot s-o conduc şi eu puţin?

Guguţă ii face semn: chipurile, mai pe urmă, tată, acum valurile sunt prea mari!

Dar mama, când o căutai, tot pe lângă găini: „Pui, pui, pui, nu vi-i dor de casă?!”

Iar cu viţica – mai mare buclucul: cum vedea o insulă, începea a rage. De voie, de nevoie, opreau corabia să pască viţica pe mal. Drept că şi ea avea obraz: până în Australia s-a făcut ma-a-are, o coşcogeamite vacă!”

Când a stat ploaia, corabia lor se afla tocmai în Marea Galbenă...

Tocmai atunci, hop, că se aude clopoţelul de la portiţă. Intră mama în curte şi vede că spânzui ă din $^{111101\ \circ\ mane}$că de l_a cămaşa lui Guguţă. Mama, mirată, dă să scoat camaşa. Gu- gută, în loc de australieni, zăreşte picioare e mamei.

- Eu sunt, mamă... .
- Vai de mine! Da cum te-ai băgat acolo?! Eşti viu?
- Viu, mamă.
- Acuşi scot un fund! aleargă femeia după ciocan, dar se răzgândeşte. Dacă zdruncină ceva în capul băiete ului.! Unde mai pui că butoiul s-a umflat după ploaie.

Şi, cum trecea o căruţă pe drum, mama o opieşte, urcă în doi cu căruţaşul butoiul în căruţa şi o iau repede spre casa meşterului.

în urma căruţei îndată s-a strâns buluc de gură-cască. Printre ei era şi un felcer cu o seringă subsuoară.

Un om, văzând pe fereastră căruţa cu butoiul, credea că mama lui Guguţă duce vin nou de vânzaie şi a ieşit în drum cu furtunul şi paharul în mâna.

— Acolo e Guguţă! arată cu degetul la butoi o fetiţă.

Da’ mama avea altă grijă: din când în când dădea drumul în butoi la câte-o firimitură de pâine, ca să-l prindă pe băieţel cu suflet.

- Ce s-a întâmplat, oameni buni? iese meşterul zburlit din casă, când vede că ograda i s-a umplut cu lume.

— D-apoi bine, dogarule! Ia să te închid eu în butoi! Aşa meşter îmi eşti? îl face mama de două

parale. Acum scoate-l de acolo, ce stai şi te holbezi la mine?! – şi mai sloboade o firimitură pe vrană.

Când înţelege dogarul că este nu ştiu cine înăuntru, degrabă înfăşură ciocanul într-o cârpă, aruncă fluierând trei cercuri şi dă afară fundul. Guguţă scoate capul din butoi, viu şi bun sănătos.

- Da’ cum vine asta, măi băieţele? il iscodeşte meşterul şi se întoarce către mama lui Guguţă. Eu n-am ieşit azi din curte, femeie! Păi, întreabă-l pe dânsul cine a înfundat butoiul.

Guguţă ridică din umeri: n-a văzut nimic!

- Asta-i trebuşoara frizerului, zice un vecin de-al lui Guguţă. De când i-a făcut Guguţă şotia şi omul a rămas fără clienţi, mă aşteptam eu că o să pună ceva la cale. Şi apoi, l-am văzut pe la prânz, umblând pe uliţa noastră.

Şi lumea se strânge ciucure în jurul vecinului, iar mama îl trage de limbă: ce avea frizerul în mână şi dacă acela, intr-adevăr, era frizerul?...

Numai unul Guguţă e bun bucuros: cum-necum, dar azi a fost căpitan de corabie!

GUGUŢĂ O ÎNVAŢĂ PE MAMA CU

Mamă, o întreabă Guguţă * tr-o zi, eu sunt băieţelul /f' v ori nu? âu

Aoleu! Nu cumvii ai fierbintea^?, se îngălbeneşte mama şi-i pune mâna pe frunte

.

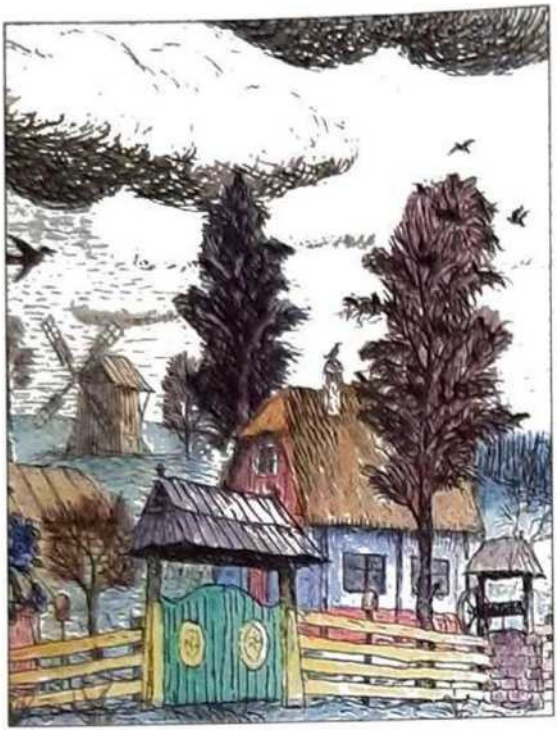

dacă-s băieţelul tău, astăzi am să te învăţ a merge cu bicicleta!

Mamei îi vine inima la loc, dar, când îşi aduce aminte că bicicleta are numai două roţi, îl ia la trei parale:

- De bicicletă îmi arde mie? Tu nu vezi că iată-iată ne vine rândunica din ţările calde şi eu încă n-am văruit în căsoaie? Ca un fecior de gospodar ce eşti, mâine ia să te scoli, Guguţă, mai dimineca era văruită. Drept că şi chica băieţelului se făcuse albă, iar el se freca pe la ochi... A mai pus mâna şi mama şi, pe la chindie, căsoaia era gata pentru oaspeţi. Fereastra

Când intră mama a doua zi în căsoaie, o jumătate de pod noaptea?

- Am să-ţi cumpăr ceva, ochiosule, nu ştia cum să-l

bucure mama.

- Nu-u, eu îţi fac un dar! zice Guguţă cu nasul plin de var.

Mama îi strânge capul la piept.

- Apoi... o să te învăţ a merge cu bicicleta. Acesta e darul meu.

- Da’ ce-o să zică lumea, măi băieţele? se uită mama serioasă în ochii lui Guguţă.

- O s-o învăţ şi pe nana Rodica şi o să fiţi două pe uliţă.

Gândul ăsta i-a plăcut mamei, dar, în loc să zică da, întoarce cojocul pe dos:

- învaţ-o pe nan-ta Rodica. Eu nu-s de bicicletă şi, ia seama, mai mult să nu mă sâcâi!

- Iii! Nu cumva mama se teme?! s-a posomorât Guguţă.

De atunci, parcă nu avea inima în el. într-o zi s-a închis în căsoaie, unde gospodărea rândunica, şi nu zici că s-a pus pe plâns? Pasărea îl privea cu ochi mari.

- Mama mea e fri-coa-să! i s-a jeluit el.

Rândunica însă credea că băieţelul e flămând şi s-a dus să-i prindă o musculiţă.

Vedea mama că este ceva la mijloc, dar nu putea scoate măcar o vorbă din el, nici cu cârligul.

Când colo, iată ce se întâmplă într-o zi... Era o vacă în Trei Iezi care se ţinea numai de pozne. Nu în zadar stăpânul îi băga coarnele în două mâneci de pufoaică, legându-le strâns cu o sfoară. Cum venea seara de la păscut cu un corn ieşit din mânecă, vaca asta dă de o femeie pe drum. Şi unde se repede la ea, îmbourând capul, şi o strânge la gard, gata-gata să-i bage cornul sub coaste. Femeia şi-a pierdut graiul şi s-a făcut albă ca varul.

Un vlăjgan de pe uliţă a încremenit cu gura căscată, da’ mama lui Guguţă tocmai îşi spăla capul. Auzind răcnete, a alergat, despletită cum era, şi a alungat vaca cu ... o vărguţă!

Atunci i s-a luat băieţelului piatra de pe suflet. îi venea să se urce pe casă şi să strige în gura mare:

- Să mai spună acum cineva că mama mea e fricoasă!

Păi, că nici Guguţă nu-i dintre cei de îşi lasă corabia în voia valurilor: are, aşadar, cui semăna!

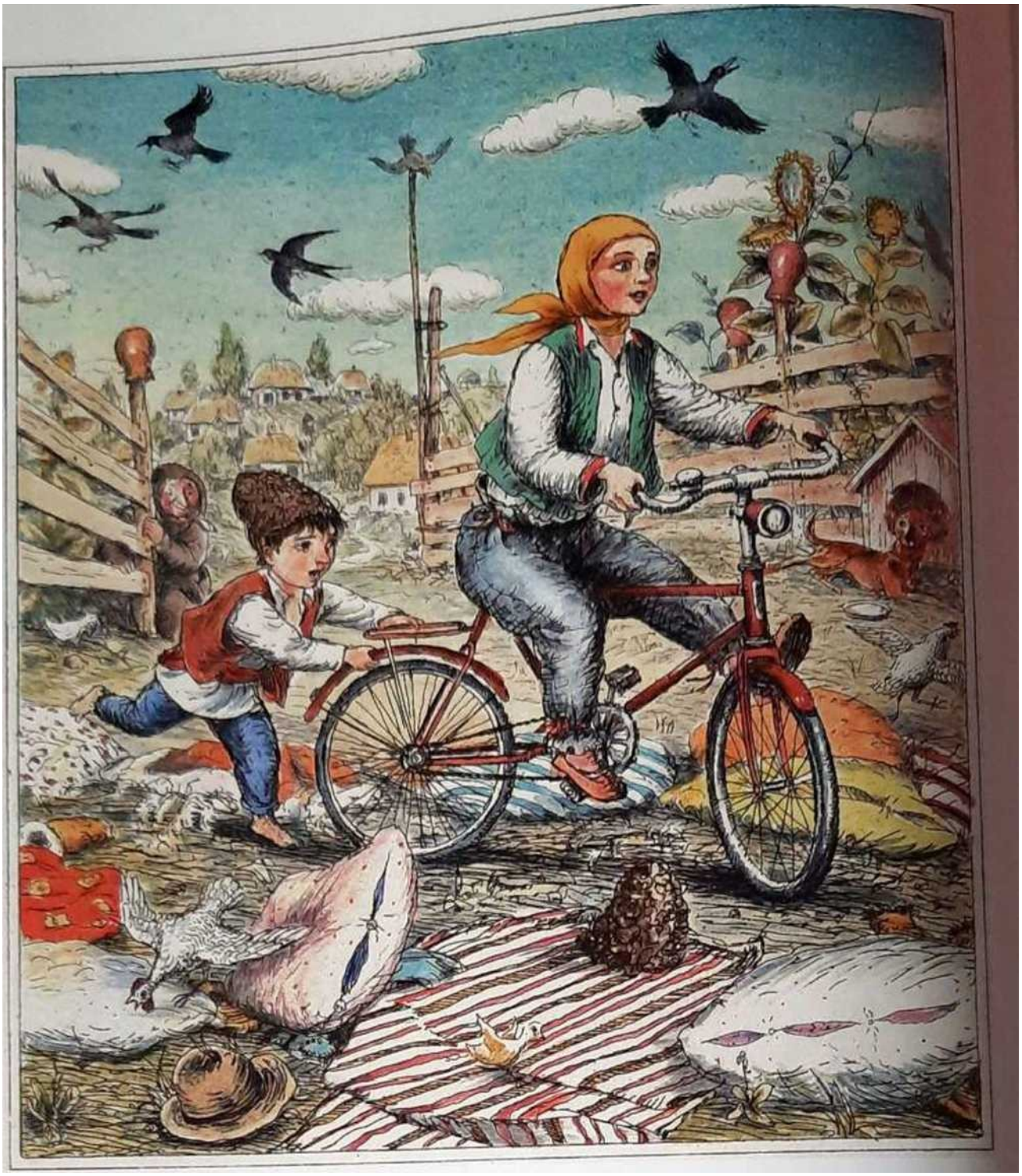

Nu ştiu cum făcea mama, dar cădea numai pe pământ gol...

- A-şa, îşi freca mâinile băiatul, a sosit momentul, Guguţă!

Şi, cum rămâne singur, prinde a scoate din casă pernele, plăpumile, ţoalele, paltoanele, căciulile, sacul cu lână şi tot ce a mai găsit şi... hai să le înşire prin curte!

Când vine mama, îşi pune mâinile în cap de la poartă:

- Ce văd eu, Guguţă, ori mi s-au stricat ochii? Cine şi-a bătut joc de casa noastră?

- Eu le-am scos, mamă. Dacă te-a trânti bicicleta, să ai pe ce cădea.

- Ce să fac eu cu tine, a? Şi apoi... vecinii sunt acasă...

- Acum, mamă, rămânem numai noi doi pe toată uliţa, trage o ţopăială Guguţă. Până îmbraci tu pantalonii, eu mă întorc – şi ţuşti din curte!

- Tanti Anică-ă! strigă la poarta ei.

Femeia iese din casă cu mâinile pline de aluat.

- Cârligul lui moş Anton e la mata, aşa-i? Te-a rugat să i-l duci îndată, că a scăpat căldarea în fântână!

- Mulţumesc, Guguţă, am să-ţi coc o turtă cu mac.

- Mătuşă Catincă-ă! sare Guguţă gardul la altă vecină.

- Ce-i, Guguţă? scoate femeia capul din beci.

- Viţelul matale aşa mai rage devale!...

- Aracan de mine! se apucă de cap mătuşa. Azi încă nu l-am adăpat! Degeaba am mai pus căldarea aceea în mijlocul curţii, să-mi aduc aminte de el când oi vedea-o!

- Tanti Cristină-ă! intră Guguţă în altă curte. A zis nenea Zaharia că i s-a rupt oiştea de la căruţă şi nu poate veni la prânz. Dacă ai mata timp, apoi să-i duci ceva la grădină. Pâinea, a zis, s-o înveleşti în şervetul cela pe care ai cusut deunăzi un fluturaş.

Două vecine au luat-o care încotro, a treia nu era acasă, iar tanti Cristina, cum avea cel mai lung nas de pe uliţă, a

prins firul de unde bate vântul! Făcându-se că iese pe portiţă, tupi-

luş-tupiluş s-a întors pe sub gard şi s-a ascuns după coteţ. caz de o vede cineva, de, caută femeia găini e e ou..,

Guguţă, una-două, a înălţat şaua de la bicicletă i-a umfl$_{at}$ bine roţile, dar mama nu se grăbea. Abia câne a plecat şi rân- dunica de acasă, s-a urcat pe bicicletă.

Nu ştiu cum făcea mama, dar cădea numai pe pământ gol. Guguţă acum muta un ţol, acum alerga în uima bicicletei cu o pernă în mână, iar mama huştiuliuc! înti-o $^{cu\ a}$pă, dar... măcar să zică văleu. Se ridica îndată şi iai încăleca pe bicicletă!...

Când s-a întors tata, nu putea intra în ciute, însă era bun- bucuros de pozna nouă a lui Guguţă. A lăsat baltă camionul la poartă şi, punându şi un şorţ, hai să piegatеasca cina, apoi şi-a dorit el însuşi poftă bună, că mama nu mai cobora de pe bicicletă.

Vecina stătea cloşcă după coteţ. Mare i-a fost mirarea maniei când i-a spus femeia a doua zi de câte ori a căzut şi mai ales unde.

— Norocul matale, cumătră, că erai în pantaloni. Da-i bun lucru, zic eu. Am să mă ţin de capul lui Zaharia să-mi cumpere şi mie o bicicletă!

CÂND AUZI CLOPOTU

Are Guguţă un câine mare şi flocos, dar nu prea face treabă. De leneş ce-i, nu deschide ochii câte-o săptămână. Atunci adună lătrat într-însul!

Când a văzut că i se coc cireşele în grădină, Guguţă şi-a cumpărat un câine mic, să-l trezească noaptea pe cel mare.

Cum aude un foşnet, hămăie şi hămăie câinele cel mic, până îl scoală pe cel mare. Şi, când latră acela o dată, parcă ar trage cu tunul: se lasă linişte pe toată uliţa şi se aprinde lumina în ferestre la vecini. Odată treziţi, moş Nichi- ta şi Toader Putină nu mai pot adormi, ci rămân să păzească ei cireşele lui Guguţă!

Dimineaţa, tata mângâie câinii şi se laudă celor doi vecini că nu i-a atins nimeni cireşul în faptul nopţii.

A doua seară, iar latră câinele care trezeşte uliţa şi se aprinde lumina la vecini…

Când s-au terminat cireşele lui Guguţă, moş Nichita a intrat în curtea lui Toader Putină cu un ulcior de vin în mână.

Să fi trecut vreo două săptămâni, nu mai mult. într-o noapte, câinele cel mare din nou i-a trezit pe vecini. Au tot stat de veghe, dar nu ştiau ce păzesc. Abia în zori au văzut că în grădina lui Guguţă se coc caisele!

• c n se Îndulci strugurii, tata a zis că ar Toamna, când au prins a . păzeaS că via. avea nevoie de un băiat ca riiga t Guguţă şi cheamă câinii

- Mă duc, mamă, nu se la 6

Da’ mama: { şi bie ţii vecini. Că, de când

- Du-te, abia s-oi ma nO astră, umblă sărmanii

l-ai adus pe ştrengarul ce i cu pernele în traistă...

oameni cu ochii roşu şi se tă era paznic de zi, dar câi

Tata a înjghebat o coliba şi Guguţă e P ca b nii lui trebuiau să rămână şi noaP e“ Q ‘ ’ jşj ascundea

Cum amurgea bine, paznicu i mare şi dădea * unde ştia el, il lăsa de strajă pe camele cel mare şt dadea „bu na

Dulăul – atâta aştepta. îşi lăsa îndata capul pe un bulgare, pe care îl ochea de cu zi, şi adormea buştean, sa adune latrat.

Câinele cel mic scutura din cap: intr-o ureche11 sforaia paz- nicul, în alta cântau greierii. Pe la miezul nopţii, iată, vede că de după deal răsare numai o jumătate de lună şi... hai să latre: săriţi, hoţii au furat o bucată de lună!

„Ham!”, bătea cu tunul dulăul, de se auzea tocmai în sat.

- Scoală, bădie, că a lătrat câinele cel mare! ciocănea Toa- der Putină în fereastra lui moş Nichita.

Moş Nichita arunca o pufoaică pe umeri şi alerga cu Toader Putină în deal la vie.

- Stai, că trag! striga paznicul, trezit de câinele cel mare. Şi se apuca să-şi caute puşca, dar nu-şi mai amintea unde a pus-o... Până s-o găsească, i se făcea iar somn şi intra în colibă.

Câinele cel mare avea grijă să nu i se răcească bulgărele, pe câinele cel mic îl fura îndată Moş Ene şi... rămâneau Toader Putină cu moş Nichita să păzească via de hoţi.

Dimineaţa, Guguţă le aducea sapele, de-ale gurii şi o desagă cu două perne. Da paznicul se întorcea în sat fudul, că nu i-a atins nimeni nici măcar un strugure.

Ei, şi dacă ziua trecea un om pe drum, hămăia de trei ori

- Uite, bre, că n-au uitat! tsi netezea barba un mn<

câinele cel mic, lătra o dată câinele cel maie şi lăsărea ca din pământ Guguţă, cu un băţ în mână:

— De ce nu mănânci struguri, moşule? Nu vezi că s-au copt?

- lartă-mă, Guguţă. îi gust îndată.

— Bine, da când vei auzi clopotul la iarnă, să ieşi pe Dealul Morilor.

- Aşa are să fie, Guguţă, şi omul se sătura de struguri.

Câte unul mai viclean se temea să nu fie vreo cursă la mijloc;

— Păi, mă duc după ochelari, nu care cumva să mănânc vreo bobită verde, spunea omul într-o doară şi nu se mai arăta pe drumul acela.

Dacă trecea o femeie pe lângă vie, Guguţă îi mai dădea şi un ciorchine de poamă pentru acasă.

— Da' oare ce pune la cale băiatul? se întrebau oamenii. Clopotul nu bate niciodată degeaba!

încă nu fulguia afară, da' copiii se strângeau câte doi-trei prin şoproane şi puneau ceva la cale, în taină.

A nins, a nins şi iată că într-o duminică, dis-de-dimineaţă, pe când abia a prins a ieşi fumul din hogeaguri, sătenii au auzit clopotul. Suna lung, prelung, i se făcuse dor de oameni.

Şi a tot sunat clopotul acela până a ieşit mai tot satul, de la mic la mare, pe Dealul Morilor.

Guguţă aştepta în vârful dealului cu o grămadă de sănii – care noi, care vechi, adunate de pe la toate casele.

- Aaaracan de mine! cade în zăpadă o femeie. Nu cumva ne mută în alt sat?

- Oameni buni! şi-a scos Guguţă căciula şi a ţinut o cuvântare scurtă, că-i era frig la urechi. Cine a mâncat astă-vară struguri din via pe care am păzit-o eu, îl poftesc să se dea astăzi cu săniuţa!

Sătenii au boldit ochii: la una ca asta nu se aşteptau.

— Eu îs de săniuţă, a?! s-a răstit o femeie, punându-şi

mâinile în şolduri.

- Să se dea copiii, iar noi le ducem săniile în deal, îşi ridică gulerul directorul şcolii, căci mâncase şi el struguri.

Şi iată că iese din mulţime Toader Putină.

- Bădie Nichita, unde eşti?
- Aici eram, cumătre.
- Hai s-o facem şi pe asta! îşi apasă Toader Putină căciula pe urechi şi se aşază cu moş Nichita pe o săniuţă.

„U-hu-hu-huuu!”, a răsunat valea Răutului.

- La o parte! strigă soţia unui om cu hogeag la pălărie şi se urcă pe altă săniuţă.

Atât le-a trebuit celor din Trei Iezi. Nu-şi dădeau apoi rând la sănii, de s-au trezit peştii sub gheaţă şi căscau gura la Dealul Morilor. Numai cei care s-au dus toamna acasă după ochelari stăteau deoparte, zgribuliţi.

Oile behăiau în sat neadăpate, vacile răgeau flămânde, sătenii însă nu se dădeau duşi de pe valea Răutului. Frizerul, când s-a răsturnat o dată, nu-l mai puteau găsi prin cele troiene, iar primarul, mare poznă, şi-a pierdut ştampila dându-se cu săniuţa!

La urmă, au înălţat pe Dealul Morilor un om de zăpadă. Când i-au pus capul, semăna leit cu Guguţă. La picioarele lui au făcut doi câini de zăpadă – unul mare şi altul mic.

vea Guguţă un binoclu, dar cine să-l ia în seamă, când lumea văzuse lucruri şi mai giozave? Lăsa

- Iată, la

A

binoclul ziua pe cerdac, de acolo seara; îl uita la poartă, la poartă îl

război, îi spune un vânător, chiar vecinul lui Guguţă, he, la război, un

ochean făcea parale! Genera lul nostru, se laudă vecinul, avea o mamă de ochean, că numai îl punea la ochi şi inamicul ieşea de unde era ascuns şi ridica mâinile!

Guguţă ce să zică? Ştiu că nu avea să stârnească un război, doar ca să aibă ce Face cu binoclul!

Poate că ar fi uitat lumea cu totul de binoclul lui, dar iată că băieţelul îl duce într-o zi la ochi şi vede că merge, hăt pe şleau, o căruţă din satul lor.

BINOCLUL LUI GUGUŢĂ ŞI

Vizitiul, cum era dus pe gânduri, n-a luat seama că s-a deshămat un cal şi, văzându-se slobod, a rămas să pască iarbă pe marginea drumului.

Omul l-a tot mânat cu biciuşca pe celălalt la deal, la vale, până a ajuns căruţa în sat. Când colo, îi iese înainte Guguţă, care văzuse totul în binoclu:

- Moşule, ai pierdut un cal!
- Ei, comedie, se cruceşte moşul, da’ unde e celălalt?

Guguţă pune binoclul la ochi şi dă de calul omului tocmai lângă movila de pe

dealul cel mare. Moşul îl deshamă pe cel de la căruţă, încalecă şi o ia la tiap, lăsând căruţa în seama băieţelului.

I ână acolo, a căzut iar pe gânduri. Bucuros că şi-a găsit calul, a săi it călare pe Suru, dar l-a uitat pe Murgu lângă movilă.

— Moşule, da unde-i cel cu care te-ai dus?

Chiar aşa, unde-i? îşi scarpină moşul vârful pălăriei şi face drum întors.

Seara, omul i-a adus lui Guguţă o strachină de urdă proaspătă şi, de atunci, i-a mers vestea binoclului.

Dacă pierdea un om ceva, venea la casa lui Guguţă; dacă găsea ceva, tot la Guguţă venea să întrebe cine e păgubaşul...

Băieţelul se scula pe rouă, îşi lua binoclul, ceva de-ale gurii şi se căţăra în salcâmul mai înalt decât casa. Văzându-l deasupra satului, oamenii se bucurau, cum să nu? De, e altă viaţă când are cine te lua în seamă!

Mama îl ocara de jos că-i trece viaţa în copac, dar, de-l pălea setea, tot mama lega un ulcioraş cu apă de capătul unei sfori şi Guguţă îl trăgea în sus.

Am să-i scriu generalului că cheltui ocheanul în vreme de pace, îl ameninţa vecinul cel mincinos. Ce ai cu mine de mă bagi în ochean când îţi trăsneşte prin cap?! Când te-a băga generalul în ocheanul lui, cât eşti de Guguţă, te face cărăbuş!

- Spune-mi, dar, ce-i cu omuleţii aceia cu chica verde? Umblă toată vremea cu mata.

- Care omuleţi, mă?! se îndârji vânătorul. Eu nu ţi-s moşul cel de pierdea caii!

Băieţaşul duce binoclul la ochi: iată-i! Un omuleţ cum se dă » » ’
aşa se dă huţa pe manşeta pantalonilor, altul stă călare pe

un nasture... Al treilea a scos capul din mânecă şi arată limba.

Guguţă îi văzuse nu o dată. Când vecinul dormea de amiază, umblau de capul lor pe afară ori se căţărau pe gard, în curtea lui Guguţă însă nu se încumetau să coboare. Pun pariu că omul ştia de ei, dar îi ţinea în taină.

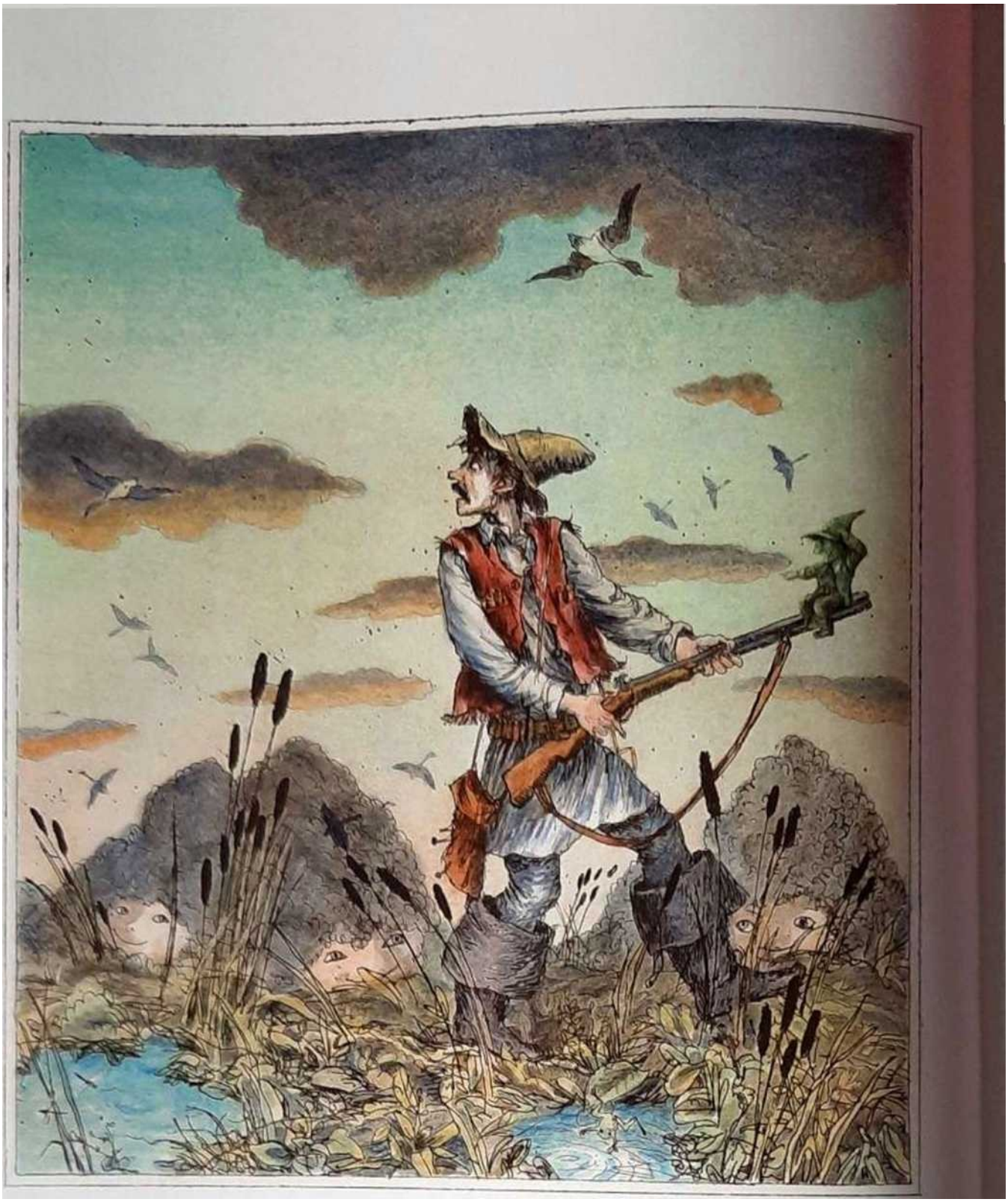

- Spune-mi, dar, ce-i cu omuleţul acela cu chica verde?!

Vecinul acela îşi făcea însă socoteală cum să scape de binoclu.

- Ştii ce? îi spune într-o zi lui Guguţă. îl cumpăr, îmi trebuie la vânătoare. Cât vrei pe dânsul? Pe deasupra, îţi mai dau ceva – şi scoate un ou din buzunar. îl vezi? îi de raţă sălbatică!

Guguţă îl râde şi-l mai bagă o dată în binoclu:

- A-a, ai venit cu omuleţi cu tot!

Când a auzit de omuleţii cei verzi, vecinul a pus repede oul în buzunar şi a spălat putina. Doi omuleţi s-au oprit la portiţă şi-i făceau din pumn lui Guguţă.

„Ce-ar fi să-l prind pe unul?”, se furişa spre poartă băiatul, dar omuleţii, cum l-au văzut că se apropie, au dispărut.

Ce avea să se întâmple însă a doua zi, l-a băgat în sperieţi pe Guguţă. îi zice mama, care văruia prin odăi:

- Du-te, măi băiete, până la unchiul Pintilie şi spune-i să vină să-mi tragă brâiele, că iată, mă apucă Duminica Mare cu casa neisprăvită.

Guguţă avea un interes al lui mai ceva decât brâiele mamei. S-a tăcut că pune binoclul la ochi şi a cârpit minciuna: cică unchiul nu-i acasă. Mama, cum să nu-l creadă? Lasă treburile baltă şi o apucă în sat, să-l caute pe unchiul Pintilie.

Lui Guguţă i s-a părut că minciuna pe care a spus-o nu era chiar aşa de mare: ia, atât cât a încăput pe guriţa lui. Dar, cum a ieşit mama din curte, răsare în preajmă un omuleţ cu pălărioara pe ureche.

- Bună ziua, tată! îşi scoate omuleţul pălăria.

Guguţă şi-a rotit ochii: în jur nu era altcineva – omuleţul vorbea cu dânsul. S-a aplecat să-l vadă. Avea chica verde, leit un omuleţ de-al vecinului!

- Cine eşti tu? îl întreabă.
- M-am născut adineauri şi mă cheamă Minciunică

întâi. Tu eşti tatăl meu. Mi-e foame, tată!

>

Guguţă îl privea buimac:

- îţi dau de mâncare, dar să te cari din curtea mea!

>

Şi fuga după o firimitură de pâine. Omuleţul scutură din cap: nu mănâncă pâine. Guguţă îi aduce în grabă un miez de floarea-soarelui. Omuleţul îl dă deoparte cu picioruşul.

- Eu mănânc cu urechea, tată. Gogoşi, gogoşi, dă-mi go. goşi! şi-i întinde o urechiuşă cât o furnică.

Guguţă era să-i dea un bobârnac.

— Mai bine spune-mi: unde-i unchiul Pintilie? îl trage de limbă cel cu chica verde.

- Nu-i acasă, mormăie băieţaşul.

- Hi-hi-hi! s-a dat omuleţul peste cap şi s-a făcut mai măricel. Mulţumesc pentru masă, tată!

Guguţă face nişte ochi mai mari decât omuleţul şi o rupe la fugă. O cotigeşte prin cartofii înfloriţi, sărind apoi gardul, şi o ia, cât îl ţin picioarele, devale. Cum ajunge la Răut, sare cu capul în jos în bulboană.

Stă cât stă sub apă, cu gândul că a scăpat de omuleţ. Când scoate capul să tragă aer, vede pe apă pălăria omuleţului. Iar în pălărie şade, cu burta la soare, cel cu chica verde.

- Ai uitat să te dezbraci, tată! râde cu poftă omuleţul.

Acasă Guguţă s-a întors pe alt drum. Când colo, musafirul îl aşteaptă la portiţă:

- Acum mi-e somn, tată. A-a-a! După scăldătoare mi-e somn. A-a-a!

Guguţă ştia un cuib de vrabie sub streaşină şi-l bagă acolo.

„Dormi până te-oi trezi eu!”, îl ia el cu vorba, dar ce mai: era la mare încurcătură. Numaidecât o să afle satul ce musafir are, te pomeneşti că şi la şcoală o să umble în urma lui! Deodată băieţaşul se însenineză: „Maica Domnului o să mă ajute!” O clipă zăbavă, sta în genunchi în faţa icoanei:

- Scapă-mă, Maica Domnului, de musafirul acesta nepoftit. Eu sunt abia în clasa a doua, dar el îmi zice „tată”. Ajută-mă, Maica Domnului, te rog! îşi tot făcea cruce Guguţă şi bătea mătănii... A vrut să-i mai spună să facă aşa, încât să-l mănân-

— Eu sunt abia în clasa a doua, dar omuleţul îmi zice „tata!*

ce vrabia, însă n-a îndrăznit să-i dea sfaturi Maicii Domnului. Totuşi a luat scara, să rămână omuleţu [111] ^U1 .

De când s-a dus mama, trecuse destula vreme şi Guguţă pune binoclul la ochi să vadă dacă nu vine cumva, uceşte, învârteşte binoclul, dar vede numai o chică ver e.

A . . _ o miHp nn ulăscior din binoclu.

- Aceea nu-i mamūca, se aucie un
- Acolo îmi erai? Câş afara! scrâşneşte uguţa.

Tocmai atunci se deschide portiţa şi intiă în cui te o emeie de la primărie:

- Guguţă, puiule, ia vezi unde-i primarul, ca a venit un domn de la Chişinău!

Băieţelul se urcă în copac, apropie binoclul de ochi dar, de văzut, vede iar chica ceea verde.

- Am să te dau la mâţă, ieşi de acolo!

lată şi mama, cu unchiul Pintilie. în copac rămâne numai binoclul: Guguţă aleargă să le deschidă por tiţa. Omuleţul iese din binoclu şi ţup! ţup! după dânsul, cu pălărioaia în mână.

— Mamă! se pune Guguţă în genunchi înaintea ei. Sunt vinovat, te-am minciunii, iartă-mă! Unchiul Pintilie era acasă.

Când vede mama că Guguţă i se uită drept în ochi, îi face semn să se scoale şi-l iartă.

Vai, s-a auzit un glăscior în urma lui Guguţă şi, până a întors băieţelul capul, musafirul cu chica verde a intrat în pământ. A rămas doar pălărioara lui, agăţată într-un fir de iarbă.

- Da’ cine era acolo, Guguţă?
- Un omuleţ, mamă. A fugit...

Mama abia îşi ţinea râsul, văzându-şi de treabă cu unchiul Pintilie.

De când a atins Guguţă cu mâna coada unui avion care abia coborâse de sus, nu mai avea as tâmpăr. Se tot uita la cer până îl dureau ochii. Acum ar fi vrut să fie măcar un pi-ţigoi, dar să zboare.

într-o zi nu s-a apucat să meş-terească nişte aripi? A alergat apoi cu ele la căpiţele de fân de lângă sat. Nu-i, nu-i şi iată-l, se întoarce acasă şchiopătând.

De câte ori se ducea cu mama la Bălţi, îşi găsea treabă şi pe la aero-port. Odată, a venit cu o pompă, să-l lase să umfle roţile avioanelor. Nu l-au lăsat. Altădată, a adus un crac de la pantalonii tatei, ca să şteargă aripile avionului de praf. Tot nu i-au dat voie.

GUGUŢĂ

- Dar să alung caprele de pe pista de decolare, se poate? îi ruga Guguţă.

L-au privit lung: care capre?!

Nu i-a ajutat nici documentul pe care i l-a dat tata, cum că el ştie să întoarcă ca-mionul şi poate chiar să-l dea înapoi, nici adeverinţa că are două clase.

Tot umblând pe la aeroport, a aflat că un ţăran din satul Cucuieţi are nu unul, ci doi feciori, şi fiecare zboară cu avionul său şi apoi aterizează în aeroporturi mari, nu ca ăsta din Bălţi, unde pasc caprele pe ascuns... Când colo, omul acela era chiar oleacă de neam cu Guguţă ori Guguţă era

neam cu dânsul – n-au mai avut timp sa se descurce. S-a ur cu tata în camion şi bi-bi-bi! spre satul Cucuieţi.

Ţăranul, de, îi pune la masă şi, pe deasupra, le dă la rnânâ o hârtie cu semnătură, unde scria negi u pe alb. ~

„Eu, tată a doi piloţi din Cucuieţi, cred că am dreptul întreb: de ce, adică, să nu fie şi din satul hei Iezi măcar u^ zburător? Are Guguţă rude în văzduh? Are! Păi, n-o fi Euu ej deocamdată să şteargă de praf măcar coada avionului?!"

Omul se înfierbântă, trânteşte pălăria în pământ şi... hai cu dânşii la aeroport!

Guguţă tocmai îşi alegea un avion mai pe placul lui, când aude:

— A, acesta e băieţelul?! îl ştim noi! Azi vrea coada avionului, dar mâine o să pună mâna pe cârmă! Ia întrebaţi-1: câte clase are?!

Şi lui Guguţă nu i-a rămas decât să mai umble un timp pe pământ...

Adevărat că două clase, când stai să le numeri, sunt cam puţine, dar el e gata să le facă pe celelalte în zbor. îşi urcă banca în avion, ia cărţile, un catalog şi învaţă de sus geografia, istoria, astronomia... De note nu-şi bate capul, şi le pune singur!

A mai tras el cu piciorul pe la aeroport. Cum găsea în grădină un zemos mai pântecos, fuga la Bălţi. Şi mentă le-a dus, şi busuioc, să-l pună piloţii în cabină. Degeaba, nu i-au dat voie să se apropie de avion.

„Da’ ce-ar fi să mă mai duc o dată? Aşa, să-mi iau rămas bun, îşi zice Guguţă. Acum chiar să mă roage, că n-am timp: de poimâine, începe şcoala. La anul

însă nu mai scapă ei de mine: trei clase e altă gâscă!”

Şi cum sta şi le făcea din mână avioanelor, aude o voce la spate:

- Tu de unde eşti, băietele? îl întreabă un pilot.
- Din Trei Iezi.

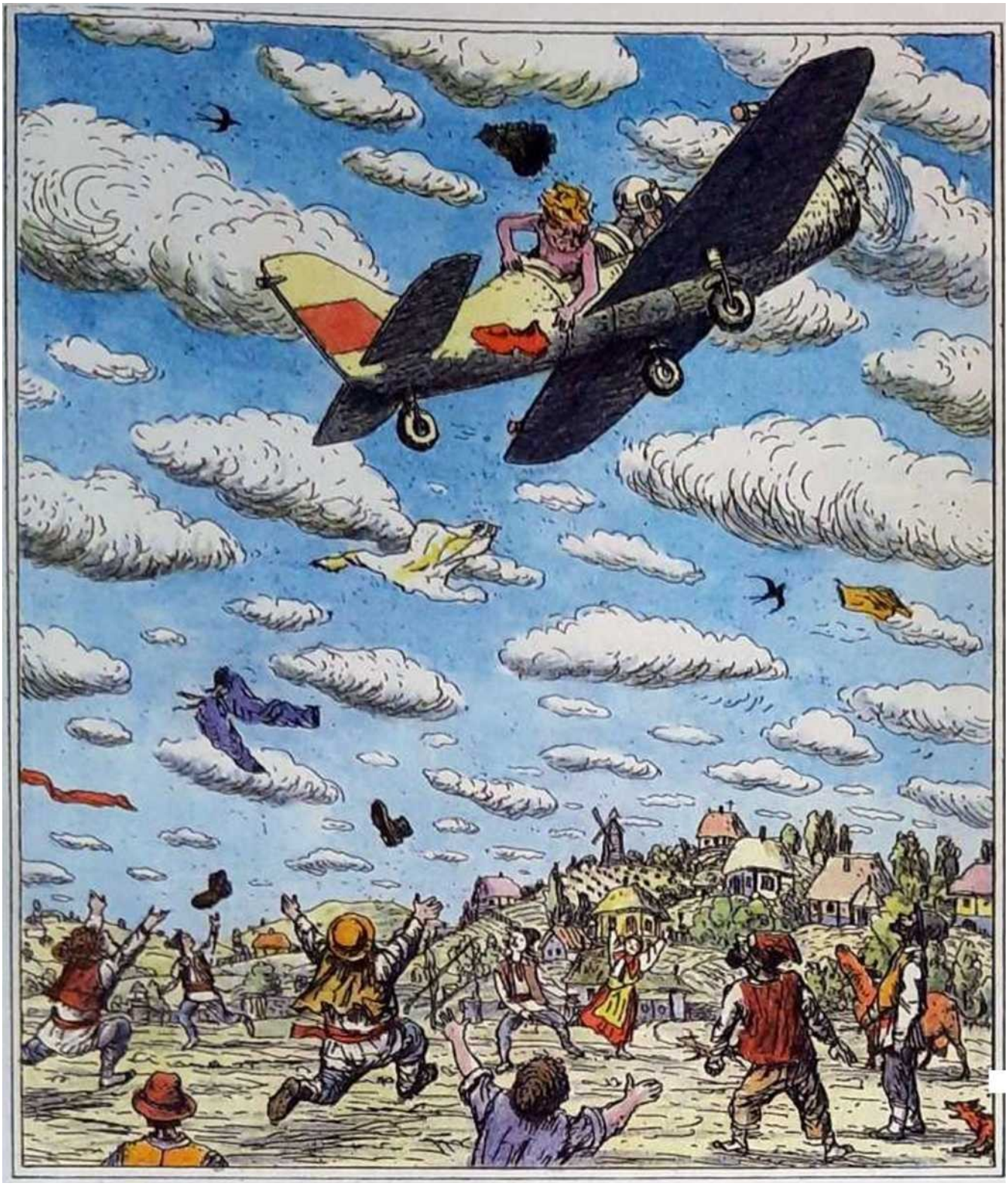

— Ce-arfi să zburăm şi pe deasupra satului meu

- A a tocmai satul care îmi treuun-. **----- r-—. inana ,
Au telefonat acum din Singureni că e Pra^Xare Îne-Î"1'' : lor. Cică educatoarea a manca. ÎngheţaU ţ o d°ae tn gat. alaltăieri n-are cine să le spună cop.tlor P^tt/Ta a-are rugat să le aduc cu avionul un umflă pieptu,.

Guguţă, auzind una ca asta, -..t-p Că ştiu şi *r*

- Dar dacă mă duc eu în locul moşulu Ca şttu *şt Capra* cu *„„ ied* şi Copta cu *doi iezi* şi *Capro cu patru tez.* şi aceea cu cinci iezi... Cu câţi iezi vrei! _ ; ,4-

Pilotul îl cântăreşte din ochi: adica, de ce nm -idin Trei Iezi şi băieţaşul. Acolo trebuie să fie toţi bum de gura. Şi-l la

Guguţă, când se vede în avion, de-acum o întoarce

- Merg, zice, dacă mă lăsaţi măcar un pic în cabina. Şi unde scoate documentul că ştie să întoarcă camionul şi poate să-! dea şi înapoi. Pilotul zice:

Când erau sus şi Guguţă căsca gura la cei de pe pamant, numai ce aude:

- Poftim! Hai, intră!

He-he-he, şi când s-a văzut Guguţă lângă pilot, mai aproape de aripi! „U-u-u-u!”, se auzea de jos. Care se uita la avion, care nu, dar Guguţă în gândul lui:

„Iată, acela nu înalţă capul. Dar ia să-l pui pe dânsul să conducă avionul – crezi că ştie?!” Şi deodată, către pilot:

- Ce-ar fi să zburăm şi pe deasupra satului meu, ca să vă arăt casa unde trăieşte moşul acela? Poate că altădată eu o să fiu ocupat.
- Buuun, face pilotul şi întoarce avionul.
- Uite, jos e valea Răutului, acela e satul Trei Iezi...

Lui Guguţă îi părea rău că nu are nişte afişe, ceva,

să afle lumea cine e în avionul de sus.

Şi unde îşi scoate băieţelul cămaşa şi o aruncă în sat. După dânsa zboară pantalonii lui, cureaua şi sandalele, una câte una.

- Oare ce să fie? se întrebau cei de jos cu ochii în sus. Poate că s-o fi aprins avionul? Sau dă nişte semnale?

Unul după altul sătenii ies de prin ogrăzi şi o rup la fugă în urma avionului, făcându-i semn cu mâinile, cu pălăriile şi basmalele, să aterizeze pe imaş.

Cei din avion credeau că s-a întâmplat vreo nenorocire jos şi au prins a se roti deasupra satului.

- Uite-l, se aşază! strigă Costică a Artinii şi, când îşi face vânt, ajunge avionul din urmă.

Apoi ajung şi ceilalţi. Care vine cu o pâine, care cu o pernă, al treilea cu o sticlă de apă... Când colo, iaca, scoate capul din avion Guguţă. Zâmbea aşa de mălăieţ, de parcă acela nu era capul lui, ci un zemos care s-a desfăcut de plăcere.

- Da' oare de ce nu se dă jos?!! Vai de mine! Nu cumva a rămas fără picioare, de l-au adus cu avionul?! leşină mama lui Guguţă, care se alia de faţă.

- Stai, femeie, nu muri: iată, îi aduc picioarele!...

Chiar aşa: cum venea aşa venea Mihail Iepure, cu pantalonii lui Guguţă subsuoară. Altul ii aduce cămaşa, iar nişte copii erau cu sandalele şi cureaua...

- A-a, iată de ce alerga lumea, a surâs pilotul când s-au înălţat în văzduh. Ştiu că nu avea să se ducă Guguţă aproape gol în satul unde-l aşteaptă pe moşul din Trei Iezi! Şi-l cheamă iar în cabină, lângă aripi.

r—_ „m s-a pornit de alaltăieri, ninsoa. reа nu mai conteneşte. Omătul e de un stat de om în Trei Iezi. Lumea, a scăpat de treburi, stă în ca'ăhc W dar nu-şi ia ochii de la fereastră Afară iese doar viteazul care are cizme mai până la brâu.

Numai la bunicul e forfotă în ogradă şi ninge aşa de tri-i- casă se aprind şi se sting lumânări, iar o sanie încărcată cu saci a ieşit pe poartă şi a luat-o spre moară...

Câinele, după ce a urlat toată noaptea, nu-şi află locul. Oile stau în ocol cu boturile ridicate, iar cumpăna fântânii a înmărmurit cu o pasăre de zăpadă în creştet: moare bunicul! S-a făcut aşa de mic, de îl poate lua şi Guguţă în braţe. Numai mustăţile i-au rămas mari.

Unul câte unul vin sătenii prin omătul până la gât, să se ierte cu bunicul. Care îi aduce în buzunar un ou, care o nucă, un covrig ori te miri ce.

BUNICUL

- Te duci, cumătre Ştefane, sus- pină mătuşa Ruxandra...

Bunicul tace...

- Mă auzi? se apleacă mătuşa la urechea lui. Să-i spui lui Tudor al

meu că am podit în camera pentru musafiri şi vaca mi-a fătat deunăzi un bouţ, dar piciorul acela tot mă doare.

Apoi intră mătuşa Catrina, cu un troian în spate:

- Fe-am apucat cu suflet, moş Ştefan? Slavă Domnului! Lui Costică al meu să-i spui că am strâns bani să mă duc în Germania, să-i fac praznic la ţintirim. Oare ce face el acolo, săi acul, că nu ştia un bob nemţească?

Paraschiţa vine cu un colac cât o roată de car:

Ion al meu a murit pe foametea ceea, în ’47, arată-i colacul ista...

Afară ninge. Mai ninge o dată parcă tot omătul acela pe care l-a văzut bunicul în viata lui.

Guguţă e aici, fireşte. Umblă cu capul gol: asta e tot ce poate face el acum pentru bunic.

- Pune ţi, nepoate, căciula pe cap, că eu nu mi-am dat duhul încă! îl ceartă bunicul.

Guguţă iese afară. Când se uită la herghelia de nori care îşi târâie pântecul alb pe deasupra satului, i se strânge inima. O să îngheţe sufletul bunicului până la cer!

Băieţelul se urcă în podul casei şi, în genunchi, roagă soarele să iasă din nori, ca să-l vadă bunicul pe fereastră. îl cheamă, îl strigă, dar soarele e fudul de ureche, nu se arată.

Ninge şi ninge...

Deodată, Guguţă prinde ciudă pe cei din jur: vin să se ierte, umblă cu lumânări... Cum, adică, să moară bunicul?! El se furişează în casă, ia lumânările şi le ascunde în pod.

Se lăsase amurgul, când, iată, cu ochii speriaţi, vine năvală femeia omului care s-a dus la moară.

- Mătuşă, mătuşă! Caii s-au întors adineauri singuri! Sacii sunt în sanie, dar grâul e nemăcinat! Şi Gheorghe nu-ii!

- Vă-hă-hăăă! a prins a boci bunica. O-of, s-a închis cerul şi nu mai ştii ce se face pe pământ!

Când a intrat şi Gheorghe în casă, sufla ca o locomotivă. Nici să te ducă capul! Să vină caii singuri acasă din celălalt capăt de sat?!

~ De, face omul, unde să umble moara P^{e}$_{-}$° vreme ca ast$_{a}$? Las eu sania încărcată în uşa morii şi mă duc după rnor$_{ar}$ „Hai, mă rog, îi spun, că nu avem făină penii u praznic: mo$_{are}$ bunicul lui Guguţă!” Da’ când mă-ntorc, nici tu cai, nici sanie...

Până să se descurce ce şi cum, iată, aude şi bunicul isto$_{r,a}$ cu caii care s-au întors singuri de la moară şi... pi inde sufl^.

— înseamnă că mai am zile! Caii simt, caii sunt deştepţji Noaptea a dorit un castravete murat, apoi l-a furat somnul

Când s-a trezit, îi răsărea un soare mic în ochi.

— Parcă m-a pus pe-un cal bun castravetele acela, s-$_{a}$ ¡$_{n}$ voioşit bunicul, iar a doua zi avea chef de vorbă: – Gata, $_{ani}$ trecut podul! i-a spus bunicăi. Cât pe ce era să vă lepăd. D$_{ar}$ unde-i Guguţă, că nu-l văd?

- E la şcoală, unde să fie? a zis bunica în doi peri şi unde se pune pe plâns.

Acum îl bocea pe Guguţă, dar fără cuvinte, să nu afle bunicul că Guguţă, mititelul, încă de astă-noapte e la spital, la Bălţi, şi te-i mira de scapă. Mama stă santinelă lângă dânsul, tata s-a dus azi dimineaţă la

nici mie nu-mi spui ce-ai păţit?!

- E viu bunicul? întreba el, apoi cădea iar în nesimţire.

Da’ bunicul a mâncat azi nuca aceea, mâine oul, iar când era pe la o ¡umătate de colac, un spital cu buldozerul, că prin Bălţi omătul

e încă şi mai mare.

- Dacă a umblat cu capul gol... – îşi dă cu parerea o vecină.
- E, de-ar fi numai atâta, zice altul.

- Guguţă, îl roagă mama,

- Mata ştii că s-a prăbuşit fântâna astă-noapte?

- Ei, ba?! Dapoi că şi are peste o sută de ani! încă-i de tata făcută... Cum să mă duc şi să nu las apşoară în Trei Iezi?! Un- de-i funia aceea, Oii hăi?

- Dar ce te-a apucat, Ştefane? sare bunica şi-i dă din deget: Acum eşti de făcut fântâni?!

Cu bunicul însă nu te pui. Bunica scoate funia de sub laviţă şi-i leagă un capăt de clampa uşii. Apucă bunicul de celălalt capăt şi trage, trage de funie...

- Iată, măi, că m-am sculat! He-he, multe parale face capătul ista de funie... – se bucură bunicul.

Aşa se scoală el din pat, de când a trecut de optzeci de ani.

într-o zi, bunica s-a urcat în podul casei să caute nu ştiu ce şi a dat de lumânările acelea. Erau ascunse în mănuşa lui Gu- guţă... Aşa a mai plâns bunica cu puiul de mănuşă în mână, iar bunicul a adus de la câmp ghiocei, a înconjurat mănuşa cu floricele şi grăia cu dânsa.

- A venit primăvara, Guguţă!

Când s-a întors Guguţă de la spital, bunicul îl aştepta la poartă. Era cu toiagul în mână.

Autobuzul încă nu se oprise, dar bunicul şi-a scos pălăria...

- Bunicule! a sărit Guguţă din autobuz şi s-au cuprins amândoi.

La poartă era o fântână nouă!...

- îţi mulţumesc, Guguţă, că m-ai ajutat să fac fântâna asta, La pupat bunicul.

- Păi, eu nu eram aici!

Erai, Guguţă, cum să nu?! Tu mi-ai adăugat zile astă iarnă.

Seara, bunicul avea să-l întrebe:

- Adică, n-au venit caii chiar singuri? Şi cum de te-ai dus tocmai la moară, când afară era prăpădenie?!

- Acum m-aş teme, dar atunci m-am dus, a răspuns Guguţă.

- Dar cum ai rămas de sanie, a?

- Acolo, la pod, am coborât să iau caii dc căpăstru, că prins a fornăi şi a se da înapoi, cred că era c.neva sub pod N-am apucat să mă urc apoi în sanie şi cau au rup o a fugă Am căzut, se vede, şi ei m au târât prin ornat, eram cu hăţurile în mână. Când m-am sculat, nu puteam sa rasii u, apoi nu mai ţin minte ce a fost... Bunicule, coboara Guguţă ochii ¡n pământ, dar tu nu te temeai să moi i, că ei a aşa o ninsoare?.,.

De ce să mâ tem, Guguţă? işi netezeşte mustăţile bunii. cui. Eu ştiu drumul la Dumnezeu. Să se teama acei care au tăcut rău pe pământ.

„Oare drumul care trece pe lângă casa noastră duce |a Dumnezeu?”, se gândea Guguţă apoi, regăsind căldură pătu. ţului său.

A doua zi, vede că bunicul umblă în genunchi pi în grădină; seamănă tloarea-soarelui. Se târâie ici, se tâiâie colo – curtea e mare.

- Scoală, bunicule, tac eu treaba asta! îl roagă Guguţă.

— Ei, nuu! O pun cu mâna mea şi-o să vezi tu cum o să răsară, şi o să crească cât calul, şi o să tacă pălării ca nişte icoane de frumoase. Că umblu aşa? Păi, nu mă ţin picioarele. Şi apoi s-o ştii, Guguţă: pământul e cinstit. Ca soarele, ca pasărea, ca izvorul. Dar în faţa omului nemernic, să nu le pui în genunchi! – şi tot seamănă tloarea-soarelui...

Bunicul Ştefan zice că trebuie să faci măcar un pic de lumi-

nă pe unde mergi.

Seara, abia se târâie până la pat şi adoarme îmbrăcat. Guguţă se tot trudeşte să-i scoală haina, până adoarme şi el îmbrăcat lângă bunicul său. Aşa îi găseşte bunica şi-i acoperă pe amândoi cu o plapumă. Nu mai aprinde lampa, că nu are pe cine chema la cină.

Dimineaţa, întâi face ochi bunicul:

— Unde-i funia aceea, Oii hai? Apoi se aude: — I lopa! Iată că m-am sculat... Şi bunicul iese din casă.

Când s-a trezit Guguţă, bunicul îi zugrăvea pe ghizdurile
fântînii pe toţi cei care beau apă...

Când s-a trezit Guguţă, bunicul îi zugrăvea pe ghizduri|e fântânii pe toţi cei care beau apă... A făcut-o şi pe bunicuţa cu căldarea în mână, iar alături de ea a zugrăvit un cal. Frumos mai era calul, să-ţi scoţi pălăria în faţa lui. A venit, chipuri^ şi el la fântână să se adape...

Până în miez de vară a tot stat calul fără călăreţ. Când a înflorit însă floarea-soarelui, de-ţi era mai mare dragul să intri în curte, bunicul l-a urcat în şa pe Guguţă!

Şi, cum Guguţă aduce la chip cu bunicu-său, iar bunica nu prea vede, se uită ea într-o zi, se uită şi pocneşte din palme:

- A-ha! Mă gândeam eu pe cine aşteaptă calul ista? Te-ai urcat, Ştefane, în şa, a? D-apoi tu eşti bun de umblat călare acum?!

Bunicul zâmbeşte pe sub mustăţi şi-i pune calului o stea în frunte, iar lui Guguţă îi agaţă un pui de soare la pălărie, că soarele cel mare e gata-gata să coboare după deal...

CUPRINS

GUGUŢÂ 7
CĂCIULA LUI GUGUŢĂ..... 8
DARUL..... 12
PLOAIA..... 16
O TAINĂ..... 19
BANCA LUI GUGUŢĂ..... 22
CEASUL 26
POVESTEA LUI GUGUŢÂ CU MOŞII CRÂC1UNI 29
NOAPTEA DE ANUL NOU 31
DATORIA LUI GUGUŢÂ 35
MĂRIA SA GUGUŢĂ 39
COVRIGII LUI ION CREANGĂ 43
TOIAGUL BUNICULUI 46
SCRÂNCIOBUL LUI GUGUŢÂ 49
COSAŞUL..... 52
LA MOARĂ..... 55
TELEGRAME ÎN PĂDURE 58
GUGUŢĂ ŞI OAMENII SĂI DE ZĂPADĂ 60
CIZMARUL..... 63
MINISTRUL BUNICULUI 67
COZONACUL 71
TOBOŞARUL..... 75
SPĂRGĂTORUL DE NUCI 79
CÂNTARUL..... 82
GUGUŢÂ 86
MĂTURĂTORII..... 89
POŞTAŞUL 93
CUM A CRESCUT GUGUŢĂ ÎNTR O NOAPTE..... 97
FRIZERUL..... 102
GUGUŢÂ – CĂPITAN DE CORABIE..... 108
GUGUŢÂ O ÎNVAŢĂ PE MAMA SÂ MEARGĂ CU BICICLET/X..... 114
CÂND VEI AUZI CLOPOTUI..... 119
BINOCLUL LUI GUGUŢĂ ŞI OMULEŢII VERZI..... 124
GUGUŢĂ ZBOARĂ 131
BUNICUL..... 136

Redactori:
Eleonora Vangheli. Constantin Bostan

Coperta şl prepress:
Vilalhi l’ogolşa

Editura pentru copii „Guguţâ
Telefoane de contact: 44-60-00,
069 94 00 33. 079 46 69 45.

DESCRII REA Cil’ A CAMEREI NAŢIONALE A CĂRŢII

Vangheli, Spiridon.
Isprăvile lui Guguţâ / Spiridon Vangheli ; des.: Boris Diodorov;
design, machetare şi procesare imagini: Radu Vangheli;
resp. ed.: Rodica Conţu-Vangheli. – Chişinâu : Guguţă, 2014
(Combinatul Poligraiic). – 144 p.
3000 ex.
ISBN 978-9975-4255-3-7.
821.135.1(478)-93

V 24

’‘.'Text: Spiridon Vangheli, 2014.
f«'-Ilustraţii: Boris Diodorov, 2014,

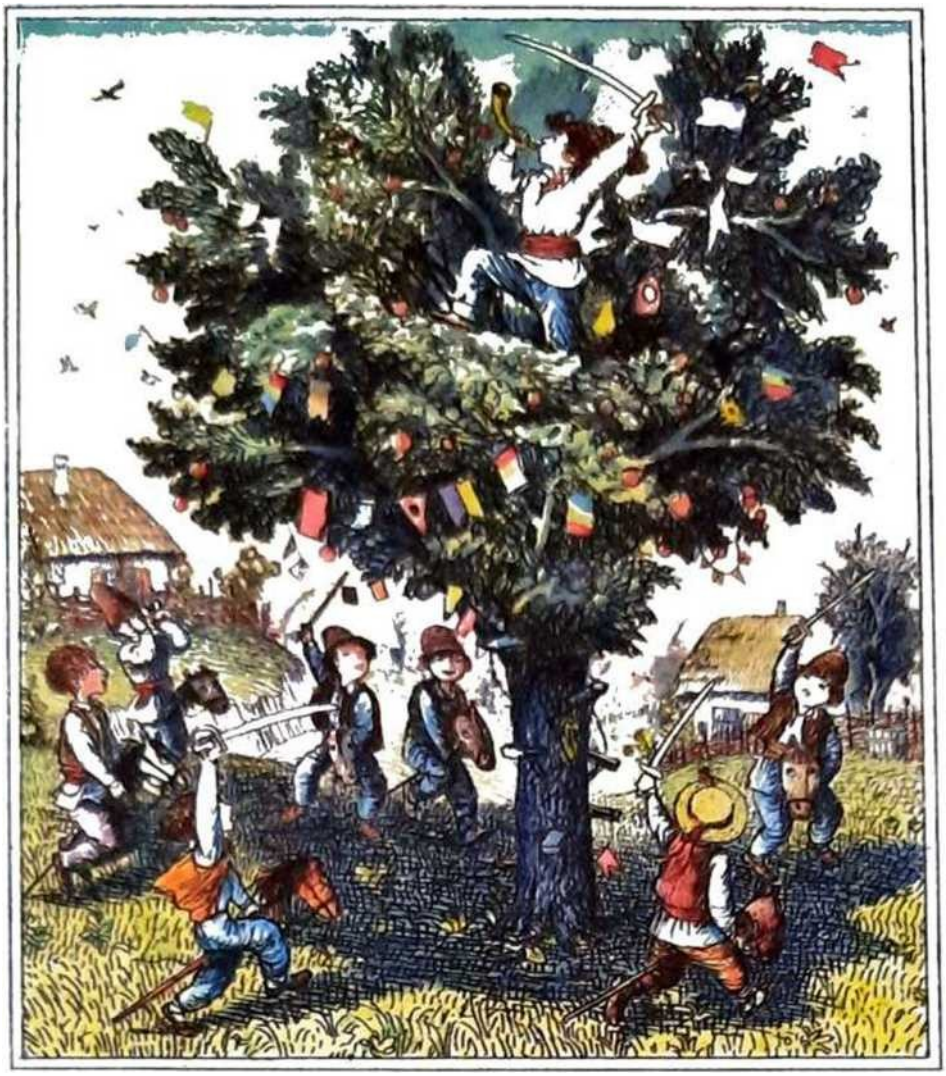

Ilustrez mai mult clasica universală şi nu pot să mă ocup de o carte întâmplătoare. *Guguţă,* cunoscut în toată lumea, este o revelaţie pentru pictor. Cartea aceasta m-a obligat să lucrez în cea mai complicată tehnică grafică, gravura în metal.

Şi *împărăţia lui Ciuboţel,* pe care am ilustrat-o cu acelaşi interes, e una dintre cele mai îndrăgite cărţi ale mele.

în genere, Spiridon Vangheli, un adevărat magician, e de nelipsit în viaţa copiilor noştri aşa precum era Andersen pe timpul său. Când deschizi cărţile lui Vangheli, viaţa e mai ademenitoare. Aici vei trece şcoala înţelepciunii, şcoala frumosului, ca să-ţi dai apoi seama de marele avantaj pe care ţi-1 oferă bunătatea omenească.

Boris Diodorov,

Pictor al Poporului din Federaţia Rusă, Moscova.

ISBN 978-9975-4255-3-7